

התנועה למען איכות השלטון בישראל
על ידי ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא, ו/או תומר נאור ו/או אח'
מרחוב יפו 208, ירושלים 9131301
טל: 02-500073 :פקס: 02-500076

העותרת

נ ג ד

- 1. שר המשפטים**
המשיב 1 על-ידי ב"כ עוה"ד ציון אמיר ואח'
שד' דוד המלך 1, תל אביב
טל': 03-6913805/4 ; פקס': 03-6913806
- 2. הוועדה לבחירת שופטים**
- 3. היועצת המשפטית לממשלה**
- 4. הנהלת בתי המשפט**
המשיבים 3-4 על ידי פרקליטות המדינה - מחלקת הבג"צים
מרח' צלאח א-דין 29 ירושלים
טלפון: 02-6467011 ; פקס: 073-3925246

המשיבים

תצהיר תשובה מטעם המשיבים 3-4

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 13.6.24, מוגש בזאת תצהיר תשובה מטעם המשיבים 3-4 (להלן: **המשיבים**), כדלקמן.
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרת כי בית המשפט הנכבד יורה לשר המשפטים (להלן גם: **השר**), להפעיל את סמכותו מכוח סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: **חוק בתי המשפט או החוק**), ולהורות על כינוס הוועדה לבחירת שופטים (להלן גם: **הוועדה**), לשם בחירת שופטים לבית המשפט העליון וכן לפעול לבחירת נשיא לבית המשפט העליון; עוד התבקשו סעדים המופנים לוועדה במסגרתם ביקשה העותרת כי חברי הוועדה יפעלו לבחירת שופטים ונשיא לבית המשפט העליון. כן התבקש בעתירה סעד הצהרתי לפיו ייקבע כי "נוהג הסניורטי" הוא נוהג חוקתי מחייב בעת בחירת נשיא לבית המשפט העליון, אשר סטייה ממנו מצריכה טעמים כבדי משקל.
3. ביום 13.6.24 ניתן, מטעמים של יעילות הטיפול בעתירה, צו על-תנאי כנגד המשיב 1, שר המשפטים, אשר מורה לו לנמק "מדוע לא יפעיל את סמכותו לפי סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד-1984, ויכנס את הוועדה לבחירת שופטים להצבעה לבחירה בשופטי בית המשפט העליון, וכן מדוע לא יפעל לבחור נשיא לבית המשפט העליון."
4. בהתאם לסדרי הדין בבית המשפט הגבוה לצדק ולהלכה הפסוקה, תצהיר התשובה דנן מתייחס רק לצו על-תנאי שניתן בעתירה.
5. עמדתו של שר המשפטים לעתירה תובא בנפרד במסגרת ייצוג עצמאי. לפיכך, תצהיר תשובה זה מוגש מטעם המשיבים 3-4.

6. בתמצית, עמדת היועצת המשפטית לממשלה, כפי שהובאה בעתירות קודמות שהוגשו בעניין כינוס הוועדה לבחירת שופטים, אליהן נתייחס בהמשך, היא כי משנמצא על-פי בחינה עובדתית-אובייקטיבית כי התקיים התנאי הקבוע ברישא לסעיף 7(א) לחוק בתי המשפט, לפיו "יש למנות שופט", קרי, קיים צורך עובדתי-אובייקטיבי במינוי שופטים, קמה חובה על שר המשפטים לפרסם הודעה על כך ברשומות ולכנס את הוועדה לבחירת שופטים. זאת, "במהירות הראויה" בהתאם להוראת סעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981 (להלן: **חוק הפרשנות**).

7. **בכל הנוגע לסעד המבוקש בעניין בחירת נשיא לבית המשפט העליון:**

נשיא בית המשפט העליון הוא, כידוע, ראש הרשות השופטת. אחד "מסמלי השלטון" במדינה. מי שממלא תפקיד ממלכתי-ציבורי ייחודי, אשר במסגרתו הוא מנהיג את מערכת המשפט, קובע את מדיניותה במישור הפנים-ניהולי, קובע תוכניות שנתיות ורב שנתיות לפעילותה, קובע נהלים להסדרת פעילותה; מייצגה, כלפי הציבור בארץ, כלפי מערכות השלטון האחרות וכלפי מערכות משפט זרות; ועוד.

כידוע, בהתאם לכללי המשפט המינהלי והפסיקה, על הגורמים המוסמכים מוטלת חובה לפעול לאיוש משרות בכירות בשירות הציבורי במינוי של קבע, וזאת במהירות הראויה.

הדברים נכונים מקל וחומר ומקבלים משמעות מיוחדת ביחס למינוי נשיא בית המשפט העליון, ראש הרשות השופטת. הרשות השופטת היא אחת משלוש הרשויות המהוות את עמודי היסוד של שיטת המשטר הדמוקרטית הישראלית. יציבותה ועצמאותה של הרשות השופטת הם מאפיינים יסודיים של הדמוקרטיה הישראלית ותנאים בסיסיים, אין בלתם, לתפקודה התקין ולהגשמת יעודה החוקתי במשטר דמוקרטי. המשמעות של פגיעה בעצמאותה של הרשות השופטת והחלשתה, כאשר הרשות המבצעת אינה מאפשרת הצבעה, לפרק זמן ממושך, על המינוי לתפקיד ראש הרשות השופטת, היא הפרת האיזון בין רשויות המדינה ופגיעה מובהקת בעקרון הפרדת הרשויות.

יתרה מכך, החובה למנות נשיא לבית המשפט העליון מעוגנת בחוק. כך, נוכח האמור לעיל ובשים לב למרכזיות תפקיד הנשיא ברשות השופטת ובשיטת המשטר הישראלית, מקום בו מתפנה משרת נשיא בית המשפט העליון, קיים "צורך" אובייקטיבי אינהרנטי מובהק בבחירת נשיא על דרך קבע, ועל כן, חלה חובה על השר לכנס את הוועדה לבחירת נשיא לבית המשפט העליון, גם מכוח סעיף 7(א) לחוק.

8. בעניינינו דנו, חלפו למעלה **משמונה חודשים** מאז פרישתה של כב' הנשיאה חיות ביום 16.10.23, במהלכם מכהן בתפקיד ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון כב' השופט פוגלמן, אשר כיהן ערב פרישת כב' הנשיאה חיות כמשנה לנשיאה. בפרק זמן זה טרם כונסה הוועדה לבחירת שופטים לצורך דיון בבחירת נשיא לבית המשפט העליון וטרם פורסמו ברשומות מועמדים לתפקיד מקרב שופטי בית המשפט העליון. מכיוון שבהתאם לסעיף 11ב(א) לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984 (להלן: **כללי השפיטה**), נדרש לפרסם את שמות המועמדים לתפקיד נשיא בית המשפט העליון 45 ימים לפחות בטרם מועד הדיון בעניינם בוועדה, לתקופה האמורה בה טרם מונה

נשיא לבית המשפט העליון יש לכל הפחות להוסיף גם פרק הזמן של 45 ימים ממועד פרסום שמות המועמדים ברשומות לפרק הזמן בו לא יכהן נשיא במינוי קבע.

מצב דברים זה, בו במשך תקופה כה ממושכת לא מונה נשיא לבית המשפט העליון, הוא חסר תקדים בהיסטוריה של מדינת ישראל. לעמדת המשיבים, ובכלל זאת עמדתם המקצועית של גורמי הרשות השופטת האמונים על הבטחת תפקודה, המחדל המתמשך בבחירת נשיא קבוע לבית המשפט העליון, פוגע באורח קשה בעקרון הפרדת הרשויות, ובמעמדה ותפקודה של הרשות השופטת.

מעבר למשמעויות המעשיות המיידיות ולפגיעה הברורה בעצמאותה של הרשות השופטת, למצב מתמשך של היעדר נשיא קבוע לבית המשפט העליון השפעה ומשמעות סמלית-ציבורית שלילית בלתי מבוטלת, הן כלפי מערכת בתי המשפט פנימה, הן כלפי הציבור בישראל והן כלפי מערכות המשפט בעולם ועולם המשפט הבינלאומי ככלל, בהיותו של נשיא בית המשפט העליון מי שעומד כאמור בראש הרשות השופטת ואחד מסמלי השלטון במדינה.

בהימנעות מבחירת נשיא קבוע לבית המשפט העליון יש אפוא כדי להביא לתלות של הרשות השופטת ברשות המבצעת, להחלשת הרשות השופטת, ולפגיעה בעקרון הפרדת הרשויות ובעצמאות הרשות השופטת; לפגיעה באמון הציבור ברשות השופטת; והיא מקשה על ניהול מערכת בתי המשפט ועל קידום והוצאה לפועל של תהליכים ארוכי טווח. זאת, בפרט משהמשנה לנשיא הוא המכהן כממלא מקום הנשיא ולא מונה משנה לנשיא תחתיו. מה גם, שכידוע, כב' ממלא מקום הנשיא כב' השופט ע' פוגלמן יגיע לגיל פרישה ביום 6.10.24, כך שבטווח זמן נראה לעין המצב חסר התקדים שבו אין נשיא קבוע לבית המשפט העליון עשוי להגיע לנקודת קיצון שלילית נוספת.

10. כמפורט לעיל, עמדת המשיבים היא, כי מקום בו מתפנה משרת נשיא בית המשפט העליון, קיים "צורך" אובייקטיבי אינהרנטי מובהק בבחירת נשיא על דרך קבע. בוודאי שבמכלול הנסיבות האמורות, בנקודת הזמן הנוכחית, דרישת המהירות הראויה מחייבת לפעול בהקדם האפשרי לפרסום ברשומות שמות המועמדים לתפקיד נשיא בית המשפט העליון, ובסמוך לאחר תום 45 הימים על השר לכנס את הוועדה, להעמיד על סדר יומה את בחירת נשיא בית המשפט העליון, ולקיים הצבעה לבחירת נשיא בית המשפט העליון. הימנעות השר מהפעלת סמכותו לכינוס הוועדה והעמדת בחירתו של נשיא לבית המשפט העליון על סדר יומה, שמנוגדת לחובות המוטלות על פי דין, אף מהווה בנסיבות העניין גם חוסר סבירות קיצוני.

11. יודגש כי בהתאם להוראות הדין לצורך בחירת נשיא לבית המשפט העליון מקרב שופטי בית המשפט העליון – די ברוב רגיל של חברי הוועדה שהשתתפו בהצבעה.

אכן, כפי שנאמר גם בהודעת השר בעתירות קודמות בעניין כינוס הוועדה, תפיסתו המוצהרת של השר היא כי יש למנות נשיא בהסכמה רחבה. אולם, בכך אין כדי לקנות סמכות משפטית, יש מאין, להימנעות ממושכת מהעמדת בחירת נשיא לבית המשפט העליון על סדר יומה של הוועדה או להצדיק הימנעות שכזו, המובילה לפגיעה במערכת המשפט. השאיפה להגיע להסכמה רחבה בין חלקי הוועדה השונים אינה יכולה לעלות לכדי שינוי דה-פקטו של מנגנון הבחירה ודרישת הרוב החלים מכוח חוק ביחס לבחירת נשיא לבית המשפט העליון, ובאופן שהופך את סמכותו האופרטיבית של השר לכינוס הוועדה

למעין זכות "וטו" אשר בכוחה למנוע בחירת נשיא שלא על דעתו; ולמעשה, להותיר את הרשות השופטת ללא ראש ואת מדינת ישראל ללא סמל שלטוני מרכזי למשך תקופה כה ארוכה.

הימנעות השר במשך תקופה ממושכת מהעמדת בחירת נשיא לבית המשפט העליון על סדר היום של הוועדה מעניקה, הלכה למעשה, לרשות המבצעת שליטה בפועל בהליך מינוי נשיא בית המשפט העליון על ידי בחירת העיתוי שבו תבצע הבחירה, אם בכלל, שמנותק מהצורך האובייקטיבי במינוי הנשיא. בפרט בנסיבות שבהן כאמור בתוך חודשים ספורים עם פרישת כב' ממלא מקום הנשיא וללא מינויים של נשיא ומשנה לנשיא לבית המשפט העליון, יוותרו שתי משרות אלה לא מאוישות כדרך קבע – דבר שיש בו כדי להביא כאמור לתלות של הרשות השופטת ברשות המבצעת, בניגוד לתכליתו החוקתית-משטרית של ההסדר הקבוע בסעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה (להלן גם: **חוק היסוד**); ותוך הפרת האיזון שקבעה הרשות המכוננת בסעיף 4 לחוק היסוד בהרכב הוועדה לבחירת שופטים, ובחלקן של כל אחת מהרשויות בהליך בחירת השופטים.

12. באשר לסעד המבוקש בדבר בחירת שופטים לבית המשפט העליון:

סמכות החובה הקבועה בסעיף 7(א) לחוק בעניין כינוס הוועדה לבחירת שופטים חלה גם ביחס לבחירת שופטים לבית המשפט העליון; ולפיכך, מקום בו קיים צורך עובדתי-אובייקטיבי במינוי שופט לבית המשפט העליון, קמה חובה לכנס את הוועדה לצורך בחירת שופטים לבית המשפט העליון. אולם, בשים לב להסדר המיוחד הקבוע בעניין זה בסעיף 7(ג)(2) לחוק, לפיו בחירת שופטים לבית המשפט העליון מחייבת הסכמה רחבה של שבעה מחברי הוועדה בהרכבה המלא, ספק אם יש בעת הזו תוחלת בהטלת חובה נוקשה לכינוס הוועדה לשם דיון והצבעה וספק אם יש תוחלת ממשית להבאת הדרישה לכינוס הוועדה לשם הצבעה להכרעה שיפוטית בעת הזו.

בצד האמור, ברי כי על כלל חברי הוועדה לבחירת שופטים לפעול בשקידה ובמהירות ראויה כדי לקדם ככל הניתן את בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון, ובניסיון להגיע להסכמות אשר יאפשרו את בחירתם.

13. **בהתאם, בענייננו דנן, בשים לב לפרק הזמן הארוך של למעלה משמונה חודשים בו חסרים שני שופטים בבית המשפט העליון, ומשך הזמן שנדרש על פי דין לפרסום השמות ברשומות טרם ניתן יהיה לבחור שופטים חדשים לבית המשפט העליון; לצפי של פרישת כב' ממלא מקום הנשיא בחודש אוקטובר הקרוב כך שבית המשפט העליון יהיה בחסר של חמישית משופטיו; ולעומס הכבד בו נתון בית המשפט העליון – החובה לפעול בשקידה ובמהירות ראויה לקידום הליך בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון דורשת לכל הפחות את "התנעת ההליך" וקידומו בפועל ככל הניתן, תוך ניסיון להגיע להסכמה בנושא, לשם מניעת פגיעה מתמשכת בתפקודו של בית המשפט העליון ובציבור.**

ברי כי הדרישה לפעול בשקידה ומהירות הראויה אינה יכולה לגבור על כלל ההכרעה שנקבע ביחס לבחירת שופטים לבית המשפט העליון (רוב של שבעה מתוך תשעה בהרכבה המלא של הוועדה), אך יש מקום לנקוט כבר עתה בפעולות הנדרשות לשם קידום תהליך הבחירה של שופטים לבית המשפט העליון.

14. יוער, כי לא נעלמה מעיני המשיבים רגישות הסוגיה במישור הציבורי, ובפרט משהעתירה עוסקת בשופטיו של בית המשפט הנכבד והעומד בראשו. עם זאת, בשים לב למכלול הנסיבות אשר פורטו לעיל בתמצית ויפורטו בהמשך בהרחבה, **ובפרט הנזק הנגרם למערכת המשפט וחלוף הזמן החרוג והתקדימי** בו אין נשיא קבוע לבית המשפט העליון ומשך הזמן הממושך בו לא מונו שופטים לבית המשפט העליון, לעמדת המשיבים, בנקודת זמן זו אין מנוס מהתערבות שיפוטית כאמור.

15. דרך הילוך הטיעון תהיה כדלקמן: תחילה, נעמוד על הרקע הנורמטיבי הדרוש לעניין בנוגע לדרכי המינוי הקבועות בחוק למינוי שופטים ונשיאים לערכאות השונות; בהמשך, נפרט את הרקע העובדתי הרלוונטי לענייננו; ולבסוף, נפרט את עמדת המשיבים ביחס לסעדים המבוקשים.

כלל ההדגשות בתצהיר התשובה הוספו, אלא אם כן נכתב אחרת.

ב. רקע נורמטיבי - דרכי המינוי הקבועות בחוק למינוי שופטים ונשיאים לערכאות השונות

ב.1. הוועדה לבחירת שופטים

16. סעיף 4 לחוק היסוד קובע כי שופטים יתמנו על-ידי נשיא המדינה, לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים. הרכב הוועדה נקבע גם הוא בסעיף זה, כדלקמן:

"4. מינוי שופטים

(א) שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים.

(ב) **הוועדה תהיה של תשעה חברים**, שהם נשיא בית המשפט העליון, שני שופטים אחרים של בית המשפט העליון שיבחר חבר שופטיו, שר המשפטים ושר אחר שתקבע הממשלה, שני חברי הכנסת שתבחר הכנסת ושני נציגים של לשכת עורכי הדין שתבחר המועצה הארצית של הלשכה; **שר המשפטים יהיה יושב ראש הוועדה.**

(ג) הוועדה רשאית לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משבעה."

17. סעיף 23 לחוק היסוד קובע עניינים לגביהם ייקבעו הוראות בחוק, וביניהם, "דרכי הבחירה של חברי הוועדה לבחירת שופטים, ומשך כהונתם" (סעיף 23(1) לחוק היסוד); וסעיף 24 לחוק היסוד קובע עניינים לגביהם ייקבעו הוראות לפי חוק, וביניהם, "סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים" (סעיף 24(2) לחוק היסוד).

18. בהתאם, סעיף 6 לחוק בתי המשפט קובע הוראות נוספות לעניין האופן בו נבחרים חברי הוועדה לבחירת שופטים.

19. כעולה מהוראות חוק היסוד וחוק בתי המשפט, הוועדה לבחירת שופטים מורכבת **מתשעה חברים**, נציגים של שלוש הרשויות, וכן נציגות מקצועית של לשכת עורכי הדין. הרשות המבצעת מיוצגת על-ידי שר המשפטים המכהן כיושב ראש הוועדה, ועל-ידי שר נוסף שקובעת הממשלה; הרשות השופטת מיוצגת על ידי שלושה נציגים – נשיא בית המשפט העליון ושני שופטים אחרים של בית המשפט העליון שנבחרים על ידי חבר שופטי בית המשפט העליון לתקופה של שלוש שנים; הרשות המחוקקת מיוצגת

על-ידי שני חברי כנסת, שנבחרים בבחירה חשאית על-ידי חברי הכנסת; ולשכת עורכי הדין, הגוף הסטוטורי המאגד את עורכי הדין בישראל, מיוצגת על-ידי שני נציגים שנבחרים בידי המועצה הארצית של הלשכה (ראו גם: כללי לשכת עורכי הדין (בחירת נציגי הלשכה בוועדות בחירה ובוועדות מינויים), התשנ"ז-1997).

20. כמו כן, בהתאם להוראת סעיף 6א לחוק "חבר הוועדה יצביע על פי שיקול דעתו, ולא יהיה מחויב להחלטות הגוף שמטעמו הוא חבר בוועדה."

21. סדרי עבודתה של הוועדה לבחירת שופטים מוסדרים בסעיף 7 לחוק בתי המשפט, כדלקמן:

7. סדרי עבודת הוועדה

- (א) ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה.
(ב) אלה רשאים להציע מועמדים:
(1) שר המשפטים;
(2) נשיא בית המשפט העליון;
(3) שלושה חברי הוועדה כאחד.
(ג) (1) הצעת הוועדה על מינויו של שופט תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה;
(2) על אף הוראות פסקה (1), הצעת הוועדה על מינויו של שופט לבית המשפט העליון תהיה על דעת שבעה מחברי הוועדה; פחת מספר המשתתפים בהצבעה מתשעה תהיה ההצבעה על דעת רוב המשתתפים שלא יפחת ממספר המשתתפים בהחסיר שניים.
(ד) הוועדה תקבע את שאר סדרי דיוניה ועבודתה."

22. בהתאם לסעיף 7(ד) לחוק בתי המשפט, נקבעו כללי השפיטה, המסדירים בין היתר את ההליכים המקדמיים לבחירת שופטים ופעולת הוועדה לבחירת שופטים, לרבות ועדות משנה שלה.

בסעיף 11ב(א) לכללי השפיטה נקבע כי "לא יובא עניינו של מועמד לדיון בפני ועדת הבחירה אלא לאחר שהודעה בדבר היותו מועמד פורסמה ברשומות 45 ימים לפחות לפני המועד הקבוע לדיון במועמדותו." לפיכך, טרם דיון הוועדה בעניינו של מועמד – בין אם לתפקיד שופט בערכאות הדיוניות, בין אם לתפקיד שופט בבית המשפט העליון – נדרש פרסום שמו ברשומות 45 ימים לפחות לפני מועד הדיון.

עוד נקבע בסעיף 6(ב) לכללי השפיטה כי "שופט שהוא מועמד לכהונה בבית המשפט העליון יזומן להופיע לפני ועדת המשנה".

23. בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק, שר המשפטים, נשיא בית המשפט העליון או שלושה חברי ועדה הם המוסמכים להציע מועמדים למשרה שיפוטית (ראו גם הגדרת "מועמד" בסעיף 1 לכללי השפיטה).

24. בסעיף 7(ג) לחוק נקבעו שני הסדרים שונים לבחירת שופטים על ידי הוועדה:

א. האחד, בסעיף 7(א)(1) לחוק, אשר קובע כי מינויו של שופט יהיה על דעת רוב חברי הוועדה שהשתתפו בהצבעה, כלומר די בכך שהמינוי יהיה על דעת חמישה מחברי הוועדה (בהרכבה המלא). הסדר זה חל ביחס לבחירת שופטים לערכאות הדיוניות.

ב. **השני**, בסעיף 7(ג)(2) לחוק – שהוסף במסגרת תיקון החוק בשנת 2008 (תיקון מס' 55) (להלן: **תיקון 55**) – אשר קובע הסדר מיוחד לעניין מינויים של שופטים לבית המשפט העליון, כאשר מינוי מסוג זה יהיה על דעת **שבעה** מחברי הוועדה (בהרכבה המלא), או אם פחת מספר המשתתפים בהצבעה מתשעה, על דעת רוב המשתתפים שלא יפחת ממספר המשתתפים בהחסיר שניים; דהיינו, **באופן המחייב הגעה להסכמה רחבה** בין חברי הוועדה.

ראו לעניין זה את דברי ההסבר שנלוו להצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 51) (רוב מיוחד למינוי שופט בית המשפט העליון), התשס"ח-2008, שעמדה בבסיס תיקון 55 במסגרתו נוסף כאמור סעיף 7(ג)(2) לחוק, כדלקמן:

"הצעת החוק המתפרסמת בזה באה להבטיח כי הצעת הוועדה בדבר מינויו של שופט בית המשפט העליון, ובמובחן ממינויו של שופט בערכאות אחרות, תיעשה על יסוד הסכמה רחבה בין חברי הוועדה. מוצע כי הרוב הדרוש להחלטה כאמור יהיה רוב של שבעה מבין תשעה חבריה. ההנחה שביסוד ההצעה היא שכדי להשיג תמיכה רחבה כזאת ידרשו דיון ושכנוע הדדי בין חברי הוועדה במידה רבה מהדרוש להכרעה על יסוד רוב רגיל."

25. כפי שעולה מדברי ההסבר, כמו גם מעיון בהיסטוריה החקיקתית של תיקון 55 האמור, מטרתו הייתה יצירת מנגנון בחירה מובנה שמחייב הגעה להסכמה רחבה בין נציגי הרשויות השונות החברים בוועדה ביחס לבחירת שופט לבית המשפט העליון, אשר מטבע הדברים דורשת דיון רחב יותר ושכנוע הדדי של חברי הוועדה המשתייכים לרשויות השונות.

כן יצוין, כי מדיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת (להלן: **ועדת החוקה**) בעניינו של תיקון 55 עולה כי חברי הכנסת היו מודעים היטב לכך שדרישת הרוב המיוחד עלולה להביא במקרים מסוימים למצב של "שיתוק" בו הוועדה לא תוכל לבחור שופטים לבית המשפט העליון. יחד עם זאת, חברי הכנסת סברו כי דרישה זו, הגם שיייתכן ותהיה כרוכה כאמור בשיתוק מסוים בעבודת הוועדה, תביא בסופו של יום לפשרות והסכמות רחבות בין חברי הוועדה (ראו למשל, פרוטוקול דיון ועדת החוקה מיום 14.7.08).

הצעת החוק וכן פרוטוקולים של דיוני החקיקה בעניינו של תיקון 55 זמינים במאגר החקיקה באתר הכנסת, בקישור:

<https://main.knesset.gov.il/activity/legislation/laws/pages/lawbill.aspx?t=lawreshumot&lawitemid=184961>

2.2. בחירת נשיא (ומשנה לנשיא) לבית המשפט העליון על ידי הוועדה לבחירת שופטים

26. סעיף 8(א) לחוק שכותרתו "נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא" קובע את האופן בו ימונו השניים: **"נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא בית המשפט העליון יתמנו לפי הוראות סעיף 4(א) לחוק-יסוד: השפיטה מקרב שופטי בית המשפט העליון"**.

27. כזכור, סעיף 4(א) לחוק היסוד קובע כי שופטים יתמנו על ידי נשיא המדינה **לפי בחירתה של הוועדה לבחירת שופטים**; וסדרי עבודתה של הוועדה מוסדרים כאמור בסעיף 7 לחוק בתי המשפט.

28. משילוב הסעיפים עולה, כי נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא בית המשפט העליון ממונים מקרב שופטי בית המשפט העליון, **בהתאם לכללים "הרגילים" החלים על בחירת שופט על-ידי הוועדה לבחירת שופטים**, ובכללם סעיף 7(ג)(1) לחוק; כלומר, נשיא בית המשפט העליון נבחר לפי בחירה של הוועדה לבחירת שופטים **על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה – רוב של חמישה חברים בהרכבה המלא של הוועדה**.

בהקשר זה יצוין, כי סעיף 7(ג)(2) לחוק, שהוסף כאמור במסגרת תיקון החוק בשנת 2008 ובו נקבעה דרישת רוב מיוחד בוועדה, מסדיר **רק** את בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון, ואינו מתייחס לדרך בחירתו של נשיא בית המשפט העליון, שכאמור, בחירתו היא מקרב שופטי בית המשפט העליון (כך גם, בתיקון החוק משנת 2008 לא תוקנה הוראת סעיף 8(א) לחוק המתייחסת למינוי נשיא בית המשפט העליון).

29. בהתאם להוראת סעיף 7(ב) לחוק בתי המשפט, החלה גם על בחירת נשיא בית המשפט העליון על-ידי הוועדה, המוסמכים להציע מועמדים לתפקיד נשיא ומשנה לנשיא בית המשפט העליון – מקרב שופטי בית המשפט העליון – הם שר המשפטים, נשיא בית המשפט העליון ושלושה מחברי הוועדה; ויש לפרסם ברשומות את שמות המועמדים לתפקיד נשיא ומשנה לנשיא בית המשפט העליון 45 ימים לפחות בטרם מועד הדיון בוועדה במועמדותם (סעיף 11(ב)(א) לכללי השפיטה).

30. בסעיפים 29(א) ו-29(ב) לחוק נקבעו הסדרים למילוי מקומו של נשיא בית המשפט העליון, לו כידוע מוקנות סמכויות ייחודיות רבות בדין (כפי שיפורט בהמשך), כדלקמן:

"29. (א) נתפנה מקומו של נשיא בית המשפט העליון וכל עוד הנשיא החדש לא התחיל לכהן, או נעדר הנשיא מן הארץ או שנבצר ממנו זמנית למלא תפקידו, **ימלא המשנה לנשיא את התפקידים המוטלים על הנשיא וישתמש בסמכויות הנתונות לו לפי כל חיקוק.**
(ב) נבצר מנשיא בית המשפט העליון ומהמשנה לנשיא למלא את תפקידיהם, יכהן כממלא מקום הנשיא הותיק שבשופטי בית המשפט העליון, ומבין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם.
(ג) נשיא בית המשפט העליון רשאי לאצול מסמכויותיו למשנה לנשיא."

3.3. מינוי נשיא (וסגן נשיא) לערכאות הדיוניות

31. למען שלמות התמונה, יצוין כי בעוד שבחירת נשיא ומשנה לנשיא לבית המשפט העליון נעשית על ידי הוועדה לבחירת שופטים, חוק בתי המשפט קובע הסדר שונה ביחס למינוי נשיאים וסגני נשיאים לבתי משפט מחוזיים ולבתי משפט השלום.

סעיף 9(א) לחוק בתי המשפט קובע כי: "נשיאים וסגני-נשיאים של בתי משפט מחוזיים ושל בתי משפט שלום יתמנו **בידי שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון**, איש איש מקרב השופטים של בתי המשפט שבדרגה הנידונה."

32. עיון בהיסטוריה החקיקתית מעלה כי סעיף חוק זה תוקן לאחרונה בשנת 1992 (להלן בסעיף זה: **התיקון**). עד התיקון לסעיף, קבע החוק כי מינוי נשיאים וסגנים יהיה בידי שר המשפטים **בהתייעצות** עם נשיא בית המשפט העליון, ולא נדרשה הסכמתו. בדברי ההסבר שנלוו להצעת החוק נכתב כי: "מוצע להמיר את חובת ההתייעצות של שר המשפטים עם נשיא בית המשפט העליון למינויים שבהם דנים הסעיפים - בהסכמת הנשיא."

עוד עולה מעיון בדיוני ועדת החוקה שדנה בתיקון כי היא נתנה דעתה לכך שדרישת ההסכמה של הנשיא, יכולה להוביל לתוצאה שלפיה לא ימונו נשיאים או סגני נשיאים, על רקע אי הסכמה בין שר המשפטים לנשיא. הוועדה דנה באפשרות לקבוע בחוק מנגנון הכרעה במקרה כזה, אך בחרה בסופו של יום לדבוק בהסדר האמור והותירה מקרים אלה לדיון ציבורי.

33. יוער כי לאחרונה הוגשה לבית המשפט הנכבד עתירה בעניין מינויו של נשיא לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, אשר נמחקה לאחר שהתייתרה נוכח הסכמה בין שר המשפטים וכב' ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון (בג"ץ 1309/24 **לביא – זכויות אזרח, מנהל תקין ועידוד התיישבות נ' מ"מ נשיא בית המשפט העליון** (27.5.24)).

ג. עיקרי העובדות הצריכות לעניין

34. ביום 29.12.22 הביעה הכנסת אמון בממשלה ה-37 והיא החלה בכהונתה. באותו מועד החל המשיב 1, ח"כ יריב לוין, לכהן כשר המשפטים וכיו"ר הוועדה לבחירת שופטים, בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק היסוד.

35. ביום 4.1.23 הודיע שר המשפטים על כוונתו לקדם שורה של שינויים במערכת המשפט, ובתוך כך הצהיר על כוונתו לפעול לשינוי הרכב הוועדה לבחירת שופטים. בהמשך, הועברה לבחינה מקצועית פנים-ממשלתית טיוטת תזכיר חוק-יסוד: השפיטה שכללה, בין היתר, הצעה לשינוי מהותי בהרכב הוועדה לבחירת שופטים וכן הצעות לשינויים נוספים ביחס לסדרי עבודת הוועדה. ביום 2.2.23 הועברה לשר המשפטים התייחסות היועצת המשפטית לממשלה לטיטת תזכיר חוק-יסוד: השפיטה ולשינויים שיש לערוך בעניין. טיוטת תזכיר חוק-יסוד: השפיטה לא קודמה כהצעת חוק ממשלתית, והצעות חוק שעניינן, בין היתר, שינויים בהרכב הוועדה לבחירת שופטים וסדרי עבודתה, קודמו בסופו של יום כהצעות חוק מטעם ועדת החוקה (להלן: **הצעות החוק**). לאחר דיונים בוועדת חוקה, הצעות החוק אושרו על-ידי הוועדה ובקריאה ראשונה בכנסת; בהמשך, ביום 27.3.23 אושרו בוועדת חוקה בהכנה לקריאה השנייה והשלישית, אולם לבסוף לא נדונו בקריאה שנייה ושלישית במליאת הכנסת.

36. ביני לביני, לאחר תיקון תקנון הכנסת בעניין הארכת המועד הקבוע בו לבחירת נציגי הכנסת בוועדה לבחירת שופטים, נבחרו נציגי הכנסת לוועדה לבחירת שופטים, ובהמשך גם נציגי לשכת עורכי הדין (במועד זה הורכבה הוועדה משמונה חברים ללא נציגה נוספת מהממשלה).

37. משלא כונסה הוועדה לבחירת שופטים, בחודש יולי 2023 הוגשו שלוש עתירות בנושא במסגרתן התבקש כי שר המשפטים יפעיל את סמכותו מכוח סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט ויורה על כינוס הוועדה לבחירת שופטים, "לשם איש עשרות תקני השופטים הפנויים בערכאות השונות" (בג"ץ 5692/23, בג"ץ 5694/23 ובג"ץ 5740/23; להלן: **העתירות הקודמות**). כן התבקש סעד נוסף של מינוי נציגה מטעם הממשלה לוועדה כך שתכהן בהרכב מלא, עם כל תשעת חבריה.

במסגרת הטיפול בעתירות הקודמות התאפשר לשר ולממשלה ייצוג עצמאי ועמדתם הובאה באופן נפרד.

38. בתגובת היועצת המשפטית לממשלה לעתירות הקודמות מיום 4.9.23 (להלן: **תגובת היועצת**) הובאה, בין היתר, התייחסות לפרשנות סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט, הקובע כי "ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות וכנס את הוועדה". כך, כפי שיורחב בהמשך, נמסר כי לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, משנמצא על-פי בחינה עובדתית-אובייקטיבית כי התקיים התנאי הקבוע ברישא לסעיף 7(א) לחוק בתי המשפט, לפיו "יש למנות שופט", קרי, קיים צורך עובדתי-אובייקטיבי במינוי שופטים, קמה **חובה** על שר המשפטים לפרסם הודעה על כך ברשומות ולכנס את הוועדה לבחירת שופטים. זאת, "במהירות הראויה" בהתאם להוראת סעיף 11 לחוק הפרשנות.

במסגרת תגובת היועצת פורטו נתונים שהתקבלו ממנהל בתי המשפט אשר לימדו על צורך אובייקטיבי מובהק במינוי שופטים לערכאות שונות. כך, למשל, מן הנתונים שהועברו עלה כי נכון למועד הגשת התגובה 21 תקני שופטים ורשמים המתינו לאיוש בערכאות השונות; כי עד סוף שנת 2023 יהיו 53 תקנים פנויים במערכת בתי המשפט (כ-6% מסך תקני השפיטה), מתוכם 11 תקנים חדשים; וכי עד סוף שנת 2024 יהיו 115 תקנים פנויים במערכת (כ-12% מסך תקני השפיטה), מתוכם 41 תקנים חדשים נוספים. פרט לכך, מנתונים נוספים שנמסרו עלה, כי העומס המוטל על שופטי ישראל הוא כבד וחריג בהשוואה בינלאומית, בפרמטרים שונים.

בשים לב לנתונים האמורים ולחלוף הזמן ממועד כינוסה האחרון של הוועדה לבחירת שופטים (בחודש אפריל 2022) וממועד כינון הממשלה, סברה היועצת המשפטית לממשלה כי קמה כבר במועד הגשת התגובה חובה על שר המשפטים לכנס את הוועדה לבחירת שופטים, וכי על הממשלה לבחור את נציגתה בוועדה.

צילומי תגובת היועצת ומכתב מנהל בתי המשפט שצורף לה מצורפים ומסומנים **מש/1**.

39. לאחר שהוגשה תגובה מקדמית מטעם השר והממשלה לעתירות הקודמות, הוצא בהן צו על-תנאי והן נקבעו לדיון בפני הרכב (הדיון נדחה בהמשך נוכח פריצתה של מלחמת חרבות ברזל). ביום 5.11.23 הוגשה הודעה מטעם שר המשפטים והממשלה לפיה "שר המשפטים סבור שבעת מלחמה אין מקום לעסוק בנושאים שבמחלוקת, לרבות בנושא הליכי מינוי שופטים. בהתאם, כדי למנוע מחלוקות, השר יכנס את הוועדה לבחירת שופטים בתוך 15 ימים, וכמתחייב בעת הזו, יביא בפני הוועדה החלטות שיש לגביהן הסכמה רחבה".

צילום הודעת שר המשפטים מיום 5.11.23 מצורף ומסומן **מש/2**.

40. ביום 16.11.23 התכנסה הוועדה לבחירת שופטים לראשונה מאז נבחרה הכנסת ה-25 וכוננה ממשלת ישראל ה-37 (יצוין כי יום קודם לכן מונתה השרה אורית סטרוק כנציגה נוספת מטעם הממשלה בוועדה).

מפרוטוקול דיון הוועדה, אשר הותר לפרסום בהתאם לסעיף 15 לכללי השפיטה, עולה כי חלק מחברי הוועדה ביקשו משר המשפטים כי תכנס הוועדה לצורך דיון בבחירת שופטים לבית המשפט העליון ונשיא לבית המשפט העליון. כן צוין על ידי כב' ממלא מקום הנשיא כי טרם בחירת המועמדים לשפיטה בבית המשפט העליון נדרשת הצעת מועמדים, פרסום שמות המועמדים ברשומות ולאחר מכן תהיה פלטפורמה לדיון שבמסגרתו ניתן יהיה לנסות להגיע להסכמות רחבות. מפרוטוקול הדיון עולה כי שר המשפטים סבר כי יש להגיע להסכמות רחבות בעניין וכי פרסום שמות המועמדים עלול לייצר מחלוקת ציבורית. בישיבה זו סוכם כי ביחס למינויים לבית המשפט העליון – להבדיל מן הערכאות הדיוניות – תתקיים ישיבה מקדמית, וכי הדיון בה יעסוק במישור העקרוני של התכנסות הוועדה לצורך קבלת החלטות הנוגעות לבית המשפט העליון.

צילום פרוטוקול דיון הוועדה לבחירת שופטים מיום 16.11.23 מצורף ומסומן מש/3.

41. ביום 22.11.23 נמסרה הודעה על כינוס הוועדה במסגרת העתירות הקודמות, וביום 6.12.23 הורה בית המשפט הנכבד על מחיקתן של העתירות הקודמות משאלו מיצו עצמן.

צילומי ההודעה ופסק הדין בעתירות הקודמות מצורפים ומסומנים מש/4 ו-מש/5 בהתאמה.

42. ביני לביני, בהתאם לסעיף 13(א) לחוק בתי המשפט, ביום 12.10.23 פרשה כב' שופטת בית המשפט העליון ע' ברון וביום 16.10.23 פרשה כב' נשיאת בית המשפט העליון א' חיות, משהגיעו לגיל פרישה. בהתאם לסעיף 29(א) לחוק בתי המשפט, החל מיום 17.10.23 מכהן כב' השופט ע' פוגלמן, אשר שימש עד למועד זה כמשנה לנשיאה, כממלא מקום נשיא בית המשפט העליון (כב' השופט ע' פוגלמן יגיע לגיל פרישה ביום 6.10.24).

43. ביום 4.1.24 פורסמה ברשומות הודעה לפי סעיף 11ב לכללי השפיטה ובה שמות המועמדים שעניינם יידון לפני הוועדה לבחירת שופטים באחד או יותר ממועדי הישיבות הבאים: 20.2.24, 29.2.24, 5.3.24 ו-12.3.24; ביום 28.2.24 פורסמה הודעה נוספת ברשומות ובה שמות מועמדים שעניינם יידון לפני הוועדה באחד או יותר ממועדי הישיבות הבאים: 16.4.24, 2.5.24, 9.5.24 ו-26.5.24; וביום 21.3.24 פורסמה הודעה נוספת ברשומות ובה שמות מועמדים שעניינם יידון לפני הוועדה בימים 9.5.24 ו-16.5.24. במסגרת ההודעות האמורות נכללו מועמדים לערכאות השלום והמחוזי ולבתי הדין לעבודה במחוזות השונים וכן מועמדות לכהונת רשמת של בית המשפט העליון, אך לא נכללו בהן מועמדים לשיפוט בבית המשפט העליון וגם לא פורסמו ברשומות מאז מועמדים לשיפוט בבית המשפט העליון ולתפקיד נשיא בית המשפט העליון.

צילומי ההודעות שפורסמו ברשומות מצורף ומסומן מש/6.

44. ביום 16.1.24 ערכה הוועדה, בין היתר, דיון מקדמי עקרוני בבחירת שופטים לבית המשפט העליון ונדונה דרישת חלק מחברי הוועדה כי הנושא של מינוי נשיא קבוע לבית המשפט העליון יעלה על סדר יום הוועדה (פרוטוקול דיון הוועדה טרם פורסם). הדיון הסתיים ללא הסכמות, ולאחר מכן לא נקבעו ישיבות נוספות שעניינן מינויים לבית המשפט העליון. יצוין כי בישיבת הוועדה שהתקיימה ביום 16.5.24 עלה נושא המינויים לבית המשפט העליון, וחלק מחברי הוועדה הביעו עמדתם שיש לבחור נשיא קבוע לבית המשפט העליון (פרוטוקול דיון הוועדה טרם פורסם).
45. ביני לביני, במספר ישיבות שהתקיימו דנה הוועדה במינויי שופטים לערכאות שלום ומחוזי וכן לבתי דין לעבודה במחוזות השונים, ונבחרו למעלה מ-160 שופטים ורשמים לערכאות שונות. יצוין, כי בהתאם לגישת השר הועמדו להצבעה בוועדה רק מועמדים שהיו מוסכמים על כלל חברי הוועדה.
46. כעולה מן העתירה שבנדון, בימים 13.11.23, 14.12.23 ו-1.2.24 פנתה העותרת לחברי הוועדה לבחירת שופטים וביקשה את כינוס הוועדה לשם בחירת נשיא לבית המשפט העליון לפי שיטת הסניוריטי (נספחים 9/ע, 10/ע-11/ע לעתירה), וביום 29.2.24 הוגשה העתירה שבכותרת.
47. לשלמות התמונה, יצוין כי ביום 5.5.24 הוגשה עתירה נוספת בעניין שאלת סמכותו של שר המשפטים לקבוע ולשנות את סדר היום של הוועדה לבחירת שופטים ולהחליט על הצבעה בעניינו של מועמד (בג"ץ 3781/24 שחר בן מאיר נ' שר המשפטים). נכון לעת הזו, התבקשה ארכה להגשת התגובה המקדמית לעתירה זו עד יום 21.7.24.

ד. עמדת המשיבים

ד.1. חובת כינוס הוועדה לבחירת שופטים – סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט

48. סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט קובע כאמור, כי "ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה". כפי שצוין בתגובת היועצת לעתירות הקודמות, בהתאם ללשון החוק ולתכליתו, מדובר בסמכות חובה שיש להפעילה במהירות הראויה כל אימת שמתקיים צורך אובייקטיבי-עובדתי במינוי שופט. נעמוד על עיקרי הדברים בעניין זה כפי שהובאו בתגובת היועצת.
49. לשון החוק משמשת כנקודת המוצא לבחינה הפרשנית. סמכות חובה מנוסחת, ככלל, בדרך של לשון ציווי (ראו, למשל, בג"ץ 103/96 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נ(4) 309, 320 (1996); בג"ץ 295/65 אופנהיימר נ' שר הפנים והבריאות, פ"ד כ(1) 309 (1966), בפס" 3 לפסק דינו של מ"מ הנשיא זילברג). זה המקרה בעניינו של סעיף 7(א) לחוק.
50. סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט מורכב משני רכיבים: האחד, "ראה שר המשפטים שיש למנות שופט"; השני, "יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה". חלקו הראשון של הסעיף נסוב על שאלה עובדתית-אובייקטיבית, האם קיים צורך במינוי שופט, אם לאו. חלקו השני של הסעיף קובע כי בהתקיים הרכיב הראשון, דהיינו הצורך במינוי שופט, שר המשפטים "יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה". על פי

פשוטו של הכתב, בהתקיים התנאי המתמזה בצורך במינוי שופט קמה חובה של השר להודיע על כינוס הוועדה ברשומות ולכנסה.¹

51. **תכלית החוק** מובילה למסקנה דומה. סעיף 7 לחוק בתי המשפט קובע, בהתאם לקבוע בסעיף 24(ב) לחוק היסוד, את סדרי עבודת הוועדה לבחירת שופטים. במסגרת זו, נקבע סעיף 7(א) המסדיר את אופן כינוסה של הוועדה על ידי השר. תכליתו של סעיף 7(א) לחוק היא, בעיקרה, להסדיר את פעולתה התקינה של הוועדה, וזאת למען הגשמת ייעודה – איוש תקני שופטים פנויים לשם הבטחת תפקודה התקיין של הרשות השופטת.

52. בהינתן תכליתו האמורה של סעיף 7(א) לחוק, יש לראות בהוראת ההסמכה הקבועה בו כזאת המעניקה סמכות אופרטיבית לשר המשפטים, המשמש כיו"ר הוועדה, "להתניע" את פעולת הוועדה, כאשר יש צורך למנות שופטים.

53. המשמעות של מצב שבו שר המשפטים נמנע מכינוס הוועדה במשך תקופה ממושכת, אף מקום בו נמצא כי יש צורך במינוי שופט, היא להעניק בפועל לשר זכות "וטו" אשר בכוחה למנוע בחירת שופטים שלא על דעתו, ושכוחה לסכל את עבודת הוועדה כולה, על אף שזו לא נקבעה כאמור בדין. בעניין זה, ראו והשוו לדבריה של כב' השופטת ברק-ארז בבג"ץ 8527/20 רגב נ' שר המשפטים, יו"ר הוועדה לבחירת שופטים (14.12.20) (להלן: עניין רגב), בו נדחתה טענת העותרות שם – שתי חברות בוועדה לבחירת שופטים – אשר ביקשו כי יבוטלו המינויים עליהם הכריזה הוועדה במסגרת ישיבה ממנה הן (וחבר ועדה נוסף) בחרו להיעדר, כדלקמן:

8. במבט רחב יותר חשוב לזכור כי לצד החשיבות הנודעת לכך שיישמעו כל הקולות, **חשובה אף הגנה על היכולת לקבל החלטות**. כללי המשפט הציבורי מבטאים איזון מתמיד בין שני קטבים אלה. העמדה הפרשנית שהוצגה בעתירה הולכת מעבר לגישה של ייצוג למי שאינו מחזיק בדעת הרוב, אל עבר הקוטב האחר של "וטו" מצד מי שמחזיק בדעה שונה. **זכות וטו כזו לא קבועה במקרה זה בדין, ולא ניתן ליצור אותה יש מאין. במאמר מוסגר ייאמר כי הדברים מקבלים משנה חיזוק כאשר הטעם שניתן לדרישה שלא לכנס את הוועדה הוא התנגדות להחלטות שצפויות להתקבל לפי הערכתם של חברים מסוימים...**

54. בהקשר זה, נוסף ונציין כי גם ההסדרים הנוספים הקבועים בסעיף 7 לחוק לא מעניקים לשר המשפטים סמכויות מיוחדות כיו"ר הוועדה. כך, "שאר סדרי דיוניה ועבודתה" של הוועדה נקבעים על-ידי הוועדה עצמה ולא על-ידי שר המשפטים (סעיף 7(ד) לחוק וכללי השפיטה שנקבעו מכוחו); לא ניתן משקל יתר לעמדת שר המשפטים ולא נקבע שקולו עדיף על יתר חברי הוועדה בבחירת שופטים לכלל הערכאות (סעיף 7(ג)(1) לחוק); הצעת מועמדים לתפקידי שיפוט אינה מסורה רק לשר המשפטים, ובהתאם לסעיף 7(ב) לחוק גם נשיא בית המשפט העליון או שלושה מחברי הוועדה רשאים להציע מועמדים; וכן לא ניתנה לשר המשפטים זכות "וטו" במינוי שופטים לבית המשפט העליון, בהתאם להסדר הייחודי הקבוע בסעיף 7(ג)(2) לחוק.

¹ יוער, כי חובה זו קמה רק מקום בו אין מניעה משפטית לכינוס הוועדה. כך, למשל, במקרה בו מדובר ב'וועדה קטועה' אשר מספר חבריה ירד מן הרף הקבוע בחוק המאפשר את פעילותה, ומשכך למעשה אין בנמצא "ועדה" אותה ניתן לכנס (ראו והשוו: עניין רגב); או כינוס בזמן ממשלה יוצאת (עניין בג"ץ 9843/08 פורום משפטי למען ארץ ישראל נ' הוועדה לבחירת שופטים (8.1.09)).

למעשה, פרשנות לפיה הסמכות לכנס את הוועדה ולקבוע את סדר יומה היא בגדר סמכות ברשות של השר, שנתונה לשיקול דעתו המוחלט, חותרת תחת מהות הוועדה כפי שזו עוצבה על-ידי המחוקק ופוגעת בעצמאותה ובאי תלותה של הרשות השופטת.

סעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה קובע, כאמור, את הרכבה של הוועדה לבחירת שופטים, בה ניתן ביטוי לשלוש הרשויות וכן ללשכת עורכי הדין. זאת, מבלי שניתנה לנציגי הממשלה (או לכל רשות אחרת) שליטה מכרעת על הליך הבחירה ומינוי שופטים. בכך ההסדר הקיים מבטיח את מערך האיזונים והבלמים בין רשויות השלטון ואת עצמאותה ואי-תלותה של הרשות השופטת (ונוכח את הוראת סעיף 6א לחוק בתי המשפט, הקובעת כי חבר הוועדה יצביע על פי שיקול דעתו ולא יהיה מחויב להחלטות הגוף שמטעמו הוא חבר בוועדה).

עמד על כך כבי המשנה לנשיאה הנדל בפסק דינו בבג"ץ 9029/16 **אבירם נ' שרת המשפטים** (1.2.17), כאשר הצביע על כך שהרכבה של הוועדה לבחירת שופטים **וסדרי עבודתה** מושפעים ומשפיעים על אופייה של הרשות השופטת, והדגיש כי **"מינוי שופטים אינו פעולה של הרשות המבצעת כי אם פעולה מכוננת של שלוש הרשויות גם יחד"** (פס' 16). גם כבי השופטת ברון עמדה על כך בפסק דינה בבג"ץ 4956/20 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' כנסת ישראל** (2.8.20), תוך שהדגישה את ייחודה של הוועדה לבחירת שופטים, כדלקמן: **"הוועדה לבחירת שופטים היא גוף סטוטורי ייחודי, הממלא אפוא תפקיד ראשון במעלה המשליך במידה רבה על איכות פעילותה של הרשות השופטת. הוועדה אינה משתייכת לאף אחת מרשויות השלטון**, ואולם בהרכבה מיוצגות שלוש הרשויות כולן, המבצעת המחוקקת והשופטת, וכן יש בה ייצוג ללשכת עורכי הדין. בהיותה מופקדת על בחירתם ומינויים של שופטות ושופטי ישראל, משמשת הוועדה לבחירת שופטים כנאמן הציבור" (פס' 2).

לפיכך, מתן אפשרות לשר המשפטים להימנע מכינוס הוועדה בהתאם לשיקול דעתו, ולמשך כל פרק זמן שיימצא לנכון, כאשר יש צורך אובייקטיבי במינוי שופטים, מעניק, הלכה למעשה, לרשות המבצעת שליטה בפועל בהליך מינוי השופטים (או למצער "זכות וטו" כאמור), ואף עלול כאמור להביא לתלות מוחלטת של הרשות השופטת ברשות המבצעת לשם מינוי שופטים ושמירה על תפקודה התקין; דבר המנוגד לתכליתו החוקתית-משטרית של ההסדר הקבוע בסעיף 4 לחוק היסוד להבטיח את אי-תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת.

תימוכין לכך שמדובר בסמכות חובה מצויים בפסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 2/80 **בט נ' שר הדתות**, פ"ד לד(3) 144 (1980) (להלן: **עניין בט**), העוסק בסעיף מקביל לסעיף 7(א) לחוק בתי המשפט – סעיף 12(א) לחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, התשכ"ג-1963 (להלן: **חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים**), הקובע כי **"ראה שר המשפטים [שר הדתות בנוסח החוק במועד פסק הדין בעניין בט – הח"מ] שיש למנות קאדי-מד'הב, יודיע על כך ברשומות וכנס את הוועדה"**.

כך, בעניין **בט** נמנע שר הדתות מלכנס את הוועדה לבחירת קאדי-מד'הב, במצב בו פעילות בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים שותקה למשך כשנתיים בשל פרישת אחד הקאדים. בית המשפט הנכבד העניק משקל למצוקת המתדיינים, וקבע כי סמכות השר לפי סעיף 12(א) לחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים **"היא סמכות ההופכת לשר לחובה** במקרה כגון זה הנדון לפנינו, כאשר בית-הדין אינו מסוגל לפעול ללא מינוי כזה, [...] כאשר נוצר צורך כזה לכנס את הוועדה לשם מינוי קאדי מד'הב לבית-הדין לערעורים או

לביט-דין בערכאה ראשונה, על השר לכנס את הוועדה תוך זמן סביר. [...] ענין לנו בצורך להרכיב ערכאת ערעור שבהעדרה סובלים מתדיינים כמו העותרת דן עינוי דין בולט. אין להרבות מלים על חומרת התופעה הזאת, המחייבת רשות ממלכתית המופקדת על הפעלתו של מנגנון שפיטה לעשות בכל ההקדם כדי למלא את החסר." בהתאם, ניתן צו מוחלט לפיו שר הדתות "יחוייב לכנס את ועדת המינויים לבתי-הדין הדרוזיים, כדי שתציע לנשיא המדינה מועמד למינוי כקאדי מד'הב בבית-הדין לערעורים. ...".

יצוין כי בפסיקתו של בית המשפט הנכבד כבר נקבע, כי בפרשנות הוראת חוק אשר חלה על אחת מהוועדות לבחירה למשרות שיפוטיות ניתן ללמוד גזירה שווה מהוראת דין מקבילה החלה על ועדות בחירה אחרות למשרות שיפוטיות (בג"ץ 2778/11 קוסנוביץ נ' הוועדה למינוי שופטים (1.12.11); ראו והשוו גם: עניין רגב).

57. סיכומו של דבר, כאמור בתגובת היועצת לעתירות הקודמות, לפי לשונו של סעיף 7(א), תכליתו, וטעמים נוספים הנוגעים למהותה של הוועדה לבחירת שופטים, מקום שראה שר המשפטים כי מבחינה עובדתית-אובייקטיבית קיים צורך במינוי שופט, חובה עליו להפעיל את סמכותו להודיע על כך ברשומות ולכנס את הוועדה לבחירת שופטים, וזאת במהירות הראויה (ראו והשוו לפסק דינו של בית המשפט הפדרלי לערעורים של קנדה: *Hameed v. Prime Minister et al* מיום 24.3.24, בו נקבע כי על ראש הממשלה ושר המשפטים מוטלת חובה למנות שופטים בזמן סביר).

בצד האמור, הובהר בתגובת היועצת לעתירות הקודמות, שעסקו כאמור בכינוס הוועדה למינוי שופטים לערכאות השונות, כי אין משמעות הדבר כי כל אימת שהתפנו מספר תקנים במערכת בתי המשפט, שמונה כאמור מאות רבות של שופטים, קמה חובה לכנס את הוועדה לבחירת שופטים בו במקום, אלא החובה לפעול במהירות הראויה עשויה לבוא לידי ביטוי, למשל, בכינוס עיתי של הוועדה אחת למספר חודשים, לשם איוש תקני שופטים המתפנים מעת לעת, הכל בהתאם לנסיבות הקונקרטיות ולדחיפות האובייקטיבית במינוי.

58. מעבר לכל האמור, גם אם נניח – ואין זו כאמור עמדת היועצת המשפטית לממשלה – כי סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט קובע סמכות שברשות, הרי שבהתאם להלכה הפסוקה, בעל הסמכות אינו רשאי להימנע לחלוטין מהפעלת שיקול הדעת הנתון לו (ראו, למשל, בג"ץ 2344/98 מכבי שירותי בריאות נ' שר האוצר, פ"ד נד(5) 729, 759 (2000); וישנן נסיבות שבהן הימנעות מהפעלת הסמכות היא בלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין כך שהיא הופכת לסמכות שבחובה. ראו לעניין זה, למשל, דברי כבי הנשיא שמגר בבג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 404 (1993):

"זאת ועוד, כפי שצוין כבר בעבר, הרי לצורך העניין שלפנינו, היינו עניין הפעלתו של שיקול-דעת, אין הבדל בין הפעלת סמכות לבין הימנעות מהפעלת סמכות: בהתקיים התנאים המקדמיים הדורשים הפעלת הסמכות, חייבת הרשות הסטטוטורית לפעול. מכאן כי גם אם הרשות ממאנת להפעיל סמכות שבשיקול-דעת, ניתן לבחון את הימנעותה האמורה מפעולה לפי אמות המידה המקובלות בעת בחינתן של סמכויות סטטוטוריות, היינו ניתן לבחון אם ההימנעות משימוש בסמכות נבעה משיקולים סבירים או שמא חייב מכלול הנסיבות את הפעלת הסמכות; כן נבחן אם ביסוד ההימנעות אינם מונחים חוסר סבירות, שרירות או הפליה, העלולים לפסול את מעשיה או מחדליה של הרשות. משמע, לא רק הפעלת סמכות בנסיבות שבהן הפעלתה אינה סבירה, אלא גם הימנעות מהפעלת סמכות שבשיקול דעת

בשל טעמים בלתי סבירים, יכולה להוליך למסקנה כי ההימנעות מפעולה היא בטלה" (בעמ' 423 לפסק הדין).

ובהמשך פסק הדין:

"יש נסיבות שבהן הופכת סמכות שבשיקול-דעת לסמכות שחובה להפעילה [...]. משמע, יש נסיבות שבהן עולה המסקנה - גם לגבי סמכות שבשיקול-דעת - כי הימנעות מהפעלת הסמכות היא בלתי סבירה במידה היורדת לשורשו של עניין [...]. כדי ליישם זאת לסוגיה שלפנינו: סמכות הרשות הופכת לסמכות שבחובה, כאשר הנסיבות העובדתיות הן כאלה שערכי היסוד של השיטה החוקתית והמשפטית שלנו הופכים את אי-הפעלתה של הסמכות לבלתי סבירה באופן היורד לשורשו של עניין. חוסר סבירות היורד לשורשו של עניין פוסל החלטתה של רשות מינהלית [...]" (בעמ' 425-426 לפסק הדין).

59. העותרת טוענת בענייננו כי מקום שנודע על צורך במינוי שופטים לבית המשפט העליון וכן במינוי נשיא לבית המשפט העליון, קמה חובה על השר לפעול לכנס את הוועדה לצורך ביצוע המינויים האמורים, ועליו לעשות כן "במהירות הראויה". נתייחס להלן לסעדים אלו לגביהם ניתן כאמור צו על-תנאי.

ד.2. בחירת נשיא לבית המשפט העליון

ד.2.1. כללי

60. נשיא בית המשפט העליון עומד כידוע בראש הרשות השופטת במדינת ישראל והוא אחד משבעת "סמלי השלטון" במדינה. לפיכך, עוד בטרם נידרש להוראות סעיף 7(א) לחוק, הרי שכבר מכוח הדין הכללי, כללי המשפט המינהלי והפסיקה – שחלים ביתר שאת ביחס לבחירתו של נשיא בית המשפט העליון מוטלת על הגורמים המוסמכים, ובענייננו הוועדה לבחירת שופטים ובכלל כך שר המשפטים העומד בראשה, חובה לפעול לבחירת נשיא. ונפרט.

61. בית משפט נכבד זה עמד לא אחת בפסיקותיו על החובה המוטלת על הממשלה או הגורמים המוסמכים לפעול לאיוש משרות ציבוריות בכירות במינויי קבע בהתאם לכללי המשפט המינהלי, וזאת במהירות הראויה (ראו, למשל, בג"ץ 3056/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פס' 53-54 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות (25.03.21); בג"ץ 8034/20 אומ"ץ אזרחים למען מינהל תקין נ' השר לביטחון פנים (3.12.20)).

בכלל כך, נקבע, בהתאם לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, כי "הסכמות או מחלוקות קואליציוניות אינן יכולות לגבור על חובת הממשלה והגורמים המוסמכים לפעול לאיוש משרות בכירות במינויי קבע" (בג"ץ 7180/20 התנועה לטוהר המידות נ' ממשלת ישראל (10.12.20)).

62. כן עמד בית המשפט העליון על הקושי במינוי ממלא מקום ועל חשיבותו של מינוי קבע. ראו, למשל, בג"ץ 1004/15 התנועה למשילות ודמוקרטיה נ' השר לביטחון פנים (1.4.15), שם נדונה השאלה האם החלטת השר לביטחון פנים שלא לקדם את הליך המינוי של מפכ"ל חדש במהלך כהונתה של ממשלת מעבר, היא בלתי סבירה באופן המצדיק התערבות שיפוטית. העתירה נדחתה, אך בית המשפט הנכבד העיר בפסק דינו כי:

16. ... אכן גם הבחירה באופציית הארכת כהונתו במקרה הצורך של המפכ"ל המכהן או מינוי ממלא מקום זמני אינה דרך אופטימלית. [...] אין לכחד כי יש חשיבות למינוי לתקופה קבועה כדי למנוע תלות בין המפכ"ל לבין הממשלה שאמונה על מינויו. ככלל קיימת עדיפות ברורה למינוי של קבע על פני הארכות חוזרות ונשנות לתקופות משתנות ...

דברים אלה, שנאמרו כאמור ביחס למינויי בכירים על-ידי ממשלת מעבר, יפים מקל וחומר ביחס למינויים שנערכים בתקופה בה מכהנת ממשלה שאינה ממשלת מעבר המכהנת מכוח אמון הציבור בה.

63. באופן דומה, היועץ המשפטי לממשלה עמד בכתב התשובה מטעמו בבג"ץ 2592/20 **התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה** (6.5.20) (להלן: **עניין הטלת המנדט**), על הקשיים באי-איוש של משרות ציבוריות בכירות, ובפרט תפקידים בהם ישנה חשיבות מיוחדת לעצמאות ואי-תלותו של נושא המשרה, כדלקמן:

208. היבט נוסף, עליו סוכם במסגרת סעיף 3 להסכם, המובא לביקורתו השיפוטית של בית המשפט הנכבד מוסב על ההוראות הנוגעות בסעיף 3(ג) להקפאת המינויים במהלך תקופת החירום מושא סעיף 3(ב).

לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, סעיף זה אכן מעורר קשיים ממשיים ביותר, שכן משמעותו המעשית היא הקפאת מינוי ואיוש משרות בכירות, אשר חלקן לא מאויש כבר היום תקופה ארוכה, חלקן מאויש בדרך של מילוי מקום, וחלקן יתפנה בתוך תקופת החירום שבהסכם (רק לשם הדוגמא נזכיר כי בראש משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר מכהנים מזה כשנה וחצי ממלאי מקום, ולדוגמא רלוונטית נוספת נפנה מיד להלן).

מטבע הדברים, הקפאה כאמור עלולה לגרור עמה פגיעה ממשית ביציבות ובוודאות הדרושה לתפקודו התקין של השירות הציבורי. [...]

209. קשיים אלה מתעצמים במיוחד כאשר עסקינן באיוש תפקידים המאופיינים בעצמאות שיקול דעת, אכיפת דין, והפעלת סמכויות סטטוטוריות – ובפרט ראשי מערכת אכיפת החוק, שכידוע ביניהם אינם מאוישים כיום במינוי קבע – תפקיד פרקליט המדינה ותפקיד המפקח הכללי של משטרת ישראל.

דומה, כי אין צורך להכביר מילים על חשיבות איושן של משרות אלה, כמו גם על חשיבות העצמאות ואי התלות המתחייבת ביחס אליהן. כך ככלל, כך בפרט בימים אלה בהם ראש הממשלה המכהן עומד לדין. מובן, כי יש חשיבות רבה ואינטרס ציבורי ממשי ודוחק למינוי לתקופה קבועה, הן לטובת הגופים השלטוניים עצמם על מנת להבטיח פעולתם באופן מיטבי, והן על מנת להבטיח אי תלות, ובכלל זה אף מראית עין של אי תלות, בין נושאי משרה בכירים אלה לבין הממשלה האמונה על מינויים.

וראו גם: פסק הדין (תמצית נימוקים) בעניין **הטלת המנדט**, בפסקה 26.

64. בענייננו, נשיא בית המשפט העליון עומד בראש הרשות השופטת, בהיותו נושא במשרה הציבורית הבכירה ביותר ברשות זו, אשר אין להפריז בחשיבות השמירה על עצמאותה, אי-תלותה ותפקודה. על חשיבותו של תפקיד זה ראו, למשל, בג"ץ 4703/14 **שרון נ' נשיא בית המשפט העליון**, פס' יז לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה רובינשטיין (30.11.14), כדלקמן:

"נשיא בית המשפט העליון הוא מטבע משרתו הדמות הבכירה במערכת בתי המשפט בישראל, והוא העומד בראשה כמנהיגה המוסדי. בנוסף לכך, מבחינות רבות, ומבלי לפגוע בתפקידיו ובאחריותו הפרלמנטרית והציבורית של שר המשפטים, הנשיא הוא – כלפי חוץ – מנהיגה הציבורי של המערכת, מייצגה ודוברת בפני הרשות המחוקקת והמבצעת, וכן אמן על הגנת עצמאותה השיפוטית; וכמובן כלפי פנים הוא בפועל האחראי היומיומי לתפעולה התקין."

עוד ראו לעניין זה: בג"ץ 6022/17 התנועה למשילות ודמוקרטיה נ' נשיאת בית משפט עליון, פסי' 7 לפסק דינו של כב' השופט עמית (2.10.17); בג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (4.9.23).

65. נשיא בית המשפט העליון ממלא תפקיד ממלכתי ייחודי, הכולל מספר "כובעים": בראש ובראשונה, נשיא בית המשפט העליון עומד כאמור בראש הרשות השופטת, הן ברמה הציבורית-ממלכתית כ"פניה של הרשות השופטת", הן כמי שקובע את מדיניותה במישור הפנים-ניהולי. כך, למשל, נשיא בית המשפט העליון מתווה תוכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות לרשות השופטת, מציב מטרות ועדים למערכת בתי המשפט, קובע נהלים והנחיות בתחומים שונים, מפקח על תחום הכשרות השופטים וניהול ההון האנושי-שיפוטי, ועוד. בנוסף, הוא משמש כנשיאו של בית המשפט העליון, אשר אחראי על תפקודו ופעילותו; וכן כבכיר השופטים במערכת בתי המשפט, לו מוקנות סמכויות סטטוטוריות רבות בדברי חקיקה שונים, ובפרט בחוק בתי המשפט.

כך לדוגמה נתונות לנשיא בית המשפט העליון, בין היתר, סמכויות בעניין מינוי שופטים: נשיא בית המשפט העליון חבר בוועדה לבחירת שופטים (סעיף 4(ב) לחוק-יסוד: השפיטה), ורשאי להציע מועמדים לשיפוט (סעיף 7(ב) לחוק); מינוי נשיאים וסגני נשיאים לבתי משפט מחוזיים ובתי משפט שלום (סעיף 9 לחוק), מינוי שופט לכהונה בפועל (סעיף 10 לחוק), ומינוי מנהל בתי המשפט (סעיף 82(א) לחוק) נעשים על ידי שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון; מינוי שופט עמית הינו על ידי השר ונשיא בית המשפט העליון כאחד (סעיף 10א לחוק); מינוי שופטי נוער ונשיא בית המשפט לנוער מקרב השופטים, הינו על ידי נשיא בית המשפט העליון בהסכמת שר המשפטים (סעיף 2 לחוק הנוער (שפיטה), ענישה ודרכי טיפול), התש"א-1971); ונתונה לנשיא בית המשפט העליון הסמכות לקביעת שופטים למחלקה הכלכלית בהתייעצות עם נשיאי בתי המשפט המחוזיים בנוגעים בדבר (סעיף 42 לחוק).

כן נתונות לנשיא בית המשפט העליון סמכויות בנוגע לאתיקה של שופטים כגון קביעת כללי אתיקה לשופטים בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 16 לחוק, מינוי ועדת אתיקה (סעיף 16 לחוק) וקביעת הרכב בית דין משמעתי (סעיף 17 לחוק); סמכויות הנוגעות לסדרי הדיון בבית המשפט העליון כגון קביעת מותבים (סעיף 27(א) לחוק), מועדי דיונים (סעיף 27(ב) לחוק) והרחבת הרכבים (סעיף 26(1) לחוק); סמכויות לקביעת דיון נוסף (סעיף 30 לחוק) ומשפט חוזר (סעיף 31 לחוק) (אלו מוקנות גם לשופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא); וכן העברת דיונים בין מחוזות (סעיף 78 לחוק).
כן נקבע כי נשיא בית המשפט העליון רשאי לאצול מסמכויותיו למשנה לנשיא (סעיף 29(ג) לחוק).

גם בדברי חקיקה אחרים מוקנות סמכויות שונות לנשיא בית המשפט העליון. כך, למשל, בסעיף 3 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1969, נקבע כי ועדת חקירה תהיה של שלושה חברים, זולת אם קבעה הממשלה, לאחר התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, שהוועדה תהיה של מספר לא-זוגי גדול יותר; ובסעיף 4 לחוק זה נקבע כי נשיא בית המשפט העליון הוא המוסמך למנות את יושב-ראש הוועדה ואת שאר חבריה. כך, בסעיף 55 לדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל, 1922 עד 1947, נתונה לנשיא בית המשפט העליון הסמכות לקביעת בית המשפט שידון בעניינם של בני עדות דתיות שונות בענייני מעמד אישי.

66. הגם שבהתאם לסעיף 29(א) לחוק, לממלא מקום נשיא בית המשפט העליון נתונות כל הסמכויות שמוקנות לנשיא לפי כל חיקוק, מצב שבו לאורך תקופה ארוכה אין נשיא קבוע לבית המשפט העליון ובראש המערכת עומד ממלא מקום – הוא מצב משטרי פגום ולא תקין, אשר לו השלכות מהותיות במישורים שונים, כפי שיפורט להלן.

67. **ראשית**, במישור המשטרי, מינוי של קבע הוא ערובה חשובה לאי-תלותו של בעל תפקיד בכיר, כמו גם למראית עין ציבורית של אי-תלות. כאשר מדובר בתפקיד כה בכיר, שנהנה מעצמאות ואי-תלות, **העומד בראש מערכת שעצמאותה ואי תלותה הם תנאים יסודיים לשם הגשמת תפקידה החוקתי משטרי, לאיושו על ידי בעל תפקיד קבוע יש חשיבות משטרית ראשונה במעלה.**

בענייננו, מינויו של נשיא קבוע לבית המשפט העליון מצוי בידיה של הוועדה לבחירת שופטים, בה חברים גם גורמים פוליטיים, ובראשה עומד שר המשפטים שמחזיק כאמור בסמכות לכנסה. לפיכך, כאמור לעיל וכפי שיורחב בהמשך, הימנעות מכינוס הוועדה לצורך בחירת נשיא לבית המשפט העליון מעניקה הלכה למעשה לרשות המבצעת שליטה בפועל בהליך מינוי נשיא קבוע בית המשפט העליון, דבר שיש בו כדי להוביל לתלות של הרשות השופטת ברשות המבצעת, ולפגיעה בעקרון הפרדת הרשויות ובעצמאות הרשות השופטת. **בלשון אחר, הנצחת מחדל אי-בחירת נשיא של קבע לבית המשפט העליון, בניגוד לחוק, חותרת תחת עקרונות יסוד משטריים במדינה, ובהם, בראש ובראשונה, הפרדת רשויות ועצמאות מערכת המשפט.** זאת ועוד, במצב דברים זה בו איש תפקיד נשיא בית המשפט העליון תלוי באופן מוחלט בהחלטת שר המשפטים לכנס את הוועדה לשם כך, מצוי השר ב"ניגוד עניינים מוסדי" (ראו בג"צ 5658/23 **התנועה למען איכות השלטון נ' הכנסת**, בפסקאות 22-25 לפסק דינה של כב' השופטת רונן (1.1.24)); ולמצער, טומן בחובו מראית עין ציבורית של תלות בשר.

68. **שנית**, הימנעות מבחירת נשיא לבית המשפט העליון נושאת משמעות סמלית ויש בה כדי לפגום באמון הציבור במערכת המשפט.

תחילה, כידוע, הליך מינוי תקין הוא נדבך חיוני באמון הציבור בשירות הציבורי (ראו והשוו: בג"ץ 8815/05 **לנדשטיין נ' שפיגלר**, פסקה 8 (26.12.05)). על כן, עיכוב ממושך בהליך מינויו של נשיא בית המשפט העליון עשוי לפגוע באמון הציבור, הן בהליך הבחירה עצמו, הן בתפיסה הציבורית של התפקיד ובמעמדו של הנשיא הקבוע שייבחר בתום ההליך.

יתרה מכך, אי-מינוי נשיא קבוע לבית המשפט, בוודאי לפרק זמן כה ארוך, יש בו כדי להשליך על אמון הציבור ברשות השופטת. בית משפט נכבד זה עמד לא אחת על כך שביסוד פעולתו של השירות הציבורי ניצב אמון הציבור בכך שעובדי הציבור פועלים מתוך שיקולים ענייניים (ראו למשל, בג"ץ 911/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פסקה 17 (12.12.21)). בכל הנוגע לתפקיד השפיטה, אמון הציבור תלוי בתפישת הציבור לפיה השופט פועל באופן עצמאי, אובייקטיבי וניטרלי, קרי, כי "השופט מכריע בדין על פי החוק, מתוך חירות המחשבה והמצפון, ללא מורא וללא משוא פנים, כאשר הוא פועל על-פי החוק ועל-פי מיטב שיקול דעתו המקצועי ותחושת הצדק והמצפון, בלא שיש עליו כל לחץ או תמריץ" (עע"מ 3908/11 מדינת ישראל נ' עיתון זה מרקר עיתון הארץ בע"מ, פסקה 28 (22.9.14)). מינוי נשיא קבוע לבית המשפט העליון הוא אמצעי להסיר את החשש – העשוי להתעורר בקרב הציבור במישור של מראית פני הדברים – לפיו הכרעות שיפוטיות עלולות להיות מושפעות מתמריץ חיזוני שעניינו שאיפה להתמנות לתפקיד הנשיא (השוו: שם, פסקה 31). במובן זה, מינוי נשיא קבוע מבטיח את אמון הציבור בעצמאות הרשות השופטת, ובעצמאותם של שופטי בית המשפט העליון בפרט.

69. **שלישית**, בהמשך לאמור, כהונתו של ממלא מקום יש בה כדי להשפיע על היכולת למלא את התפקיד הייצוגי והממלכתי של נשיא בית המשפט העליון. כך, נשיא בית המשפט העליון מסמל את הקשר בין הרשות השופטת לציבור הרחב, וכן את הקשר שבין הרשות השופטת לבין יתר רשויות השלטון; ובמסגרת תפקידו הוא משמיע את "קולה" של הרשות השופטת בדיאלוג בין שלוש הרשויות. כהונה בידי ממלא מקום, שנעשית מכוח רציפות ובאופן זמני, יש בה כדי להשפיע על האופן שבו יתפסו דבריו ופעולותיו של ממלא מקום הנשיא על ידי הציבור, ולפגוע בקשר שבין מערכת בתי המשפט לציבור ובאיזון הקיים בין הרשות השופטת לבין יתר רשויות השלטון.

70. **רביעית**, אי-מינויו של נשיא קבוע לבית המשפט העליון, כאשר סמכויות הנשיא נתונות לממלא מקום הנשיא, בעלת השלכות גם במישור התפקודי. כאמור, תפקידו של נשיא בית המשפט העליון כולל רכיב משמעותי של קביעת מדיניות לרשות השופטת כולה. מטבע הדברים, כהונה זמנית שמועד סיומה אינו ידוע בהכרח מקשה ומגבילה את הקידום וההוצאה לפועל של תהליכים ארוכי טווח, בנושאים החורגים מהצרכים החיוניים ביותר של הרשות. זאת, בפרט בשים לב לתפיסה המקובלת שלפיה על ממלא המקום לאפשר את המשך פעילותה התקינה של המערכת עליה הוא אמון, ולהימנע מ"לכבול" את שיקול דעתו של מי שעתיד למלא את התפקיד באופן קבוע. בהתאם לכך, ומאחר שכהונת ממלא המקום עשויה להיקטע עם מינויו של נשיא קבוע, מצב בו מכהן ממלא מקום מציב קושי לקבוע יעדים לטווח ארוך, או מדיניות המבוססת על תשתית רחבת היקף.

71. נוכח כל האמור, סעיף 29 לחוק – המסדיר את מילוי מקומו של נשיא בית המשפט העליון במקרים חריגים – מלמד אמנם כי נוכח חשיבות התפקיד, על כלל סמכויותיו הסטטוטוריות, המחוקק יצר הסדר שאינו מאפשר להותירו לא מאויש; אך אין להסיק מכך כי איוש המשרה על דרך של מילוי מקום היא בגדר מצב תקין או הנורמה, אלא דווקא יש בכך כדי לבטא את התפישה של המחוקק כי קיים הכרח בבחירת נשיא לבית המשפט העליון.

72. אשר על כן, נשיא בית המשפט העליון נושא במשרה שלטונית בכירה וחיונית, עומד בראש הרשות השופטת ומהווה סמל שלטון. לפיכך, יש "צורך" משטרי-אינהרנטי לאייש משרה זו, במסגרת החובה המוטלת בדין הכללי לאיוש משרות בכירות בשירות הציבורי במינוי של קבע; והדברים יפים כאמור מקל וחומר ומקבלים משמעות מיוחדת ביחס למשרת נשיא בית המשפט העליון. בהתאם לכך, עם התפנות משרת נשיא בית המשפט העליון, קמה בענייננו חובה על הגורמים המוסמכים – הוועדה לבחירת שופטים ובכלל כך שר המשפטים העומד בראשה – לפעול לבחירת נשיא לבית המשפט העליון.

73. המסקנה המתבקשת בדבר "הצורך" המובנה באיוש משרת נשיא בית המשפט העליון והחובה לאייש משרה זו, עולה גם מהוראת סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט. כפי שתואר לעיל, סעיף 8(א) לחוק בתי המשפט קובע כי נשיא בית המשפט העליון (והמשנה לנשיא) ימונה מקרב שופטי בית המשפט העליון בהתאם להוראות סעיף 4(א) לחוק-יסוד: השפיטה. סעיף 4(א) לחוק היסוד קובע ש"שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של הוועדה לבחירת שופטים". סדרי עבודתה של הוועדה לבחירת שופטים מוסדרים בסעיף 7 לחוק בתי המשפט.

משילוב הסעיפים האמור עולה כי להבדיל מבחירת נשיאים וסגני נשיאים לערכאות הדיוניות – בחירת נשיא ומשנה לנשיא בית המשפט העליון היא בהתאם לכללים "הרגילים" החלים על בחירת שופט על-ידי הוועדה לבחירת שופטים (ובלבד שהמועמדים הם "מקרב שופטי בית המשפט העליון").

74. מאחר שבחירתו של נשיא בית המשפט העליון מסורה כאמור לוועדה, רלוונטית גם לעניין מינוי נשיא לבית המשפט העליון סמכות כינוסה של הוועדה לבחירת שופטים, אשר נתונה בידי שר המשפטים מכוח סעיף 7(א) לחוק הקובע כי "ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה."

כאמור, סמכות זו מטילה על השר חובה לכנס את הוועדה מקום בו עולה צורך אובייקטיבי-עובדתי במינוי שופט. כפי שהוסבר לעיל, מדובר בסמכות אופרטיבית המוקנית לשר המשפטים, המשמש כיו"ר הוועדה, "להתניע" את פעולת הוועדה כאשר קיים צורך במינוי שופט, וזאת כמי שאמון על בחינת הפרזומה הרחבה של צרכי מערכת בתי המשפט.

75. בענייננו, מקום בו מתפנה משרת נשיא בית המשפט העליון – תפקיד לגביו החיל כאמור המחוקק את הכללים הנוגעים לבחירת שופטים, ובכללם סעיף 7(א) לחוק – ישנו "צורך" אובייקטיבי אינהרנטי מובהק בבחירת נשיא על דרך קבע; ועל כן, עם סיום כהונתו של נשיא בית המשפט העליון היוצא, קמה חובה על השר לכנס את הוועדה גם מכוח סעיף 7(א) לחוק. זאת, כאמור, בנוסף לחובה המוטלת על הוועדה, ובכלל כך על השר העומד בראשה, לבחירת נשיא לבית המשפט העליון, המהווה סמל שלטון בהיותו עומד בראש הרשות השופטת, מכוח הדין הכללי.

76. לסיכום האמור, חלה בענייננו חובה על הגורמים המוסמכים – הוועדה לבחירת שופטים ובכלל כך שר המשפטים העומד בראשה – לפעול לבחירת נשיא לבית המשפט העליון.

77. כידוע, מקום בו חלה חובה להפעלת סמכות על הגורם המוסמך להפעילה במהירות ראויה, בהתאם לסעיף 11 לחוק הפרשנות הקובע כי "הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות".

78. החובה לפעול "במהירות הראויה" היא "מן המושכלות הראשונים של מינהל תקין ונובעת מחובת הנאמנות וההגינות של הרשות המנהלית כלפי הציבור" (בג"ץ 4630/17 TAGAL נ' שר הפנים (25.4.21), פס' 16 לפסק דינה של כב' השופטת ברק ארז).

בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד, "המהירות הראויה" להפעלת הסמכות נגזרת מנסיבות העניין. פרק הזמן הראוי עשוי להשתנות בשים לב לטיב הסמכות, לפעולות הנדרשות לשם הפעלת הסמכות, בהתחשב באילוצים שונים או משימות נוספות המוטלות על הגורמים הרלוונטיים. עם זאת, ברי כי עיכוב שאין מאחוריו טעמים ענייניים, אינו יכול לעמוד (יצחק זמיר, הסמכות המינהלית, כרך ב - בעמ' 1101-1103 (2011); בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לז(3) 29, 35-36 (1983)).

79. בטרם נפנה לבחינת נסיבות העניין הקונקרטיות, נוסיף ונציין כי מעבר למישור הסמכות גם במישור שיקול הדעת מוטלת על השר – המחזיק כאמור בסמכות כינוסה של הוועדה לבחירת שופטים, לרבות לשם בחירת נשיא בית המשפט העליון – החובה לפעול בסבירות כדי לאפשר לוועדה לבחירת שופטים לממש את חובתה לבחור נשיא לבית המשפט העליון.

ד.2.2. בחירת נשיא לבית המשפט העליון - בחינת נסיבות העניין הקונקרטיות

80. לעמדת המשיבים, ובכלל זאת עמדתם המקצועית של גורמי הרשות השופטת האמונים על הבטחת תפקודה התקין, המחזל המתמשך בבחירת נשיא קבוע לבית המשפט העליון, פוגע באורח קשה בעקרון הפרדת הרשויות, ובמעמדה ובתפקודה של הרשות השופטת.

מאז פרישתה של כב' הנשיאה חיות ביום 16.10.23 חלפו למעלה משמונה חודשים, במהלכם מכהן כב' השופט פוגלמן בתפקיד ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון. בפרק זמן זה טרם כונסה הוועדה לבחירת שופטים לצורך דיון בבחירת נשיא לבית המשפט העליון (למעט דיונים מקדמיים בנושא בימים 16.11.23 ו-16.1.24)², וטרם פורסמו ברשומות מועמדים לתפקיד מקרב שופטי בית המשפט העליון. כאמור לעיל, בהתאם לסעיף 11(א) לכללי השפיטה נדרש לפרסם את שמות המועמדים לתפקיד נשיא בית המשפט העליון 45 ימים לפחות בטרם מועד הדיון בעניינם בוועדה; ומשכך, לתקופה האמורה בה טרם מונה נשיא יש לכל הפחות להוסיף גם את פרק הזמן של 45 ימים ממועד פרסום שמות המועמדים ברשומות.

² יוער כי כעולה מפרוטוקול דיון הוועדה מיום 16.11.23 חלק מחברי הוועדה ביקשו את כינוסה לצורך מינוי נשיא לבית המשפט העליון; ובקשה דומה עלתה גם בישיבת הוועדה מיום 16.5.24.

81. מצב דברים זה הוא **חסר תקדים** בהיסטוריה של מדינת ישראל, וככלל, לאורך שנות המדינה התקיים רצף שלטוני שבו מונה נשיא חדש קבוע לבית המשפט העליון עם תום כהונתו של הנשיא הקודם (למעט פרקי זמן קצרים של עד כחודש במספר מקרים בודדים). זאת, כעולה מן הטבלה שהועברה מהנהלת בתי המשפט, כדלקמן:

שם מלא	תאריך תחילה	תאריך סיום תוקף
זמורה משה	22/07/1948	01/08/1954
יצחק אולשן	02/08/1954	19/02/1965
אגרנט שמעון	18/03/1965	05/09/1976
יואל זוסמן	08/09/1976	29/02/1980
משה לנדוי	05/03/1980	29/04/1982
יצחק כהן	30/04/1982	15/11/1983
שמגר מאיר	27/11/1983	13/08/1995
ברק אהרן	14/08/1995	16/09/2006
ביניש דורית	17/09/2006	28/02/2012
גרוניס אשר	28/02/2012	17/01/2015
נאור מרים	15/01/2015	26/10/2017
חיות אסתר	26/10/2017	16/10/2023

82. כמוסבר לעיל, למצב דברים חריג ותקדימי זה השלכות מהותיות במישורים שונים.

83. כך, נשוב ונדגיש כי הימנעות השר במשך תקופה ממושכת מהעלאת בחירת נשיא לבית המשפט העליון על סדר היום של הוועדה, מעניקה הלכה למעשה לרשות המבצעת שליטה בפועל בהליך מינוי נשיא בית המשפט העליון, והופכת את השר ל"שחקן וטו". זאת, בניגוד לתכליתו החוקתית-משטרית של ההסדר הקבוע בסעיף 4 לחוק היסוד; ותוך הפרת האיזון המשטרי-חוקתי שקבעה הרשות המכוננת בסעיף 4 לחוק היסוד בהרכב הוועדה לבחירת שופטים, ובחלקן של כל אחת מהרשויות בהליך בחירת השופטים, ופגיעה בעקרון הפרדת הרשויות ובעצמאות הרשות השופטת.

84. בנוסף, להיעדר נשיא קבוע לבית המשפט העליון השפעה ומשמעות סמלית-ציבורית שלילית בלתי מבוטלת, הן כלפי הרשות השופטת פנימה, הן כלפי הציבור בישראל והן כלפי מערכות המשפט בעולם ועולם המשפט הבינלאומי ככלל, בהיותו של נשיא בית המשפט העליון מי שעומד כאמור בראש הרשות השופטת ואחד מסמלי השלטון במדינה.

85. כמו כן, מצב זה יש בו כדי לפגום באמון הציבור במערכת המשפט. כך, במקרה דנן, פרק הזמן הממושך בו לא נבחר נשיא קבוע לבית המשפט העליון ואף לא "הותנע" תהליך הבחירה, עשוי לפגוע באמון הציבור, הן בהליך הבחירה עצמו, הן בתפיסה הציבורית של התפקיד ובמעמדו של הנשיא הקבוע שייבחר בסופו של יום. כך, במצב בו מכהן ממלא מקום עשוי להתעורר חשש בקרב הציבור במישור של מראית פני הדברים – לפיו הכרעות שיפוטיות עלולות להיות מושפעות משאיפה להתמנות לתפקיד הנשיא; וגם בהיבט זה ייפגע אמון הציבור ברשות השופטת.

86. בנוסף, כמפורט לעיל, אי-מינויו של נשיא קבוע לבית המשפט העליון, כאשר סמכויות הנשיא נתונות לממלא מקום הנשיא, פוגע במערכת המשפט שכן הוא מקשה ומגביל את הקידום וההוצאה לפועל של תהליכים ארוכי טווח, בנושאים החורגים מהצרכים החיוניים ביותר של הרשות; ובפרט משהמשנה לנשיא הוא המכהן כממלא מקום הנשיא ולא מונה גם משנה לנשיא.

בעניין זה, נוסף ונציין כי לנשיא בית המשפט העליון נתונות כאמור סמכויות סטטוטוריות רבות שאינן ניתנות להאצלה לשופט אחר של בית המשפט העליון שאינו המשנה לנשיא (ראו סעיף 29(ג) לחוק בתי המשפט), וגם נתון זה עשוי להשפיע הן בהיבטי עומס העבודה, הן בהיבטי מניעות.

87. עוד יוער בהקשר זה, כאמור לעיל, כי בחודש אוקטובר הקרוב עתיד כב' ממלא מקום הנשיא פוגלמן לסיים את כהונתו עם הגיעו לגיל פרישה. משכך, ככל שהוועדה לבחירת שופטים לא תבחר נשיא לבית המשפט העליון בתקופה שעד למועד פרישת כב' ממלא מקום הנשיא, **צפוי בית המשפט העליון לפעול ללא נשיא וללא משנה לנשיא במינוי של קבע** (וכן בחסר של שלושה שופטים, על כך נוסף ונעמוד בהמשך).

88. בהודעתו של שר המשפטים במסגרת העתירות הקודמות נמסר כי בכוונת השר להביא בפני הוועדה "החלטות שיש לגביהן הסכמה רחבה" (בדיון הוועדה מיום 16.11.23 הביע השר עמדה זו גם ביחס למינוי נשיא לבית המשפט העליון (ראו למשל בעמ' 11 לפרוטוקול הדיון)); וכאמור לעיל, בהתאם לעמדת השר, הובא להצבעה בוועדה לבחירת השופטים רק עניינם של מועמדים שהיו מוסכמים על כלל חברי הוועדה.

בהתייחס לכך, יודגש כי בהתאם להוראות הדין שהובאו לעיל, לצורך בחירת נשיא לבית המשפט העליון מקרב שופטי בית המשפט העליון – **די ברוב רגיל של חברי הוועדה שהשתתפו בהצבעה**.

89. כאמור, תפיסתו המוצהרת של השר היא כי יש למנות נשיא לבית המשפט העליון בהסכמה רחבה. אולם, אין בה כדי להקנות לו סמכות, יש מאין, להוביל למחלל מתמשך בבחירת נשיא לבית המשפט העליון, בניגוד לדין, ותוך גרימת נזק למערכת המשפט. משמעות הדברים היא כי דה-פקטו מבקש השר לשנות את מנגנון הבחירה ודרישת הרוב החלים ביחס לבחירת נשיא לבית המשפט העליון, ובאופן שכמוסבר לעיל הופך את סמכות השר לכינוס הוועדה, שהיא במהותה סמכות אופרטיבית שנועדה לאפשר את עבודת הוועדה, למעין זכות "וטו", אשר בכוחה למנוע בחירת נשיא שלא על דעתו, ובניגוד לחוק.

בעניין זה נשוב ונפנה לדבריה של כב' השופטת ברק ארז בעניין רגב כי "העמדה הפרשנית שהוצגה בעתירה הולכת מעבר לגישה של ייצוג למי שאינו מחזיק בדעת הרוב, אל עבר הקוטב האחר של "וטו" מצד מי שמחזיק בדעה שונה. **זכות וטו כזו לא קבועה במקרה זה בדין, ולא ניתן ליצור אותה יש מאין. במאמר מוסגר ייאמר כי הדברים מקבלים משנה חיזוק כאשר הטעם שניתן לדרישה שלא לכנס את הוועדה הוא התנגדות להחלטות שצפויות להתקבל לפי הערכתם של חברים מסוימים...**"

90. ודוק, בכל הנוגע לבחירת נשיא לבית המשפט העליון הדברים מקבלים משנה תוקף, שכן בהתאם להסדרים שקבע המחוקק, דרישת הרוב המיוחד בוועדה ביחס למינוי שופטים לבית המשפט העליון – שבעה מתוך תשעה (בהרכבה המלא) – לא חלה ביחס למינוי נשיא לבית המשפט העליון; ובניגוד להסדר שנקבע ביחס למינוי נשיאים לבתי המשפט המחוזיים ולבתי משפט השלום (סמכות השר בהסכמת נשיא בית המשפט העליון), למינוי נשיא לבית המשפט העליון לא נדרשת הסכמה של גורם מסוים בוועדה וממילא לא נתונה לאף גורם בוועדה "זכות וטו" – אלא הבחירה נעשית ברוב רגיל של הוועדה.

91. אף שהחובה למנות נשיא בית המשפט העליון קמה במישור העקרוני עם התפנות המשרה, אין משמעות הדברים כי ככל שהוועדה אינה בוחרת נשיא לבית המשפט העליון בסמוך מאד למועד זה, יהא בכך כדי להצדיק התערבות שיפוטית מיידיית בעבודת הוועדה, אשר היא חריגה כשלעצמה. אולם, בחלוף תקופה כה משמעותית וחסרת תקדים שבה לא מכהן נשיא קבוע לבית המשפט העליון, ומשעלה כי אין בכוונת השר להעמיד את הנושא על סדר היום כל עוד לא תושג הסכמה רחבה, לעמדת המשיבים, בנקודת הזמן הנוכחית דרישת המהירות הראויה מחייבת לפעול בהקדם האפשרי לפרסום ברשומות שמות מועמדים לתפקיד נשיא בית המשפט העליון, ובסמוך לאחר תום 45 הימים על השר לכנס את הוועדה, להעמיד על סדר יומה את בחירת נשיא בית המשפט העליון, ולקיים הצבעה לבחירת נשיא בית המשפט העליון. הימנעות השר מהפעלת סמכותו לכינוס הוועדה והעמדת בחירתו של נשיא לבית המשפט העליון על סדר יומה, שמנוגדת לחובות המוטלות על פי דין, מהווה בנסיבות העניין גם חוסר סבירות קיצוני.

92. בטרם סיום חלק זה, נוסיף ונציין כי היקף הביקורת השיפוטית במקרים בהם הגורמים המוסמכים אינם מגיעים להסכמות הנדרשות על פי הדין, בין אם מדובר במקרה שבו המחוקק קבע הסדרים סטטוטוריים המחייבים הסכמה רחבה (מינוי שופטים לבית המשפט העליון), או במקרה שבו נדרשת הסכמה של גורמים מסוימים (למשל, במינוי נשיאים וסגני נשיאים לבתי משפט השלום ובתי המשפט המחוזיים) – הוא מצומצם ביותר; שכן בית המשפט לא ייכנס בנעלי הגורם המוסמך ויורה לו למנות מועמד כזה או אחר בניגוד להסדר המהותי שנקבע בחוק.

שונים הם פני הדברים במקרה בו הסוגיה העומדת על הפרק מתייחסת לעצם הפעלת (או הימנעות מהפעלת) סמכויות אופרטיביות למימוש הליך הבחירה, כסמכות כינוס הוועדה הקבועה בסעיף 7(א) לחוק או סמכויות עזר אחרות. ברי כי ככל סמכות מינהלית על הגורם המוסמך לעשות שימוש בסמכויות אלו בהתאם לכללי המשפט המינהלי, והן אינן יכולות לשמש ככלי לעקיפת ההסדר החקיקתי שנקבע בחוק בעניין הרוב הדרוש בוועדה (שאינו מקנה כאמור זכות "וטו" לאף גורם). כך גם, רף הביקורת השיפוטית ביחס להפעלת סמכויות אופרטיביות אלה הינו רף "רגיל" של ביקורת שיפוטית בהתאם לעילות המשפט המינהלי.

3.ד. בחירת שופטים לבית המשפט העליון

3.1.ד כללי

93. כאמור לעיל, סמכותו של שר המשפטים הקבועה בסעיף 7(א) לחוק היא סמכות **חובה**. לפיכך, מקום שראה שר המשפטים כי מבחינה עובדתית-אובייקטיבית קיים צורך במינוי שופט, חלה עליו חובה להודיע על הצורך ולכנס את הוועדה לבחירת שופטים. דברים אלו יפים גם בנוגע לבחירת שופטים לערכאה מסוימת, ובענייננו לבית המשפט העליון (וראו גם: עניין **בט**, בו הוכרה סמכות מקבילה בחוק בתי הדין הדרוזיים כסמכות חובה ביחס למינוי שופט לערכאה מסוימת – בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים).

על כן, מקום שבו קיים צורך אובייקטיבי-עובדתי במינוי שופט לבית המשפט העליון, קמה חובה לכנס את הוועדה לצורך בחירת שופטים לבית המשפט העליון.

94. **אולם, ביטויה המעשי של החובה, כמו גם יישומה של דרישת המהירות הראויה, שונים במקרה של בחירת שופטים לבית המשפט העליון, נוכח ההסדר המיוחד הקבוע בעניין זה בסעיף 7(ג)(2) לחוק, לפיו בחירת שופטים לבית המשפט העליון מחייבת הסכמה רחבה של שבעה מחברי הוועדה בהרכבה המלא (ואם פחת מספר המשתתפים מתשעה, על דעת רוב המשתתפים שלא יפחת ממספר המשתתפים בהחסיר שניים).** על כן, ספק אם יש תוחלת בהטלת חובה נוקשה לכינוס הוועדה לשם דיון והצבעה בנושא.

95. **בצד האמור, ברי כי על כלל חברי הוועדה לבחירת שופטים לפעול בשקידה ובמהירות ראויה כדי לקדם ככל הניתן את בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון, ובניסיון להגיע להסכמות אשר יאפשרו את בחירתם.**

כך, על חברי הוועדה המוסמכים לכך לפי סעיף 7(ב) לחוק לפעול להציע שמות מועמדים לתפקיד שופט בבית המשפט העליון; עם קבלת הצעה למועמד בהתאם להוראת הסעיף, יש לפרסם את שמות המועמדים ברשומות – דבר שהוא כאמור תנאי לקיום דיון הוועדה בעניינם ומאפשר לציבור להביע עמדתו ביחס למועמדים המוצעים; ובהמשך לכך, בנסיבות מסוימות עשויה להיות מוטלת חובה על השר לכנס את הוועדה, למשל, לשם קיום שיח וניסיון להגעה להסכמה אשר תאפשר בחירת שופטים לבית המשפט העליון לאחר תקופה ארוכה בה קיים צורך במינוי שופטים לבית המשפט העליון, או במצב בו שבעה מחברי הוועדה הגיעו להסכמות בעניין.

96. עוד נוסף ונציין כי גם במישור שיקול הדעת מוטלת על חברי הוועדה החובה לפעול בסבירות לשם קידום הליך בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון; ועל השר – המחזיק בסמכות כינוסה של הוועדה לבחירת שופטים, לרבות לשם בחירת שופטים לבית המשפט העליון – החובה לפעול בסבירות כדי לאפשר לוועדה לבחירת שופטים לממש את סמכותה לבחור שופטים לבית המשפט העליון.

97. להשלמת התמונה יוער כי לפי סעיף 10 לחוק, רשאי שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובהסכמת המועמד, למנות שופט בית המשפט המחוזי לכהונה בפועל כשופט בבית המשפט העליון. כלומר, במצב בו לא מגיעים חברי הוועדה להסכמה רחבה, עומדת לפני השר ונשיא בית המשפט העליון האפשרות להתמודד עם החסר בשופטים בבית המשפט העליון ובעומס המוטל על ערכאה זו באמצעות מינוי שופטים לכהונה בפועל. עם זאת, יודגש כי מדובר בפתרון זמני, אשר אינו פוטר את הוועדה מחובתה לפעול בשקידה ומהירות ראויה כדי לקדם את בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון.

ד.3.2 בחינת נסיבות העניין הקונקרטיות – בחירת שופטים לבית המשפט העליון

98. בענייננו דנן, קיים צורך אובייקטיבי למינויים של שני שופטים לבית המשפט העליון לאחר פרישתן של שתי שופטות בית המשפט העליון לפני למעלה משמונה חודשים.

99. כך, במשך התקופה האמורה מצבת השופטים בבית המשפט העליון היא 13 מתוך 15, ועם פרישת כבי ממלא מקום הנשיא פוגלמן בחודש אוקטובר הקרוב תרד המצבה ל-12, קרי, בית המשפט העליון צפוי להיות בחסר של 20% משופטיו.

בהקשר זה, יצוין כי מנתונים שהעבירה הנהלת בתי המשפט בנוגע למספר התיקים הנפתחים ונסגרים כל שנה ביחס לכל שופט, עולה כי העומס בו נתונים שופטי בית המשפט העליון בישראל הוא חריג וגבוה ביחס למדינות אחרות באירופה. לשם המחשה, בבית המשפט העליון נפתחים כ-9,000 תיקי הליכים מדי שנה, ומדובר בעומס חריג ביותר, לבטח נוכח החסר האמור בשופטים בבית המשפט העליון (ויוזכר כי בהתאם לסעיף 26 רישה לחוק בתי המשפט, בית המשפט העליון מקיים דיונים בהרכבים של שלושה שופטים).

בנוסף, יש לתת את הדעת גם לנסיבות המיוחדות של מלחמת "חרבות ברזל" והנסיבות הביטחוניות בהן מצויה מדינת ישראל למעלה משמונה חודשים, אשר מטילות עומס נוסף על בית המשפט העליון, ובפרט נוכח העלייה המשמעותית במספרי ההליכים הפליליים, הליכי המעצרים והליכי הביקורת השיפוטית על מעצרים מינהליים הנדונים בפניו.

צילום טבלה השוואתית בנושא מספר התיקים הנדונים בבית המשפט העליון מצורף ומסומן מש/7.

100. ברי, כי לאיוש תקני השופטים הפנויים יש קשר ענייני והדוק ליכולתו של בית המשפט העליון, לפעול באורח סדיר ומיטבי, והוא משליך בסופו של דבר על משך הזמן החולף עד שהאזרח מקבל את יומו בבית המשפט ועל מימוש זכות היסוד לגישה לערכאות (להיותה של זכות הגישה לערכאות זכות יסוד ראו, למשל, ע"א 733/95 ארפל אלומיניום בע"מ נ' קליל תעשיות בע"מ, פ"ד נא(3) 577 (1997)). לא זו אף זו, הדבר עשוי להשפיע על מימוש הזכויות המהותיות שבגינן החליטו יוזמיו של הליך משפטי להגיש הליך לרבות ערעור, ובהליכים פליליים אף עלול לגרום לעינוי דין עקב התארכות ההליכים (לעניין זה, ראו והשוו, פסק דינו של כבי השופט עמית בבג"ץ 4660/23 שלתיאל נ' בית המשפט השלום באר שבע (2.7.23)).

101. בשלב זה לא פורסמו ברשומות מועמדים לשיפוט בבית המשפט העליון; לא נקבע מועד לכינוס הוועדה לדיון בבחירת שופטים לבית המשפט העליון; וממילא לא התקיים דיון בעניינם בוועדה לבחירת שופטים (כאמור לעיל, התקיימו בוועדה דיונים מקדמיים בלבד בנושא בימים 16.11.23 ו-16.1.24). על כן, נראה כי "התנעת" הליך עבודת הוועדה לשם הגעה להסכמה רחבה אשר תאפשר בחירת שופטים לבית המשפט העליון טרם החלה.

102. אכן, היו בעבר פרקי זמן ארוכים בהם לא אוישו כלל תקני השפיטה בבית המשפט העליון, בין היתר, על רקע אי הסכמות בדבר מינוי מועמדים. בהתאם לנתוני הנהלת בתי המשפט ביחס למינויי שופטים לבית המשפט העליון בשנים 2012-2022, עולה כי בתקופה זו היו לעיתים פרקי זמן של כשלושה עד עשרה חודשים ממועד פרישת השופט המכהן ועד למועד בחירתו של שופט חדש לבית המשפט העליון בוועדה לבחירת שופטים.

כמו כן, כאמור לעיל, נוכח ההסדר המיוחד בעניין בחירת שופטים לבית המשפט העליון, ספק אם יש תוחלת ממשית להבאת הדרישה לכינוס הוועדה לשם הצבעה להכרעה שיפוטית בעת הזו.

עם זאת, בענייננו, בשים לב לפרק הזמן הארוך של למעלה משמונה חודשים בו חסרים שני שופטים בבית המשפט העליון, ומשך הזמן שנדרש על פי דין לפרסום השמות ברשומות טרם ניתן יהיה לבחור שופטים חדשים לבית המשפט העליון; לצפי של פרישת שופט נוסף (ממלא מקום הנשיא); ולעומס הכבד בו נתון בית המשפט העליון – החובה לפעול בשקידה ובמהירות ראויה לקידום הליך בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון דורשת לכל הפחות את "התנעת ההליך" וקידומו בפועל ככל הניתן, תוך ניסיון להגיע להסכמה בנושא, לשם מניעת פגיעה מתמשכת בתפקודו של בית המשפט העליון ובציבור.

ברי כי הדרישה לפעול בשקידה ומהירות הראויה אינה יכולה לגבור על כלל ההכרעה שנקבע ביחס לבחירת שופטים לבית המשפט העליון (רוב של שבעה מתוך תשעה בהרכבה המלא של הוועדה), אך כאמור יש מקום לנקוט כבר עתה בפעולות הנדרשות לשם קידום תהליך הבחירה של שופטים לבית המשפט העליון.

ה. סוף דבר

103. בכל הנוגע לסעד המבוקש בעניין בחירת נשיא לבית המשפט העליון, קמה בנסיבות העניין חובה על הוועדה ובכלל זה שר המשפטים העומד בראשה לפעול לבחירת נשיא לבית המשפט העליון. בנסיבות העניין, דרישת המהירות הראויה מחייבת לפעול בהקדם האפשרי לפרסום ברשומות שמות המועמדים לתפקיד נשיא בית המשפט העליון, ובסמוך לאחר תום 45 הימים על השר לכנס את הוועדה, להעמיד על סדר יומה את בחירת נשיא בית המשפט העליון, ולקיים הצבעה לבחירת נשיא בית המשפט העליון.

104. באשר לסעד המבוקש בעניין בחירת שופטים לבית המשפט העליון, על חברי הוועדה לפעול בשקידה ובמהירות ראויה לקידום הליך בחירתם של שופטים לבית המשפט העליון, אשר מצדיקה לכל הפחות את "התנעת ההליך" תוך ניסיון להגיע להסכמה רחבה בנושא, ונקיטה כבר עתה בפעולות הנדרשות לשם קידום תהליך הבחירה של שופטים לבית המשפט העליון.

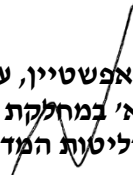
105. לבסוף, נשוב ונציין כי לא נעלמה מעיני המשיבים רגישות הסוגייה במישור הציבורי, ובפרט משהעתירה עוסקת בשופטיו של בית המשפט הנכבד והעומד בראשו. עם זאת, בשים לב למכלול הנסיבות שפורטו לעיל, ובפרט הנזק הנגרם למערכת המשפט וחלוף הזמן החריג והתקדימי בו אין נשיא קבוע לבית המשפט העליון ומשך הזמן הממושך בו לא מונו שופטים לבית המשפט העליון, לעמדת המשיבים, בנקודת זמן זו אין מנוס מהתערבות שיפוטית כאמור.

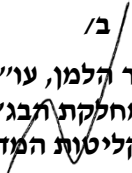
106. העובדות המפורטות בתצהיר התשובה הנוגעות לפעולת הוועדה לבחירת שופטים והנתונים המפורטים בסעיפים 81 ו-102 לתצהיר התשובה, נתמכות בתצהירה של גב' שרון בר דור, המשמשת בתפקיד סמנכ"לית חטיבת שופטים בהנהלת בתי המשפט.

היום, י"ז בסיון תשפ"ד

23 ביוני 2024

ענת גולדשטיין, עו"ד
סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

עמרי אפשטיין, עו"ד
סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

ענר הלמן, עו"ד
מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, ליון בני דור, מצהיר/ה בזאת כלהלן:

1. אני משמשת בתפקיד סינכרית חסימת אפלים בהנהלת בתי המשפט.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בעובדות המפורטות בתצהיר התשובה מטעם המשיבים 3-4 בבג"ץ 1711/24 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר המשפטים (להלן: תצהיר התשובה).
3. העובדות המפורטות בתצהיר התשובה הנוגעות לפעולת הוועדה לבחירת שופטים והנתונים המפורטים בסעיפים 81 ו-102 לתצהיר התשובה, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, מיין פרוינד, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 23/6/24 הופיע בפני ש"ה שנין סגור המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

מורן פרוינד
לשכה משפטית
מ.ר. 4545

תוכן עניינים

מס' עמ'	שם הנספח	מס' עמ'
3	תגובת היועצת ומכתב מנהל בתי המשפט	מש/1
35	הודעת שר המשפטים מיום 5.11.23	מש/2
38	פרוטוקול דיון הוועדה לבחירת שופטים מיום 16.11.23	מש/3
60	הודעת עדכון 22.11.23	מש/4
63	פסק דין בעתירות הקודמות	מש/5
66	ההודעות שפורסמו ברשומות	מש/6
81	טבלה השוואתית בנושא מספר התיקים הנדונים בבית המשפט העליון	מש/7

נספח מש/1

תגובת היועצת ומכתב מנהל בתי המשפט

עמ' 3

נספח מש/1

בג"ץ 5692/23
בג"ץ 5694/23
בג"ץ 5740/23
קבוע לדיון ביום 7.9.23

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

התנועה למען איכות השלטון בישראל
על ידי ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא, ו/או תומר נאור ו/או אח'
מרחוב יפו 208, ירושלים 9131301
טל: 02-5000073 פקס: 02-500076

העותרת בבג"ץ 5692/23

1. ח"כ יאיר לפיד
2. סיעת יש עתיד בכנסת ה-25

על ידי ב"כ עוה"ד עודד גזית
מרחוב החשמונאים 107, תל אביב
טלפון: 03-6733331 פקס: 03-6733338

העותרים בבג"ץ 5694/23

טל אורון ו-46 אח'
כולם על ידי ב"כ עוה"ד חגי קלעי ו/או אוהד רוזן ו/או עידן סגר
מרח' מזא"ה 22א, תל אביב
טלפון: 03-9070770 פקס: 03-9070771

העותרים בבג"ץ 5740/23

נ ג ד

1. שר המשפטים, ח"כ יריב לוין
2. ממשלת ישראל
3. היועצת המשפטית לממשלה
4. הנהלת בתי המשפט

המשיבים 3-4 על ידי פרקליטות המדינה - מחלקת הבג"צים
מרח' צלאח א-דין 29 ירושלים
טלפון: 073-3925246 פקס: 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 5692/23

1. שר המשפטים, ח"כ יריב לוין
2. ממשלת ישראל
3. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבה 3 על ידי פרקליטות המדינה - מחלקת הבג"צים
מרח' צלאח א-דין 29 ירושלים
טלפון: 073-3925246 פקס: 02-6467011

המשיבים בבג"ץ
5694/23
ובג"ץ 5740/23

תגובה מטעם היועצת המשפטית לממשלה

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד ולקראת הדיון הקבוע בעתירות, מתכבדת היועצת המשפטית לממשלה להגיש תגובתה לעתירות, כפי שיפורט להלן.

2. עניינן של העתירות בבקשת העותרים כי בית המשפט הנכבד יורה לשר המשפטים (להלן גם: השר), להפעיל את סמכותו מכוח סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: **חוק בתי המשפט או החוק**) ולהורות על כינוס הוועדה לבחירת שופטים (להלן גם: **הוועדה**), "לשם איוש עשרות תקני השופטים הפנויים בערכאות השונות" (ראו בבג"ץ 5694/23).

כמו כן, בעתירות בבג"ץ 5692/23 ובבג"ץ 5694/23 התבקש סעד נוסף, המופנה לממשלת ישראל, ועניינו מינוי נציגה מטעמה לוועדה לבחירת שופטים, כך שהוועדה תכהן בהרכב מלא, עם כל תשעת חבריה.

3. כאמור בהודעת פרקליטות המדינה מהיום, 4.9.23, עמדותיהם של שר המשפטים ושל הממשלה בעתירות שבכותרת יובאו בנפרד במסגרת ייצוג עצמאי. לפיכך תגובה זו מוגשת מטעם היועצת המשפטית לממשלה.

4. בתמצית, סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט קובע כי "ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה". עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי משנמצא על-פי בחינה עובדתית-אובייקטיבית כי התקיים התנאי הקבוע בסעיף 7(א) לחוק בתי המשפט, לפיו "יש למנות שופט", קרי, קיים צורך עובדתי-אובייקטיבי במינוי שופטים, קמה חובה על שר המשפטים לפרסם הודעה על כך ברשומות ולכנס את הוועדה לבחירת שופטים. זאת, "במהירות הראויה" בהתאם להוראת סעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981 (להלן: **חוק הפרשנות**).

5. בענייננו דנן, מנתונים שהועברו ממנהל בתי המשפט עולה כי נכון לעת הזו 21 תקני שופטים ורשמים ממתנינים לאיוש בערכאות השונות; עד סוף שנת 2023 יהיו 53 תקנים פנויים במערכת בתי המשפט (כ-6% מסך תקני השפיטה), מתוכם 11 תקנים חדשים; עד סוף שנת 2024 יהיו 115 תקנים פנויים במערכת (כ-12% מסך תקני השפיטה), מתוכם 41 תקנים חדשים נוספים. פרט לכך, מנתונים נוספים שנמסרו עולה, כי העומס המוטל על שופטי ישראל הוא כבד וחרוג בהשוואה בינלאומית, בפרמטרים שונים.

6. בשים לב לנתונים האמורים ולחלוף הזמן ממועד כינוסה האחרון של הוועדה לבחירת שופטים (כ-16 חודשים חלפו מאז מועד כינוסה האחרון בחודש אפריל 2022, וכשמונה חודשים ממועד כינון הממשלה) – **היועצת המשפטית לממשלה סבורה כי קמה כבר עתה החובה על שר המשפטים לכנס את הוועדה לבחירת שופטים וכי על הממשלה לבחור את נציגתה בוועדה.**

עמדה זו גובשה לאחר שהובאו בחשבון הטעמים העומדים בבסיס עמדות שר המשפטים והממשלה, כפי שנמסרו במסגרת שיח שהתקיים אגב הטיפול בעתירות שבנדון.

7. יובהר כי אי מינויה של שרה מטעם הממשלה לוועדה לבחירת שופטים, אינו מונע את כינוסה של הוועדה או מצדיק את אי כינוסה שכן הוועדה מוסמכת לפעול גם בהרכב "קטוע", כל עוד לא פחת מספר חבריה משבעה.

8. הכל כפי שיפורט להלן.

כלל ההדגשות בתגובה הוספו, אלא אם כן נכתב אחרת.

9. סעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה (להלן גם: **חוק היסוד**) קובע כי שופטים יתמנו על-ידי נשיא המדינה, לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים. הרכב הוועדה נקבע גם הוא בסעיף זה, כדלקמן:

4. מינוי שופטים

(א) שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים.

(ב) הוועדה תהיה של תשעה חברים, שהם נשיא בית המשפט העליון, שני שופטים אחרים של בית המשפט העליון שיבחר חבר שופטיו, שר המשפטים ושר אחר שתקבע הממשלה, שני חברי הכנסת שתבחר הכנסת ושני נציגים של לשכת עורכי הדין שתבחר המועצה הארצית של הלשכה; שר המשפטים יהיה יושב ראש הוועדה.

(ג) הוועדה רשאית לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משבעה.

10. סעיף 23 לחוק היסוד קובע עניינים לגביהם ייקבעו הוראות **בחוק**, וביניהם, "דרכי הבחירה של חברי הוועדה לבחירת שופטים, ומשך כהונתם" (סעיף 23(1) לחוק היסוד); וסעיף 24 לחוק היסוד קובע עניינים לגביהם ייקבעו הוראות **לפי חוק**, וביניהם, "סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים" (סעיף 24(2) לחוק היסוד).

11. בהתאם, סעיף 6 לחוק בתי המשפט קובע הוראות נוספות לעניין הוועדה לבחירת שופטים, כדלקמן:

6. הוועדה לבחירת שופטים

הוראות אלה יחולו לענין הוועדה לבחירת שופטים שלפי סעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה (להלן - הוועדה):

- (1) הכנסת תבחר בבחירה חשאית את שני חברי הכנסת שיכהנו כחברי הוועדה; הם יכהנו כל עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת - עד שהכנסת החדשה תבחר חברים אחרים במקומם והכל בכפוף להוראות חוק הכנסת, התשנ"ד-1994;
- (2) המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין תבחר את נציגיה בבחירה חשאית; הם יכהנו תקופה של שלוש שנים;
- (3) שני שופטי בית המשפט העליון יכהנו תקופה של שלוש שנים;
- (3א) לפחות אחד מנציגי שופטי בית המשפט העליון בוועדה, לפחות אחד מנציגי הממשלה בוועדה, לפחות אחד מנציגי הכנסת בוועדה ולפחות אחד מנציגי לשכת עורכי הדין בוועדה יהיו נשים;
- (4) הרכב הוועדה יפורסם ברשומות.

12. כעולה מן האמור, הוועדה לבחירת שופטים מורכבת מתשעה חברים, נציגים של שלוש הרשויות, וכן נציגות מקצועית של לשכת עורכי הדין. **הרשות המבצעת** מיוצגת על-ידי שר המשפטים המכהן כיושב ראש הוועדה, ועל-ידי שר נוסף שקובעת הממשלה; **הרשות השופטת** מיוצגת על ידי שלושה נציגים – נשיא בית המשפט העליון ושני שופטים אחרים של בית המשפט העליון שנבחרים על ידי חבר שופטי בית המשפט העליון לתקופה של שלוש שנים; **הרשות המחוקקת** מיוצגת על-ידי שני חברי כנסת, שנבחרים בבחירה חשאית על-ידי חברי הכנסת (לפסיקה בעניין החשיבות בבחירת נציג לסיעות האופוזיציה, ראו: בג"ץ 9029/16 **אבירם נ' שרת המשפטים** (1.2.17) (להלן: **עניין אבירם**), ובג"ץ 4956/20 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' כנסת ישראל** (2.8.20) (להלן: **עניין התנועה למען איכות השלטון**)); **ולשכת עורכי הדין**, הגוף הסטטוטורי המאגד את עורכי הדין בישראל, מיוצגת על-

ידי שני נציגים שנבחרים בידי המועצה הארצית של הלשכה (ראו גם: כללי לשכת עורכי הדין (בחירת נציגי הלשכה בוועדות בחירה ובוועדות מינויים), התשנ"ז-1997).

כמו כן, שלוש הרשויות ולשכת עורכי הדין כפופות בבחירת נציגיהן לוועדה לחובת הייצוג לנשים, הקבועה בסעיף 6(א3) לחוק בתי המשפט.

13. סעיף 4(ג) לחוק היסוד קובע את ההסדר ביחס לפעולת הוועדה לבחירת שופטים ב"הרכב קטוע", קרי, מצב בו מספר חבריה נופל מן הקבוע בחוק; ומסמיך את הוועדה לבחירת שופטים לפעול גם במצב זה, ובלבד שמספר חברי הוועדה לא ירד אל מתחת למינימום הקבוע בסעיף – שבעה חברים. זאת, במטרה להבטיח את פעילותה התקינה של הוועדה ולמנוע את שיתוקה, והכל נוכח החשיבות הרבה של עבודת הוועדה והשפעתה על פעילות מערכת בתי המשפט בכלל (להרחבה בעניין זה, ראו בג"ץ 8527/20 שרת התחבורה ח"כ מירי רגב נ' שר המשפטים, יו"ר הוועדה לבחירת שופטים (14.12.20) (להלן: עניין רגב)).

14. קביעת סדרי עבודתה של הוועדה לבחירת שופטים מוסדרת בסעיף 7 לחוק בתי המשפט, כדלקמן:

7. סדרי עבודת הוועדה

(א) ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה.

(ב) אלה רשאים להציע מועמדים:

(1) שר המשפטים;

(2) נשיא בית המשפט העליון;

(3) שלושה חברי הוועדה כאחד.

(ג) (1) הצעת הוועדה על מינויו של שופט תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה;

(2) על אף הוראות פסקה (1), הצעת הוועדה על מינויו של שופט לבית המשפט העליון

תהיה על דעת שבעה מחברי הוועדה; פחת מספר המשתתפים בהצבעה מתשעה תהיה

ההצבעה על דעת רוב המשתתפים שלא יפחת ממספר המשתתפים בהחסיר שניים.

(ד) הוועדה תקבע את שאר סדרי דיוניה ועבודתה.

15. בהתאם לסעיף 7(ד) לחוק בתי המשפט, נקבעו כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984 (להלן: כללי השפיטה), המסדירים בין היתר את ההליכים המקדמיים לבחירת שופטים ופעולת הוועדה לבחירת שופטים, לרבות ועדות משנה שלה.

כך, בסעיף 11(א) לכללי השפיטה נקבע כי "לא יובא עניינו של מועמד לדיון בפני ועדת הבחירה אלא לאחר שהודעה בדבר היותו מועמד פורסמה ברשומות 45 ימים לפחות לפני המועד הקבוע לדיון במועמדותו."

עיקרי העובדות הצריכות לעניין

16. הוועדה לבחירת שופטים כונסה בפעם האחרונה ביום 11.4.22 בעת כהונתה של ממשלת ישראל ה-36, במהלך כהונת הכנסת הקודמת (הכנסת ה-24). רשימת שמות המועמדים שעניינם נדון בוועדה זו פורסמה ברשומות ביום 24.2.22 (י"פ 10228, התשפ"ב, בעמ' 3862).

17. ביום 30.6.22 אישרה הכנסת הקודמת את חוק התפזרות הכנסת העשרים וארבע ומימון מפלגות, התשפ"ב-2022, בו נקבע כי הכנסת ה-24 תפוזר לפני גמר תקופת כהונתה, והבחירות לכנסת ה-25 נקבעו ליום 1.11.22. לפיכך, בתקופה זו הפכה הממשלה ה-36 ל"ממשלה יוצאת", ולאחר יום הבחירות ל"ממשלת מעבר" עד לכינונה של ממשלה חדשה.

18. בחודשים אלו בהם כיהנה הממשלה ה-36 כממשלה יוצאת וכממשלת מעבר לא כונסה הוועדה לבחירת שופטים (לעניין אי-כינוסה של הוועדה לבחירת שופטים בתקופת ממשלה יוצאת, ראו בג"ץ 9843/08 פורום משפטי למען ארץ ישראל נ' הוועדה לבחירת שופטים (8.1.09) (להלן: עניין הפורום המשפטי)). יצוין כי פעילותן של ועדות המשנה של הוועדה לבחירת השופטים, הפועלות כאמור בהתאם לכללי השפיטה כחלק מהליך המיון המקדים של המועמדים לשיפוט, המשיכה עד לחודש אוקטובר 2022 (ראו בנספח ב' למכתבו של מנהל בתי המשפט, אליו נתייחס בהרחבה בהמשך).

19. ביום 29.12.22 הביעה הכנסת אמון בממשלה ה-37 והיא החלה בכהונתה. באותו מועד החל המשיב 1, ח"כ יריב לוין, לכהן כשר המשפטים וכיו"ר הוועדה לבחירת שופטים, בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק היסוד.

20. ביום 4.1.23 הודיע שר המשפטים על כוונתו לקדם שורה של שינויים במערכת המשפט, ובתוך כך הצהיר על כוונתו לפעול לשינוי הרכב הוועדה לבחירת שופטים. בהמשך, הועברה לבחינה מקצועית פנים-ממשלתית טיוטת תזכיר חוק יסוד: השפיטה שכללה, בין היתר, הצעה לשינוי מהותי בהרכב הוועדה לבחירת שופטים וכן הצעות לשינויים נוספים ביחס לסדרי עבודת הוועדה. ביום 2.2.23 הועברה לשר המשפטים התייחסות היועצת המשפטית לממשלה לטיטות תזכיר חוק-יסוד: השפיטה ולשינויים שיש לערוך בעניין.

21. טיוטת תזכיר חוק-יסוד: השפיטה לא קודמה כהצעת חוק ממשלתית, והצעות חוק שעניינן, בין היתר, שינויים בהרכב הוועדה לבחירת שופטים וסדרי עבודתה, קודמו בסופו של יום כהצעות חוק מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת (הצעת חוק-יסוד: השפיטה (תיקון מס' 3) (חיזוק הפרדת הרשויות), והצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 105) (הוראות לעניין הוועדה לבחירת שופטים), התשפ"ג-2023 (להלן בהתאמה: **ועדת חוקה והצעות החוק**)).

22. ביום 13.2.23, לאחר דיונים בוועדת החוקה בהכנת הצעות החוק לקריאה הראשונה, אישרה הוועדה את הצעות החוק והן הונחו על שולחן הכנסת, וביום 20.2.23 אישרה הכנסת את הצעות החוק בקריאה הראשונה. בהמשך, לאחר דיונים נוספים בוועדת החוקה בהכנת הצעות החוק לקריאה השנייה והשלישית, במסגרתם נערכו תיקונים שונים בהצעות החוק, אישרה הוועדה ביום 27.3.23 את הצעות החוק, והן הונחו על שולחן הכנסת לקריאה השנייה והשלישית. הצעות החוק לא נדונו בקריאה שניה ושלישית במליאת הכנסת.

הצעות החוק, כפי שפורסמו ברשומות, ופרוטוקולי הדיונים בהצעות החוק בוועדת החוקה ובמליאת הכנסת זמינים בקישור הבא:

<https://main.knesset.gov.il/activity/legislation/laws/pages/lawbill.aspx?t=lawsuggestionssearch&lawitemid=2201200>

23. ביני לביני, ביום 12.2.23 דנה ועדת הכנסת בהצעה לתיקון סעיף 62 לתקנון הכנסת, כהוראת שעה לכנסת ה-25, כך שהמועד הקבוע בו לבחירת נציגי הכנסת לוועדה לבחירת שופטים (וכן ליתר הוועדות המנויות בסעיף 62 לתקנון הכנסת), יוארך מארבעה חודשים מתחילת כהונת הכנסת (קרי, עד יום 15.3.23) לשבעה חודשים ממועד זה (קרי, עד יום 15.6.23); זאת, כעולה מדברי יו"ר ועדת הכנסת, ח"כ אופיר כץ, כדי לאפשר את השלמת הדיונים בהצעות החוק בטרם בחירת נציגי הכנסת לוועדה לבחירת שופטים. בתום הדיון אישרה ועדת הכנסת את ההצעה לתיקון סעיף 62 לתקנון הכנסת, וביום 5.3.23 אישרה מליאת הכנסת את התיקון, בהוראת שעה כאמור לכנסת ה-25.

צילום פרוטוקול הדיון בוועדת הכנסת מיום 12.2.23 צורף לעתירה בבג"ץ 5694/23 **כנסת א**.
פרוטוקול הדיון במליאת הכנסת מיום 5.3.23 זמין בקישור הבא:

<https://main.knesset.gov.il/Activity/plenum/Pages/SessionItem.aspx?itemID=2202474>

24. ביום 14.6.23 קיימה מליאת הכנסת בחירות לנציגיה בוועדה לבחירת שופטים, בהתאם לסעיף 6(1) לחוק בתי המשפט ולסעיף 62 לתקנון הכנסת. בתום ההצבעה נבחרה ח"כ קארין אלהרר מסיעת יש עתיד לאחת מנציגות הכנסת בוועדה; וח"כ טלי גוטליב מסיעת הליכוד שהציעה גם כן את מועמדותה לוועדה לא נבחרה משמספר הקולות נגד מועמדותה עלה על מספר הקולות בעד מועמדותה (סעיף 62(ד)(7)(ב)(1) לתקנון הכנסת). בנסיבות אלה, בהתאם לסעיף 62(ד)(7)(ב)(2) לתקנון הכנסת, ביום 12.7.23 קיימה מליאת הכנסת בחירות נוספות לבחירת נציגה הנוסף של הכנסת בוועדה לבחירת שופטים, ובהן נבחר ח"כ יצחק קרויזר מסיעת עוצמה יהודית. בכך הושלמה בחירת שני נציגי הכנסת לוועדה לבחירת שופטים.

25. ביום 20.6.23 נערכו בחירות לתפקיד יו"ר לשכת עורכי הדין ולמועצה הארצית של לשכת עורכי הדין (להלן: **המועצה הארצית**), וביום 31.7.23 בחרה המועצה הארצית בעו"ד מוחמד נעאמנה לתקופת כהונה נוספת כנציג לשכת עורכי הדין בוועדה. יצוין, כי תקופת כהונתה של הנציגה הנוספת של לשכת עורכי הדין בוועדה, עו"ד אילנה סקר, טרם הסתיימה.

26. נכון לעת הזו, טרם מינתה הממשלה נציג מטעמה לכהונה בוועדה לבחירת שופטים. בהתאם לחובת הייצוג של נשים לפי סעיף 6(א3) לחוק, על הממשלה לבחור נציגה מטעמה מבין שרות הממשלה.

27. מהאמור עולה, כי נכון למועד זה מורכבת הוועדה לבחירת שופטים **משמונה חברים**: שר המשפטים ויו"ר הוועדה, ח"כ יריב לוין; נשיאת בית המשפט העליון, כב' השופטת חיות, ושני שופטי בית המשפט העליון, כב' השופט עמית וכב' השופט סולברג (אשר החליף לאחרונה את כב' המשנה לנשיאה פוגלמן בתום שלוש שנים לכהונתו בוועדה, ובהתאם להחלטת חבר שופטי בית המשפט העליון); ח"כ קארין אלהרר וח"כ יצחק קרויזר; ושני נציגי לשכת עורכי הדין, עו"ד נעאמנה ועו"ד סקר.

28. כעולה מן העתירות, במהלך התקופה האחרונה נערכו פניות שונות מטעם העותרים לשר המשפטים בעניין אי-כינוסה של הוועדה לבחירת שופטים, וכן לשר המשפטים ומזכיר הממשלה בנוגע לאי-מינוי נציגת הממשלה בוועדה.

צילומי פניות בבג"ץ 5692/23 צורפו לעתירה זו **כנסתים 8-12**.

צילום פניה מיום 12.7.23 בבג"ץ 5694/23 צורף לעתירה זו כנספת ה.

צילום פניה מיום 13.7.23 בבג"ץ 5740/23 צורף לעתירה זו כנספת ה.

29. ביום 25.7.23 הוגשו העתירות בבג"ץ 5692/23 ובבג"ץ 5694/23, וביום 26.7.23 הוגשה העתירה בבג"ץ 5740/23.

30. ביום 17.8.23 נשלח מכתבו של מנהל בתי המשפט ליועצת המשפטית לממשלה ולשר המשפטים ובו נכללו נתונים הנכונים למועד הפקתם – יום 15.8.23, כדלקמן:

א. מתוך 808 תקני שפיטה במערכת בתי המשפט מאוישים 788 תקנים, ומתוך 74 תקני רשמים מאוישים 73 תקנים; דהיינו, **21 תקני שופטים ורשמים פנויים** בערכאות השונות. עקב הפרישות הצפויות בשנת 2023, עד סוף השנה יהיו במערכת בתי המשפט **42 תקנים פנויים של שופטים ורשמים**. בנוסף, במסגרת הסיכום התקציבי לשנת 2023 התקבלו 11 תקני שופטים נוספים, שהוספתם חיונית לאור העומס הכבד בו נתונה מערכת המשפט, כך ש**סך הכל עד סוף שנת 2023 יהיו 53 תקני שופטים ורשמים פנויים במערכת בתי המשפט**, מהם 11 תקנים חדשים כאמור.

כמו כן, עד סוף שנת 2024 צפויים לפרוש **21 שופטים ורשמים** נוספים, ולאור העומס הכבד בו נתונה מערכת המשפט, במסגרת הסיכום התקציבי לשנת 2024 צפויים להתווסף בשנה זו **41 תקני שופטים** חדשים, כך ש**סך כל התקנים הפנויים במערכת בתי המשפט עד לסוף שנת 2024 יעמוד על 115 תקני שופטים ורשמים**.¹ למענה צורפו טבלאות המציגות את התקנים הפנויים במערכת בתי המשפט בחלוקה לערכאות ולמחוזות בשנים 2023 ו-2024 (נספת א למענה).

ב. באשר לנתונים ביחס לעומס בו נתונה המערכת נמסר, כי בשנת 2022 נפתחו **861,388 תיקים חדשים**, וכן צורפה טבלה המתארת את הגידול העקבי במספר התיקים הנפתחים כל שנה במערכת בתי המשפט החל משנת 2008,² בה נפתחו 665,245 תיקים.

כמו כן, בשנת 2022 הוגשו **2.7 מיליון בקשות** בתיקים, והתקיימו **כמיליון דיונים** (לא כולל דיונים בבית המשפט העליון).

עוד צוין במכתב כי "אין מדובר רק בעומס של הליכים כעניין מספרי, אלא גם בעלייה במורכבות ההליכים, היקפם ובמשאבים השיפוטיים שנדרש להקצות לשם טיפול בכל תיק ותיק. כך למשל, חלה עלייה ניכרת בתיקים המכונים "מגה-תיקים", תיקים שהיקפם גדול מאוד מבחינת כמות המסמכים והראיות, והם כוללים מספר רב של נאשמים או של עדים. האירועים שהם מתייחסים אליהם מורכבים וסבוכים ומתרחשים על פני פרקי זמן ממושכים, ומשכך, הטיפול בהם מצריך זמן שיפוטי רב והשקעה רבה מצד הגורם השיפוטי. זאת ועוד, חלק משמעותי מהתיקים נשמעים בפני הרכבים של שלושה שופטים, כך למשל בתיקי פשע חמור ובערעורים."

¹ יוער כי במענה צוין כי "מספר התקנים במערכת משתנה מעת לעת עקב פרישות שופטים ושינויים אחרים."

² כעולה מן הטבלה, שנת 2021 היא בגדר חריג בה מספר ההליכים החדשים שנפתחו ירד ביחס לשנת 2020, אולם בשנת 2022 כבר נפתחו יותר תיקים משנת 2020 כך שנמשך הגידול המתמיד במספר התיקים השנתי.

כן נמסר כי בשים לב למספר השופטים והרשמים במערכת, "משמעות הדבר היא כי כל שופט ורשם מקבלים לטיפולם מדי שנה כ-1,000 תיקים חדשים, בנוסף לתיקים המצויים במלאי של אותו שופט או רשם. זהו נתון שאין לו אח ורע במדינות העולם מבחינת עומס העבודה המוטל על שופטי ישראל. ללא איוש תקנים פנויים במערכת עקב פרישותיהם של שופטים ורשמים, התיקים והמשימות של השופטים והרשמים הפורשים מחולקים בין אלו המכהנים, דבר המגדיל באופן טבעי את העומס עליהם."

ג. עוד התייחס מנהל בתי המשפט לדוח של הנציבות האירופית לבחינת יעילות מערכות משפט אירופאיות (Council of Europe European Commission for the Efficiency of Justice; להלן: CEPEJ), בו נסקרו 48 מערכות משפט של החברות במועצת אירופה ועוד שלוש מדינות משקיפות, ביניהן ישראל, ונערכה השוואה ביניהן. לפי דוח CEPEJ משנת 2022, המתייחס לנתונים משנת 2020, עולה כי מספר השופטים לכל 100,000 תושבים בישראל הוא **נמוך בהרבה** ביחס למוצע במדינות מועצת אירופה. כך, בעוד שהמוצע האירופי עומד על **22.2 שופטים** לכל 100,000 תושבים, בישראל **7.8 שופטים** לכל 100,000 תושבים. כך גם, מספר עורכי הדין בישראל לכל 100,000 תושבים הוא **הגבוה** ביותר מבין מדינות מועצת אירופה (807 בישראל לעומת ממוצע אירופי של 172). בנוסף, מספר התיקים האזרחיים שנפתחו בשנת 2020 בישראל עמד על **4.5 תיקים** לכל 100,000 תושבים, פי שניים מהממוצע האירופי שעמד על **2.2 תיקים**; ומגמה דומה קיימת גם בתיקים הפליליים – בישראל נפתחו בשנת 2020 **4.68 תיקים** לכל 100,000 תושבים, ואילו הממוצע האירופי עמד על **2.72 תיקים** (יוער, כי הגדרת התיקים הפליליים משתנה בין מדינה למדינה).

דוח ה-CEPEJ משנת 2022 זמין בקישור הבא:

<https://rm.coe.int/cepej-report-2020-22-e-web/1680a86279>

ד. ביחס לפעולת הוועדה לבחירת שופטים, צורף פירוט של מועדי התכנסות הוועדה החל משנת 2003, ובכלל זה פירוט מועדי התכנסות הוועדה לאחר הבחירות לכנסת (נספח ג); כן צוין כי "בעשור האחרון לא היו פרקי זמן ממושכים בהם לא התכנסה הוועדה לבחירת שופטים, למעט תקופות בחירות". בנוסף נמסר כי "כיום ממתנינים לראיון בפני ועדת המשנה 404 מועמדים וכן ממתנינים 139 תיקים של מועמדים (קרי, תיקים שחזרו ממרכז הערכה או חידושי בקשות לוועדה). בנוסף, ישנם 72 מועמדים נוספים שתיקם טרם הבשיל לדיון בוועדת המשנה, שכן טרם התקבלו שש חוות דעת/המלצות כמתחייב."

מכתב מנהל בתי המשפט מיום 17.8.23 מצורף ומסומן **מש/1**.

31. להשלמת התמונה יצוין כי הליך מינוי שופט הוא הליך ממושך, הכולל שלבים שונים ביניהם מרכז הערכה, ראיון בפני ועדת משנה של הוועדה לבחירת שופטים (בשל אי-כינוס הוועדה גם לא מוקמות ועדות המשנה, בהתאם לסעיף 4 לכללי השפיטה), פרסום שמות המועמדים ברשומות 45 יום לפחות לפני כינוס הוועדה וקבלת הערות ביחס למועמדים (סעיף 11 לכללי השפיטה). למעשה, ישיבת הוועדה שבה נבחרים השופטים היא השלב האחרון בפעולת הוועדה למינוי שופט.

כמפורט לעיל, נכון לעת הזו ממתנינים 404 מועמדים לשיפוט לראיון בפני ועדת המשנה (ועדת המשנה פעלה עד לחודש אוקטובר 2022), וכן 139 תיקים של מועמדים לשיפוט (תיקים שחזרו ממרכז הערכה או חידושי בקשות לוועדה).

עמדת היועצת המשפטית לממשלה

כינוס הוועדה לבחירת שופטים

32. כאמור לעיל, סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט מעגן את סמכותו של שר המשפטים לכנס את הוועדה לבחירת שופטים וקובע, כי "ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה".

33. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, בהתאם ללשון החוק ולתכליתו, מדובר בסמכות חובה שיש להפעילה במהירות הראויה, כפי שיפורט להלן.

לשון החוק

34. לשון החוק משמשת כנקודת המוצא לבחינה הפרשנית. סמכות חובה מנוסחת, ככלל, בדרך של לשון ציווי (ראו, למשל, בג"ץ 103/96 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נ(4) 309, 320 (1996); בג"ץ 295/65 אופנהיימר נ' שר הפנים והבריאות, פ"ד כ(1) 309 (1966), בפס' 3 לפסק דינו של מ"מ הנשיא זילברג). זה המקרה בענייננו, כפי שנעמוד להלן.

35. סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט מורכב משני רכיבים: האחד, "ראה שר המשפטים שיש למנות שופט"; השני, "יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה". חלקו הראשון של הסעיף נסוב על שאלה עובדתית-אובייקטיבית, האם קיים צורך במינוי שופט, אם לאו. חלקו השני של הסעיף קובע כי בהתקיים הרכיב הראשון, דהיינו הצורך במינוי שופט, שר המשפטים "יודיע על כך ברשומות ויכנס" את הוועדה. על פי פשוטו של הכתב, בהתקיים התנאי המתמזה בצורך במינוי שופט קמה חובה של השר להודיע על כינוס הוועדה ברשומות ולכנסה.

36. ודוקו: מובן שחובה זו קמה רק מקום בו אין מניעה משפטית לכינוס הוועדה. כך, למשל, במקרה בו מדובר ביועדה קטועה אשר מספר חבריה ירד מן הרף הקבוע בחוק המאפשר את פעילותה, ומשכך למעשה אין בנמצא "ועדה" אותה ניתן לכנס (ראו והשוו: עניין רגב); או כינוס בזמן ממשלה יוצאת (עניין הפרורם המשפטי).

37. חרף לשונו הברורה של סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט, בפסיקת בית המשפט הנכבד כבר נקבע כי ניסוח מצווה עשוי להתפרש בנסיבות מסוימות (ככלל, חריגות ומיוחדות הנוגעות לפגיעה בזכות או צורך בנקיטה באמצעי מידתי יותר), כמותנה בהפעלת שיקול דעת קודם להפעלת הסמכות (ראו, למשל, ע"א 8622/07 **רוטמן נ' מע"צ החברה הלאומית לדרכים בישראל** (15.5.12), בפס' 40 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פוגלמן, וההפניות שם; דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי** כרך א 227 (2010) (להלן: **ברק-ארז**)). בענייננו, גם תכלית הוראת החוק מלמדת כי עסקינן **בסמכות חובה**, והיא אינה מצדיקה סטייה מן המסקנה הברורה העולה מלשון הציווי בו נוקטת הוראת החוק. ונפרט.

38. סעיף 7 לחוק בתי המשפט קובע, בהתאם לקבוע בסעיף 24(ב) לחוק היסוד, את סדרי עבודת הוועדה לבחירת שופטים. במסגרת זו, נקבע סעיף 7(א) המסדיר את אופן כינוסה של הוועדה על ידי השר. תכליתו של סעיף 7(א) לחוק היא, בעיקרה, להסדיר את פעולתה התקינה של הוועדה, למען הגשמת ייעודה – איוש תקני שופטים פנויים לשם הבטחת תפקודה התקין של הרשות השופטת.

39. בהינתן תכליתו האמורה של סעיף 7(א) לחוק, יש לראות בהוראת ההסמכה הקבועה בו כזאת המעניקה **סמכות אופרטיבית** לשר המשפטים, המשמש כיו"ר הוועדה, להתניע את פעולת הוועדה, כאשר יש צורך למנות שופטים.

40. המשמעות של מצב שבו שר המשפטים נמנע מכינוס הוועדה במשך תקופה ממושכת, אף מקום בו נמצא כי יש צורך במינוי שופט, עשויה להעניק לשר מעין זכות "וטו" אשר בכוחה למנוע בחירת שופטים שלא על דעתו, שבכוחה לסכל את עבודת הוועדה כולה, על אף שזו לא נקבעה כאמור בדיון. בעניין זה, ראו והשוו לדבריה של כב' השופטת ברק-ארז בעניין **רגב**, בו נדחתה טענת העותרות שם – שתי חברות בוועדה לבחירת שופטים – אשר ביקשו כי יבוטלו המינויים עליהם הכריזה הוועדה במסגרת ישיבה ממנה הן (וחבר ועדה נוסף) בחרו להיעדר, כדלקמן:

8. במבט רחב יותר חשוב לזכור כי לצד החשיבות הנודעת לכך שיישמעו כל הקולות, **חשובה אף הגנה על היכולת לקבל החלטות**. כללי המשפט הציבורי מבטאים איזון מתמיד בין שני קטבים אלה. העמדה הפרשנית שהוצגה בעתירה הולכת מעבר לגישה של ייצוג למי שאינו מחזיק בדעת הרוב, אל עבר הקוטב האחר של "וטו" מצד מי שמחזיק בדעה שונה. **זכות וטו כזו לא קבועה במקרה זה בדיון, ולא ניתן ליצור אותה יש מאין**. במאמר מוסגר ייאמר כי הדברים מקבלים משנה חיזוק כאשר הטעם שניתן לדרישה שלא לכנס את הוועדה הוא התנגדות להחלטות שצפויות להתקבל לפי הערכתם של חברים מסוימים..."

41. בהקשר זה, נוסף ונציין כי גם ההסדרים הנוספים הקבועים בסעיף 7 לחוק לא מעניקים לשר המשפטים סמכויות ניהול מיוחדות כיו"ר הוועדה. כך, סדרי הדיון ודרכי הפעולה של הוועדה נקבעים על-ידי הוועדה עצמה ולא על-ידי שר המשפטים (סעיף 7(ד) לחוק); לא ניתן יתר לעמדת שר המשפטים ולא נקבע שקולו עדיף על יתר חברי הוועדה בבחירת שופטים לכלל הערכאות (סעיף 7(ג)(1) לחוק); הצעת מועמדים לתפקידי שיפוט אינה מסורה רק לשר המשפטים, ובהתאם לסעיף 7(ב) לחוק גם נשיא בית המשפט העליון או שלושה מחברי הוועדה רשאים להציע מועמדים; וכן לא ניתנה לשר המשפטים זכות "וטו" במינוי שופטים לבית המשפט העליון, בהתאם להסדר הייחודי הקבוע בסעיף 7(ג)(2) לחוק.

42. למעשה, פרשנות לפיה מדובר בסמכות רשות של השר, חותרת תחת מהות הוועדה כפי שזו עוצבה על-די המחוקק ופוגעת בעצמאותה ואי תלותה של הרשות השופטת.

סעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה קובע, כאמור, את הרכבה של הוועדה לבחירת שופטים, בה ניתן ביטוי לשלוש הרשויות וכן ללשכת עורכי הדין. זאת, מבלי שניתנה לנציגי הממשלה (או לכל רשות אחרת) שליטה מכרעת על הליך הבחירה ומינוי שופטים. בכך ההסדר הקיים מבטיח את עצמאותה ואי-תלותה של הרשות השופטת (ונזכיר את הוראת סעיף 6א לחוק בתי המשפט, הקובעת כי חבר הוועדה יצביע על פי שיקול דעתו ולא יהיה מחויב להחלטות הגוף שמטעמו הוא חבר בוועדה).

עמד על כך כב' המשנה לנשיאה הנדל בפסק דינו בעניין **אבירם**, כאשר הצביע על כך שהרכבה של הוועדה לבחירת שופטים **וסדרי עבודתה** מושפעים ומשפיעים על אופייה של הרשות השופטת, והדגיש כי **"מינוי שופטים אינו פעולה של הרשות המבצעת כי אם פעולה מכוננת של שלוש הרשויות גם יחד"** (פס' 16). גם כב' השופטת ברון עמדה על כך בפסק דינה בעניין **התנועה למען לאיכות השלטון**, תוך שהדגישה את ייחודה של הוועדה לבחירת שופטים, כדלקמן: **"הוועדה לבחירת שופטים היא גוף סטטוטורי ייחודי, הממלא אפוא תפקיד ראשון במעלה המשליך במידה רבה על איכות פעילותה של הרשות השופטת. הוועדה אינה משתייכת לאף אחת מרשויות השלטון**, ואולם בהרכבה מיוצגות שלוש הרשויות כולן, המבצעת המחוקקת והשופטת, וכן יש בה ייצוג ללשכת עורכי הדין. בהיותה מופקדת על בחירתם ומינויים של שופטות ושופטי ישראל, משמשת הוועדה לבחירת שופטים כנאמן הציבור" (פס' 2).

לפיכך, מתן אפשרות לשר המשפטים להימנע מכינוס הוועדה בהתאם לשיקול דעתו, מקום בו קיים צורך במינוי שופטים, מעניק, הלכה למעשה, לרשות המבצעת שליטה בפועל בהליך מינוי השופטים (או למצער "זכות וטו" כאמור), ואף עלול כאמור להביא לתלות של הרשות השופטת ברשות המבצעת לשם מינוי שופטים ושמירה על תפקודה התקיין; דבר המנוגד לתכליתו החוקתית-משטרית של ההסדר הקבוע בסעיף 4 לחוק היסוד להבטיח את אי-תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת.

43. תימוכין לכך שמדובר בסמכות חובה מצויים בפסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 2/80 **בט נ' שר הדתות**, פ"ד לד(3) 144 (1980) (להלן: **עניין בט**), העוסק בסעיף מקביל לסעיף 7(א) לחוק בתי המשפט – סעיף 12(א) לחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, התשכ"ג-1963 (להלן: **חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים**), הקובע כי **"ראה שר המשפטים [שר הדתות בנוסח החוק במועד פסק הדין בעניין בט – הח"מ] שיש למנות קאדי-מד'הב, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הוועדה"**.

כך, בעניין **בט** נמנע שר הדתות מלכנס את הוועדה לבחירת קאדי-מד'הב, במצב בו פעילות בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים שותקה למשך כשנתיים בשל פרישת אחד הקאדים. בית המשפט הנכבד העניק משקל למצוקת המתדיינים, וקבע כי סמכות השר לפי סעיף 12(א) לחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים **"היא סמכות ההופכת לשר לחובה** במקרה כגון זה הנדון לפנינו, כאשר בית-הדין אינו מסוגל לפעול ללא מינוי כזה, [...] כאשר נוצר צורך כזה לכנס את הוועדה לשם מינוי קאדי מד'הב לבית-הדין לערעורים או לבית-דין בערכאה ראשונה, **על השר לכנס את הוועדה תוך זמן סביר**. [...] ענין לנו בצורך להרכיב ערכאת ערעור שבהעדרה סובלים מתדיינים כמו העותרת דנן עינוי דין בולט. **אין להרבות מלים על חומרת התופעה הזאת, המחייבת רשות ממלכתית המופקדת על הפעלתו של מנגנון שפיטה לעשות בכל ההקדם**

כדי למלא את החסר. בהתאם, ניתן צו מוחלט לפיו שר הדתות "יחוייב לכנס את ועדת המינויים לבתי-הדין הדרוזיים, כדי שתציע לנשיא המדינה מועמד למינוי כקאדי מד'הב בבית-הדין לערעורים...".

יצוין כי בפסיקתו של בית המשפט הנכבד כבר נקבע, כי בפרשנות הוראת חוק אשר חלה על אחת מהוועדות לבחירה למשרות שיפוטיות ניתן ללמוד גזירה שווה מהוראת דין מקבילה החלה על ועדות בחירה אחרות למשרות שיפוטיות (בג"ץ 2778/11 **קוסנוביץ נ' הוועדה למינוי שופטים** (1.12.11); ראו והשוו גם: עניין רגב).

44. סיכומו של דבר, לפי לשונו של סעיף 7(א), תכליתו, וטעמים נוספים הנוגעים למהותה של הוועדה לבחירת שופטים, מקום שראה שר המשפטים כי מבחינה עובדתית-אובייקטיבית קיים צורך במינוי שופט, עליו להפעיל את סמכותו להודיע על כך ברשומות ולכנס את הוועדה לבחירת שופטים.

45. בצד האמור, יובהר כי אין משמעות הדבר כי כל אימת שהתפנו מספר תקנים במערכת בתי המשפט, שמונה כאמור מאות רבות של שופטים, קמה חובה לכנס את הוועדה לבחירת שופטים בו במקום, אלא החובה לפעול במהירות הראויה עשויה לבוא לידי ביטוי, למשל, בכינוס עיתי של הוועדה אחת למספר חודשים, לשם איוש תקני שופטים המתפנים מעת לעת.

בחירת נסיבות העניין הקונקרטי

46. הוועדה לבחירת שופטים התכנסה לאחרונה ביום 11.4.22, בהרכבה הקודם, בתקופת כהונתה של הכנסת הקודמת. כלומר, ממועד כינוסה האחרון של הוועדה לבחירת שופטים באפריל אשתקד חלפו כ- **16 חודשים**. כעולה מהטבלה בעניין מועדי כינוס הוועדה בשני העשורים האחרונים (נספח ג למכתב מנהל בתי המשפט), מדובר בפרק זמן חריג ביחס לפעולת הוועדה בשני העשורים האחרונים, וכך גם פרק הזמן של **כשמונה חודשים** בו לא כונסה הוועדה ממועד השבעת הממשלה ה-37 (זאת למעט בתקופות כהונתן של הכנסת ה-21 וה-22 שלאחריהן לא הוקמה ממשלה חדשה והתקיימו בחירות נוספות לכנסת).

47. יתרה מכך, הנתונים שפורטו בחלק העובדתי מתוך מכתבו של מנהל בתי המשפט (מש/1), מלמדים על כך שבעת הנוכחית קיים צורך עובדתי-אובייקטיבי מובהק במינוי שופטים.

כך, כעולה מן המכתב, כבר כעת קיים צורך במינוי של כ-20 שופטים במסגרת תקנים שהתפנו, ועד לסוף השנה צפויים להיות 53 תקנים פנויים במערכת בתי המשפט, הכוללים את התקנים שהתווספו.

כמו כן, כאמור לעיל, הליך מינוי שופט הוא הליך ממושך, הכולל שלבים שונים ביניהם מרכז הערכה, ראיון בפני ועדת משנה של הוועדה לבחירת שופטים (בשל אי-כינוס הוועדה גם לא מוקמות ועדות המשנה, בהתאם לסעיף 4 לכללי השפיטה), פרסום שמות המועמדים ברשומות 45 יום לפחות לפני כינוס הוועדה וקבלת הערות ביחס למועמדים (סעיף 11 לכללי השפיטה). למעשה, ישיבת הוועדה שבה נבחרים השופטים היא השלב האחרון בפעולת הוועדה למינוי שופט.

נכון לעת הזו ממתניים 404 מועמדים לשיפוט לראיון בפני ועדת המשנה (ועדת המשנה פעלה עד לחודש אוקטובר 2022), וכך 139 תיקים של מועמדים לשיפוט (תיקים שחזרו ממרכז הערכה או חידושי בקשות לוועדה).

48. משכך, מתקיים בענייננו התנאי הקבוע ברישה סעיף 7(א) לחוק, ובנסיבות העניין קמה חובה לפעול לכינוסה של הוועדה לבחירת שופטים.

49. מקום בו חלה חובה להפעלת סמכות על הגורם המוסמך להפעילה במהירות ראויה, בהתאם לסעיף 11 לחוק הפרשנות הקובע כי "הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות".

50. החובה לפעול "במהירות הראויה" היא "מן המושכלות הראשונים של מינהל תקין ונובעת מחובת הנאמנות וההגינות של הרשות המנהלית כלפי הציבור" (בג"ץ TAGAL 4630/17 נ' שר הפנים (25.4.21), פס' 16 לפסק דינה של כב' השופטת ברק ארז).

בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד, "המהירות הראויה" להפעלת הסמכות נגזרת מנסיבות העניין. פרק הזמן הראוי עשוי להשתנות בשים לב לטיב הסמכות, לפעולות הנדרשות לשם הפעלת הסמכות, בהתחשב באילוצים שונים או משימות נוספות המוטלות על הגורמים הרלוונטיים. עם זאת, ברי כי עיכוב שאין מאחוריו טעמים ענייניים, אינו יכול לעמוד (יצחק זמיר, הסמכות המינהלית, כרך ב - בעמ' 1101-1103 (2011); בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לז(3) 29, 35-36 (1983)).

51. בהקשר זה יצוין, כי לאיוש תקני השופטים הפנויים יש קשר ענייני והדוק ליכולתה של מערכת בתי המשפט לפעול באורח סדיר ומיטבי, והוא משליך בסופו של דבר על משך הזמן החולף עד שהאזרח מקבל את יומו בבית המשפט ועל מימוש זכות היסוד לגישה לערכאות (להיותה של זכות הגישה לערכאות זכות יסוד ראו, למשל, ע"א 733/95 ארפל אלומיניום בע"מ נ' קליל תעשיות בע"מ, פ"ד נא(3) 577 (1997)). לא זו אף זו, הדבר אף משפיע על מימוש הזכויות המהותיות שבגינן החליטו יוזמיו של הליך משפטי להגיש את ההליך, ובהליכים פליליים אף עלול לגרום לעינוי דין עקב התארכות ההליכים (ראו לעניין זה פסק דינו של כב' השופט עמית מן העת האחרונה ממש בבג"ץ 4660/23 שלתאל נ' בית המשפט השלום באר שבע (2.7.23) (להלן: עניין שאלתאל)).

בענייננו, נפנה לדבריו של מנהל בתי המשפט בסעיף 4 למכתבו, כדלקמן:

"מספר התיקים הנפתחים בישראל גדל בהתמדה כל שנה. כך, בשנת 2022 נפתחו במערכת 861,388 אלף תיקים חדשים, גידול של כ- 20 אלף תיקים לעומת שנת 2021. כמו כן, הוגשו כ-2.7 מיליון בקשות בתיקים, והתקיימו כמיליון דיונים (לא כולל דיונים בבית המשפט העליון).

אין מדובר רק בעומס של הליכים כעניין מספרי, אלא גם בעלייה במורכבות ההליכים, היקפם ובמשאבים השיפוטיים שנדרש להקצות לשם טיפול בכל תיק ותיק. כך למשל, חלה עלייה ניכרת בתיקים המכונים "מגה-תיקים", תיקים שהיקפם גדול מאוד מבחינת כמות המסמכים והראיות, והם כוללים מספר רב של נאשמים או של עדים. האירועים שהם מתייחסים אליהם מורכבים וסבוכים ומתרחשים על פני פרקי זמן ממושכים, ומשכך, הטיפול בהם מצריך זמן שיפוטי רב והשקעה רבה מצד הגורם השיפוטי. זאת ועוד, חלק משמעותי

מהתיקים נשמעים בפני הרכבים של שלושה שופטים, כך למשל בתיקי פשע חמור ובערעורים.

הטיפול בכל התיקים האמורים מוטל על כתפי 788 שופטים ו-73 רשמים בלבד (נכון ליום 15.8.2023). משמעות הדבר היא כי כל שופט ורשם במערכת מקבלים לטיפולם מדי שנה כ-1,000 תיקים חדשים, בנוסף לתיקים המצויים במלאי של אותו שופט או רשם. זהו נתון שאין לו אח ורע במדינות העולם מבחינת עומס העבודה המוטל על שופטי ישראל.

ללא איוש תקנים פנויים במערכת עקב פרישותיהם של שופטים ורשמים, התיקים והמשימות של השופטים והרשמים הפורשים מחולקים בין אלו המכהנים, דבר המגדיל באופן טבעי את העומס עליהם. " [הדגשות במקור - הח"מ]

52. פרק הזמן הממושך שחלף מאז כינוס הוועדה בפעם האחרונה ומאז כינון הממשלה בפרט הוא פרק זמן חריג.

טבלה השוואתית המפרטת את פרקי הזמן שעברו ממועד כינון ממשלות קודמות במהלך שני העשורים האחרונים ועד כינוס ראשון של הוועדה לבחירת שופטים, בהתאם לנתונים בדבר מועדי הכינוס של הוועדה כפי שהובאו בנספח ג' למכתב מנהל בתי המשפט, מצורפת ומסומנת מש/2.

53. לאור האמור לעיל, במכלול הנסיבות האמורות, כשמונה חודשים לאחר כינון הממשלה ולאור פרק הזמן הארוך וחסר התקדים בו לא כונסה הוועדה לבחירת שופטים; ביחד עם הצורך המערכתי באיוש תקני שפיטה, והפגיעה בתפקודה של הרשות השופטת ובשירות שניתן לבעלי הדין ולכלל הציבור למימוש זכות היסוד לגישה לערכאות (ראו עניין שאלתיאל), זרישת המהירות הראויה מחייבת לכנס את הוועדה לבחירת שופטים כבר עתה.

54. יצוין כבר עתה, ביחס לאפשרות של קידום החקיקה שתשנה את הרכב הוועדה לבחירת שופטים, כי פסיקת בית המשפט הנכבד קובעת כי כוונות לשינוי הדין אינן יכולות לשנות מהקביעה המשפטית כי החובה לפעול במהירות הראויה כבר מתקיימת, בהתאם לסמכות הקבועה בדין הקיים.

לענייננו, רלוונטי פסק דינו של בית המשפט הנכבד שהוזכר לעיל בעניין בט, בו ביקש שר הדתות שלא לכנס את הוועדה למינוי קאדי-מדי'הב בין היתר בהסתמך על תיקון חקיקה (שכעולה מפסק הדין כבר עבר בקריאה ראשונה), אולם טעם זה נדחה בפסק הדין תוך שנקבע כי העותרת שם "זכאית לדרוש שהחוק יקוים כמו שהוא כיום".

כן ראו, בהקשר אחר, את אשר נקבע בבג"ץ 3872/93 מישראל בע"מ נ' ראש הממשלה ושר הדתות, פ"ד מז(5) 485, 497 (1993):

"על כל רשות מינהלית לפעול ולהפעיל סמכותה בהתאם לדין הקיים, ואין היא רשאית שלא לעשות כן בגלל אפשרות שחקיקה עתידית תשנה את התמונה ותפתור בדרך כלשהי את הבעיה המתעוררת עתה בבית המשפט. רשות שנתונה בידה סמכות לשקול ולהחליט, הופקדה בידה לא רק זכות להפעיל את הסמכות, אלא גם החובה לשקול את הפעלתה ולהפעילה כשמוצדק הדבר. אם נקבע כאן, שמבחינה משפטית היה על הממשלה להמשיך בפעולות לקראת הפרטת ענף יבוא הבשר, החלטתה שלא להחליט בדבר עד להסדרת הנושא בחוק אינה ממלאת חובה זו. הטעם לדבר אינו רק חובת הרשות להחליט על-פי הדין הקיים היום. טעם נוסף הוא, שאין לדעת אם יחוקק החוק ומתי יחוקק. לכנסת סדרי עדיפויות

משלה, ואין לדעת מתי תידון הצעת החוק, אם בכלל, כמה זמן יימשך הליך החקיקה ומה יהיה תוכנו של החוק.

בעניינינו, מדובר בנושא הקשור בשאלות דת ומצפון, שיש לו צדדים פוליטיים, **נושא השנוי במחלוקת ציבורית קשה**... אין זה מעניינינו לנסות ולצפות מה יהיה גורלה של הצעת החוק. הטעם להביא את הרקע הפוליטי לחקיקה אפשרית בנושא הנדון בעתירה זו, הוא רק הצורך בהדגשת חוסר הוודאות לגבי גורלה של יוזמת החקיקה עליה החליטה הממשלה. טעם נוסף הוא הצעה על האפשרות שעד להשלמת החקיקה יחלוף זמן רב..."

עוד ראו, בהקשרים שונים, בג"ץ 679/84 יום טוב מאור נ' שר התחבורה, פ"ד לט(2) 825 (1985), פס' 5-4 לפסק דינה של כב' השופטת נתניהו; בג"ץ 1119/16 אורות עמוס א.ע. (2011) בע"מ נ' רשות החשמל (17.10.17), פס' 8 לפסק דינו של כב' השופט עמית; בג"ץ 5124/18 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' שר האוצר (4.3.19), פס' 12 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פוגלמן.

55. יובהר, כי אף בהינתן שהמחוקק העניק לשר המשפטים גמישות מסוימת בהחלטה לכנס את הוועדה וגם אם היה נמצא שיש מקום לתת משקל לכוונה לקדם תיקון חקיקה כאמור, לא הוצגה עד כה מסגרת זמנים כלשהי לכינוס הוועדה. מצב דברים זה עומד בסתירה לדרישת המהירות הראויה בנסיבות העניין, בשים לב לצרכי המערכת האמורים.

56. נוכח כל האמור, קמה בנסיבות העניין החובה להפעיל את סמכות שר המשפטים לפי סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט, ולכנס את הוועדה לבחירת שופטים כבר עתה, בהתאם לדין הקיים.

מינוי נציגה מטעם הממשלה לוועדה לבחירת שופטים

57. סעיף 4(ב) לחוק היסוד אשר מסדיר את הרכב הוועדה לבחירת שופטים, קובע כאמור כי בוועדה יכהנו שני נציגי הממשלה: "שר המשפטים ושר אחר שתקבע הממשלה". בהתאם לסעיף 6(א3) לחוק בתי המשפט, על הממשלה לבחור שרה מטעמה אשר תשמש כנציגה נוספת בוועדה. אולם, עד למועד זה טרם מונתה שרה שתשמש כנציגה הנוספת בוועדה מטעם הממשלה.

בעניין זה, השוו לפסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 2477/90 לשכת עורכי הדין בישראל נ' השר לענייני דתות, מד(4) 282 (1990), שם דן בית המשפט הנכבד בעתירות אשר במסגרתן התבקש, בין היתר, לחייב את חבר הדיינים לבחור נציג מטעמו לוועדה לבחירת דיינים מכוח סעיף 6(א) לחוק הדיינים, התשט"ו-1955. בית המשפט הנכבד עמד בפסק הדין על חובת הגופים המיוצגים בוועדה לבחור את נציגיהם לוועדה, וקבע כי "חלה חובה על חבר הדיינים לעשות ככל האפשר למנות את החבר החסר". בהמשך לכך, קיבל בית המשפט הנכבד את העתירה בעניין זה, והורה לנשיא בית הדין הרבני הגדול "לכנס בהקדם האפשרי את חבר הדיינים בבית הדין הרבני הגדול ולקבל החלטה בעניין מינוי אחד מחבריו לוועדת המינויים".

ראו והשוו גם: בג"ץ 7180/20 התנועה לטוהר המידות נ' ממשלת ישראל (10.12.20); בג"ץ 3056/20 התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה, פס' 50-55 לפסק הדין (25.3.21).

58. נציין כי החסר במינוי נציגת ממשלה מפחית מהייצוג הניתן לרשות המבצעת בוועדה, וכך מייצוג הנשים בוועדה בהתאם לסעיף 6(א3) לחוק בתי המשפט.

בעניין זה, ראו פסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 5/86 סיעת ש"ס התאחדות הספרדים שומרי תורה בכנסת נ' שר הדתות, יו"ר הוועדה למינוי דיינים, פ"ד מ(2) 742 (1986), שם עמד בית המשפט הנכבד על חשיבות הרכבה המלא של הוועדה לבחירת דיינים, גם במצב בו היא מוסמכת להתכנס בהרכב הפחות מהרכבה המלא (בפסקה 18 לפסק הדין).

59. כפי שצוין לעיל, כעולה מפסיקת בית המשפט הנכבד, החובה לפעול במהירות הראויה חלה ביחס לסמכות הקבועה בדין הקיים. על כן, על הממשלה למנות כבר עתה נציגה נוספת מטעמה כחברה בוועדה.

60. יובהר, כי אין באי-מילוי החובה המוטלת על הממשלה למנות שרה מטעמה לוועדה, כדי להוות נימוק לאי-כינוסה של הוועדה בהרכבה הנוכחי, הכולל שמונה חברים. שכן, כמוסבר לעיל, בהתאם להוראת סעיף 4(ג) לחוק היסוד, הוועדה מוסמכת לפעול בהרכב "קטוע", כל עוד לא פחת מספר חבריה משבעה (ראו עניין רגב). לעניין זה, ראו עניין בט, שם נדחתה טענה לפיה השר רשאי שלא לכנס את הוועדה לבחירת קאדי-מד'הב כאשר לא מכהנים בה כלל חבריה (בעמ' 146 לפסק הדין).

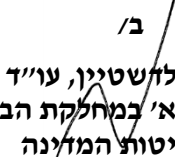
סוף דבר

61. בכל הנוגע לסעד המבוקש בעניין כינוס הוועדה לבחירת שופטים, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה קמה בנסיבות העניין חובה על השר להפעיל את סמכותו לפי סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט, ועליו לפעול לכנס את הוועדה לבחירת שופטים כבר עתה.

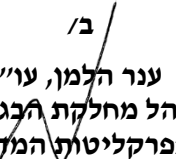
כוונה לשינוי הדין הקיים בעניין הרכב הוועדה לבחירת שופטים, אינה מצדיקה, בנסיבות העניין הקיימות, את המשך ההימנעות מכינוסה של הוועדה לבחירת שופטים, בהתאם לדין הקיים.

כך, גם אין הצדקה שלא למנות נציגה נוספת מטעם הממשלה כחברה בוועדה (סעד המבוקש בבג"ץ 5692/23 ובג"ץ 5694/23), הגם שאין בכך כדי למנוע את כינוס הוועדה.

היום, "ח באלול תשפ"ג
4 בספטמבר 2023

ב/
ענת גולדשטיין, עו"ד
סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
פרקליטות המדינה

עמרי אפשטיין, עו"ד
סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

ב/
ענר הלמן, עו"ד
מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

עמ'	שם הנספח	מס'
3	מכתב מנהל בתי המשפט מיום 17.8.23	מש/1
15	טבלה השוואתית המפרטת את פרקי הזמן שעברו ממועד כינון ממשלות קודמות במהלך שני העשורים האחרונים ועד כינוס ראשון של הוועדה לבחירת שופטים	מש/2

מש/1

מכתב מנהל בתי המשפט מיום

17.8.23

עמ' 3

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

ל' באב תשפ"ג
17 באוגוסט 2023

מספרנו: 4700-1001-2023-009557
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד:

גב' ענת גולדשטיין, עו"ד

מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

שלום רב,

הנדון: מענה למחלקת בג"צים - עתירות בעניין אי-כינוס הוועדה לבחירת שופטים
סימוכין: פנייתכם מיום 15.8.2023

ביום 15.8.2023 פנתה מחלקת בג"צים להנהלת בתי המשפט לקבלת נתונים ומידע הנוגעים לפעילותה של הוועדה לבחירת שופטים, לתקני השפיטה במערכת בתי המשפט והעומס בו נתונה המערכת, וזאת לצורך טיפול בעתירות לבג"ץ שעניינן אי-כינוס הוועדה לבחירת שופטים. להלן הנתונים והמידע כפי שהתבקשו במסגרת הפנייה (הנתונים נכונים למועד הפקתם – 15.8.2023);

1. נתונים בדבר מספר השופטים בשלוש הערכאות (תקני שופטים ורשמים), מספר השופטים החסרים במערכת נכון לעת הזו, והצפי עד לסוף שנה זו (וכן עד סוף 2024). זאת, בחלוקה למחוזות השיפוט השונים והערכאות השונות.

להלן הנתונים המבוקשים:

- נכון ליום 15.8.2023, תקינת השופטים במערכת היא 808 והמצבה הנוכחית היא 788, מכאן כי ההפרש בין התקן מול המצבה הוא 20 שופטים.
- נכון ליום 15.8.2023, תקינת הרשמים במערכת היא 74 והמצבה הנוכחית היא 73, מכאן כי ההפרש בין התקן מול המצבה הוא של רשם אחד.
- בשנת 2023 פרשו וצפויים לפרוש מהמערכת 35 שופטים ורשמים בכירים.

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتسر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

- עקב הפרישות הצפויות, כאמור, עד סוף שנת 2023 יהיו במערכת 42 תקנים פנויים של שופטים ורשמים.

- במסגרת הסיכום התקציבי לשנת 2023 התקבלו 11 תקני שופטים.

לאור האמור, עד לסוף שנת 2023 יהיו 53 תקנים פנויים במערכת.

- עד לסוף שנת 2024 צפויים לפרוש 21 שופטים ורשמים.

- במסגרת הסיכום התקציבי לשנת 2024 התקבלו 41 תקני שופטים.

לאור האמור, עד לסוף שנת 2024 יהיו 62 תקנים פנויים במערכת.

סך הכל התקנים הפנויים במערכת עד לסוף שנת 2024 – 115 תקנים.

אציין, כי מספר התקנים הפנויים במערכת משתנה מעת לעת עקב פרישות שופטים ושינויים אחרים.

- טבלאות המציגות את מספר התקנים הפנויים במערכת בחלוקה לערכאות ומחוזות עד סוף שנת 2023 ועד סוף שנת 2024 מצורפות כנספח א'.

2. נתונים ביחס למספר השופטים ביחס לאוכלוסייה וכמות התיקים לשופט; וכן נודה לפרטים בדבר היחס בין נתונים אלו למדינות אחרות (OECD).

הנתונים המובאים להלן הם מתוך דו"ח Council of Europe European Commission - CEPEJ for the efficiency of justice אשר פורסם בחודש אוקטובר 2022 מטעם הנציבות האירופית לבחינת יעילות מערכות משפט אירופאיות, אשר סוקר כ-48 מערכות משפט החברות במועצת אירופה ועוד שלוש מדינות משקיפות, ביניהן ישראל, ומשווה ביניהן.

הדו"ח ההשוואתי של CEPEJ מקיף מגוון רחב מאוד של תחומים הקשורים למערכת המשפט, והנתונים המופיעים בו עברו תהליך ארוך שכלל תיקוף, הערכה וניתוח סטטיסטי ואיכותני המתייחס להבדלים המבניים והמהותיים בין המדינות. הנתונים המופיעים בדו"ח על אודות ישראל נאספו על ידי מחלקת המחקר של הרשות השופטת, בשיתוף פעולה עם גורמים רבים במערכת המשפט.

דו"ח CEPEJ מופק אחת לשנתיים ומתייחס לשנתיים שקדמו לו. לפיכך, הדו"ח שפורסם בשנת 2022 הוא הדו"ח העדכני ומתייחס לנתוני משנת 2020. מהדו"ח עולה כך:

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

מספר השופטים לכל 100,000 תושבים בישראל הוא נמוך בהרבה ביחס לממוצע במדינות מועצת אירופה. בעוד שהממוצע האירופי עומד על **22.2 שופטים** לכל 100,000 תושבים, בישראל יש **7.8 שופטים** לכל 100,000 תושבים.

מספר עורכי הדין בישראל לכל 100,000 תושבים הוא הגבוה ביותר מבין מדינות מועצת אירופה, עם פער מובהק ביחס לממוצע האירופי. בישראל מספר זה עומד על **807 עורכי דין** לכל 100,000 תושבים, ובאירופה המספר הממוצע עומד על **172 עורכי דין** לכל 100,000 תושבים.

מספר התיקים האזרחיים שנפתחו בשנת 2020 בישראל עמד על **4.5 תיקים** לכל 100,000 תושבים, פי שניים מהממוצע האירופי, שעמד על **2.2 תיקים**.

ניתן לראות מגמה דומה בתיקים הפליליים – בישראל נפתחו בשנת 2020 **4.68 תיקים** לכל 100,000 תושבים, אל מול הממוצע האירופי שעמד על **2.72 תיקים**. בהקשר זה חשוב לציין כי הגדרת התיקים הפליליים משתנה בין מדינה למדינה.

3. נתונים בדבר העלייה במספר התיקים הנפתחים והנדונים במערכת בחמש השנים האחרונות.

להלן טבלה המתארת את הגידול במספר התיקים הנפתחים במערכת בתי המשפט החל משנת 2008 ועד לשנת 2022.

שנה	נפתחו
2008	665,245
2009	678,933
2010	706,971
2011	717,128
2012	709,943
2013	729,719
2014	750,020
2015	767,442
2016	810,685
2017	858,813
2018	854,196
2019	853,154
2020	853,528
2021	840,038
2022	861,388

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

4. משמעויות המחסור הקיים בשופטים והצפוי עד תום שנה זו מבחינת העומס בו נתונה המערכת (בפילוח הערכאות/מחוזות שונים) והשירות לציבור.

מספר התיקים הנפתחים בישראל גדל בהתמדה כל שנה. כך, בשנת 2022 נפתחו במערכת 861,388 אלף תיקים חדשים, גידול של כ- 20 אלף תיקים לעומת שנת 2021. כמו כן, הוגשו כ- 2.7 מיליון בקשות בתיקים, והתקיימו כמיליון דיונים (לא כולל דיונים בבית המשפט העליון).

אין מדובר רק בעומס של הליכים כעניין מספרי, אלא גם בעליה במורכבות ההליכים, היקפם ובמשאבים השיפוטיים שנדרש להקצות לשם טיפול בכל תיק ותיק. כך למשל, חלה עלייה ניכרת בתיקים המכונים "מגה-תיקים", תיקים שהיקפם גדול מאד מבחינת כמות המסמכים והראיות, והם כוללים מספר רב של נאשמים או של עדים. האירועים שהם מתייחסים אליהם מורכבים וסבוכים ומתרחשים על פני פרקי זמן ממושכים, ומשכך, הטיפול בהם מצריך זמן שיפוטי רב והשקעה רבה מצד הגורם השיפוטי. זאת ועוד, חלק משמעותי מהתיקים נשמעים בפני הרכבים של שלושה שופטים, כך למשל בתיקי פשע חמור ובערעורים.

הטיפול בכל התיקים האמורים מוטל על כתפי 788 שופטים ו-73 רשמים בלבד (נכון ליום 15.8.2023). משמעות הדבר היא כי כל שופט ורשם במערכת מקבלים לטיפולם מדי שנה כ-1,000 תיקים חדשים, בנוסף לתיקים המצויים במלאי של אותו שופט או רשם. זהו נתון שאין לו אח ורע במדינות העולם מבחינת עומס העבודה המוטל על שופטי ישראל.

ללא איוש תקנים פנויים במערכת עקב פרישותיהם של שופטים ורשמים, התיקים והמשימות של השופטים והרשמים הפורשים מחולקים בין אלו המכהנים, דבר המגדיל באופן טבעי את העומס עליהם.

5. מועד התכנסות אחרון של הוועדה לבחירת שופטים.

המועד האחרון בו התכנסה הוועדה לבחירת שופטים הוא ביום 11.4.2022.

6. מתי לאחרונה פורסמה רשימת מועמדים לשיפוט ברשומות.

ביום 24.2.2022 פורסמה ברשומות רשימת המועמדים האחרונה לקראת כינוס הוועדה לבחירת שופטים בחודש אפריל 2022.

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

7. **האם ועדות המשנה המשיכו לפעול לאחר מועד כינוסה האחרון של הוועדה ועד מתי הן פעלו.**
לאחר כינוסה של הוועדה לבחירת שופטים שהתקיימה בחודש אפריל 2022, ועדות המשנה התכנסו עוד 12 פעמים. אציין כי החוק לפיזור הכנסת עבר ביום 30.6.2022 והבחירות לכנסת הנוכחית התקיימו ביום 1.11.2022.
- פירוט מועדי ועדות המשנה שהתכנסו לאחר הוועדה לבחירת שופטים מחודש אפריל 2022 מצורף **כנספת ב'**.
8. **כמה מועמדים מצויים בתהליך המיון ועברו ראיונות על-ידי ועדת המשנה או ממתנינים לראיונות.**
כיום ממתנינים לראיון בפני ועדת משנה 404 מועמדים וכן ממתנינים 139 תיקים של מועמדים (קרי, תיקים שחזרו ממרכז הערכה או חידושי בקשות לוועדה).
בנוסף, ישנם 72 מועמדים נוספים שתיקם טרם הבשיל לדיון בוועדת המשנה, שכן טרם התקבלו שש חוות דעת/המלצות כמתחייב.
9. **מועדי התכנסות הוועדה לאחר בחירות קודמות לכנסת, ומועד מינוי שופטים לאחר הבחירות. בעניין זה, נודה לקבלת מידע ביחס לשני העשורים האחרונים.**
- טבלת מועדי התכנסות הוועדה לבחירת שופטים לאחר בחירות לכנסת מצורפת **כנספת ג'**.
10. **האם היו מקרי עבר בהם לא כונסה הוועדה לפרק זמן ממושך. ככל שכן, מה הייתה הסיבה לאי הכינוס (להוציא תקופת בחירות)? והאם בשל היעדר הכינוס נמנעו מינויים לערכאות שלום, מחוזי ובית הדין לעבודה, או גם לבית המשפט העליון?**
בעשור האחרון לא היו פרקי זמן ממושכים בהם לא התכנסה הוועדה לבחירת שופטים, למעט תקופות בחירות.

בכבוד רב,

מיכאל שפיצר, שופט

מזכיר הוועדה לבחירת שופטים

העתק : לשכת שר המשפטים.

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

נספח א'

מספר התקנים הפנויים במערכת

מספר התקנים הפנויים במערכת נכון לסוף שנת 2023 בחלוקה לערכאות ומחוזות

תקני רשמים בכירים פנויים	תקני שופטים פנויים	מחוז	ערכאה
	2	עליון	עליון
	1		מרכז להשתלמות
	1	צפון	מחוזי
	2	חיפה	מחוזי - חיפה
	2	מרכז	מחוזי - מרכז
	4	תל אביב	מחוזי - תל אביב
	1	ירושלים	מחוזי - ירושלים
1		צפון	שלום - צפון
	4	חיפה	שלום - חיפה
2	4	מרכז	שלום - מרכז
	8	תל אביב	שלום - תל אביב
	2	דרום	שלום - דרום
	1	ירושלים	שלום - ירושלים
	1		בית הדין הארצי לעבודה
	6	בתי הדין לעבודה	בתי הדין האזוריים לעבודה
3	39		
	42		סה"כ

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

מספר התקנים הפנויים במערכת נכון לסוף שנת 2024 בחלוקה לערכאות ומחוזות

תקני רשמים פנויים	תקני שופטים פנויים	מחוז	ערכאה
	1		העליון - עליון
	1		הנהלת בתי המשפט - הנהלת בתי המשפט
	1	צפון	מחוזי - נצרת
	3	חיפה	מחוזי - חיפה
	1	מרכז	מחוזי - מרכז
	1	תל אביב	מחוזי - תל אביב
	1	ירושלים	מחוזי - ירושלים
	1	דרום	מחוזי - דרום
	1	צפון	שלום - צפון
	3	חיפה	שלום - חיפה
	1	מרכז	שלום - מרכז
1	3	תל אביב	שלום - תל אביב
	1	דרום	שלום - דרום
	1	ביה"ד לעבודה	בית הדין האזורי לעבודה - ביה"ד לעבודה
1	20		
	21		סה"כ

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

נספח ב'

פירוט מועדי ועדות המשנה שהתכנסו לאחר הוועדה לבחירת שופטים מחודש אפריל 2022

הרכב כב' השופט עמית	12.4.22	1
הרכב כב' השופט פוגלמן	14.4.22	2
הרכב כב' השופט עמית	26.4.22	3
הרכב כב' השופט פוגלמן	15.5.22	4
הרכב כב' השופט עמית	17.5.22	5
הרכב כב' השופט פוגלמן	30.6.22	6
הרכב כב' השופט עמית	3.7.22	7
הרכב כב' השופט פוגלמן	20.7.22	8
הרכב כב' השופט פוגלמן	14.8.22	9
הרכב כב' השופט עמית	6.9.22	10
הרכב כב' השופט עמית	18.10.22	11
הרכב כב' השופט פוגלמן	23.10.22	12

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

נספח ג'

מועדי התכנסות הוועדה לבחירת שופטים לאחר בחירות לכנסת

תאריך	מועדי בחירות לכנסת וועדות לבחירת שופטים
	ועדה לבחירת שופטים
11/04/2022	ועדה לבחירת שופטים 208
21/02/2022	ועדה לבחירת שופטים 207
27/01/2022	ועדה לבחירת שופטים 206
23/11/2021	ועדה לבחירת שופטים 205
09/08/2021	ועדה לבחירת שופטים 204
23/03/2021	בחירות לכנסת
31/01/2021	ועדה לבחירת שופטים 203
06/12/2020	ועדה לבחירת שופטים 202
15/11/2020	ועדה לבחירת שופטים 199
15/09/2020	ועדה לבחירת שופטים 200
02/03/2020	בחירות לכנסת
17/09/2019	בחירות לכנסת
09/04/2019	בחירות לכנסת
23/11/2018	ועדה לבחירת שופטים 198
20/09/2018	ועדה לבחירת שופטים 197
10/05/2018	ועדה לבחירת שופטים 195
22/02/2018	ועדה לבחירת שופטים 194
24/10/2017	ועדה לבחירת שופטים 193
05/09/2017	ועדה לבחירת שופטים 192
12/06/2017	ועדה לבחירת שופטים 191
21/03/2017	ועדה לבחירת שופטים 189
22/02/2017	ועדה לבחירת שופטים 188
29/09/2016	ועדה לבחירת שופטים 187
07/06/2016	ועדה לבחירת שופטים 186
23/02/2016	ועדה לבחירת שופטים 185
15/12/2015	ועדה לבחירת שופטים 184
03/12/2015	ועדה לבחירת שופטים 181
16/09/2015	ועדה לבחירת שופטים 179

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيطسر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

09/08/2015	ועדה לבחירת שופטים 178
17/03/2015	בחירות לכנסת
03/12/2014	ועדה לבחירת שופטים 176
04/11/2014	ועדה לבחירת שופטים 175
07/10/2014	ועדה לבחירת שופטים 169
07/10/2014	ועדה לבחירת שופטים 173
21/09/2014	ועדה לבחירת שופטים 172
17/09/2014	ועדה לבחירת שופטים 171
21/05/2014	ועדה לבחירת שופטים 163
19/02/2014	ועדה לבחירת שופטים 159
15/10/2013	ועדה לבחירת שופטים 158
01/09/2013	ועדה לבחירת שופטים 157
22/01/2013	בחירות לכנסת
07/12/2012	ועדה לבחירת שופטים 153
23/11/2012	ועדה לבחירת שופטים 151
15/06/2012	ועדה לבחירת שופטים 150
20/04/2012	ועדה לבחירת שופטים 149
10/02/2012	ועדה לבחירת שופטים 147
13/01/2012	ועדה לבחירת שופטים 145
06/01/2012	ועדה לבחירת שופטים 144
25/11/2011	ועדה לבחירת שופטים 143
20/11/2011	ועדה לבחירת שופטים 141
16/09/2011	ועדה לבחירת שופטים 140
08/09/2011	ועדה לבחירת שופטים 139
24/06/2011	ועדה לבחירת שופטים 138
18/02/2011	ועדה לבחירת שופטים 137
12/11/2010	ועדה לבחירת שופטים 136
06/09/2010	ועדה לבחירת שופטים 135
18/06/2010	ועדה לבחירת שופטים 134
19/02/2010	ועדה לבחירת שופטים 132
08/01/2010	ועדה לבחירת שופטים 131
30/09/2009	ועדה לבחירת שופטים 125
28/08/2009	ועדה לבחירת שופטים 121
21/08/2009	ועדה לבחירת שופטים 120
15/08/2009	ועדה לבחירת שופטים 118
03/07/2009	ועדה לבחירת שופטים 117
10/02/2009	בחירות לכנסת

הנהלת בתי המשפט
إدارة المحاكم
COURTS ADMINISTRATION

JUDGE MICHAEL SPITZER
DIRECTOR

القاضي ميخائيل شبيتسر
مدير المحاكم

השופט מיכאל שפיצר
מנהל בתי המשפט

19/06/2009	ועדה לבחירת שופטים 119
06/11/2008	ועדה לבחירת שופטים 115
22/09/2008	ועדה לבחירת שופטים 116
25/08/2008	ועדה לבחירת שופטים 113
12/06/2008	ועדה לבחירת שופטים 112
11/05/2008	ועדה לבחירת שופטים 111
23/03/2008	ועדה לבחירת שופטים 110
21/02/2008	ועדה לבחירת שופטים 109
10/02/2008	ועדה לבחירת שופטים 107
23/12/2007	ועדה לבחירת שופטים 106
25/10/2007	ועדה לבחירת שופטים 104
30/07/2007	ועדה לבחירת שופטים 103
24/06/2007	ועדה לבחירת שופטים 102
03/06/2007	ועדה לבחירת שופטים 101
19/04/2007	ועדה לבחירת שופטים 100
27/02/2007	ועדה לבחירת שופטים 98
06/11/2006	ועדה לבחירת שופטים 126
19/09/2006	ועדה לבחירת שופטים 97
07/09/2006	ועדה לבחירת שופטים 96
28/03/2006	בחירות לכנסת
01/12/2005	ועדה לבחירת שופטים 94
02/10/2005	ועדה לבחירת שופטים 93
18/04/2005	ועדה לבחירת שופטים 91
28/03/2005	ועדה לבחירת שופטים 90
16/02/2005	ועדה לבחירת שופטים 89
08/02/2005	ועדה לבחירת שופטים 88
07/12/2004	ועדה לבחירת שופטים 87
29/07/2004	ועדה לבחירת שופטים 86
06/05/2004	ועדה לבחירת שופטים 84
18/11/2003	ועדה לבחירת שופטים 82
03/06/2003	ועדה לבחירת שופטים 81
22/05/2003	ועדה לבחירת שופטים 80
28/01/2003	בחירות לכנסת

מש/2

טבלה השוואתית המפרטת את פרקי
הזמן שעברו ממועד כינון ממשלות
קודמות במהלך שני העשורים
האחרונים ועד כינוס ראשון של
הוועדה לבחירת שופטים

עמ' 15

פרקי זמן לכינוס הוועדה לבחירת שופטים ממועד כינון הממשלה		
מועד כינון ממשלה	מועד כינוס ועדה	פרק זמן בחודשים
הממשלה ה-30 - 28.2.03	22.5.03	כשלושה חודשים
הממשלה ה-31 - 4.5.06	7.9.06	כארבעה חודשים
הממשלה ה-32 - 31.3.09	19.6.09	כשלושה חודשים
המשלה ה-33 - 18.3.13	1.9.13	כחמישה וחצי חודשים
הממשלה ה-34 - 14.5.15	9.8.15	כשלושה חודשים
הממשלה ה-35 - 17.5.20	15.9.20	כארבעה חודשים
הממשלה ה-36 - 13.6.21	9.8.21	כחודשיים

נספח מש/2

הודעת שר המשפטים מיום 5.11.23

עמ' 35

בבית המשפט העליון

בג"ץ 5692/23

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5694/23

בג"ץ 5740/23

קבוע לדיון ביום 12.11.23

התנועה למען איכות השלטון בישראל

על-ידי ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא, ואו
תומר נאור ואו הידי נגב ואו אח'
מרחוב יפו 208, ירושלים 9131301
טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076

העותרת בבג"ץ 5692/23;

1. ח"כ יאיר לפיד

2. סיעת יש עתיד בכנסת ה-25

ע"י ב"כ עוה"ד עודד גזית
מרחוב החשמונאים 107, תל אביב
טלפון: 03-6733331; פקס: 03-6733338

העותרים בבג"ץ 5694/23;

טל אורון ו-46 אח'

כולם ע"י ב"כ עוה"ד חגי קלעי ואו אוהד רוזן ואו עידן סגר
מר' מוזא"ה 22א, תל אביב
טלפון: 03-9070770; פקס: 03-9070771

העותרים בבג"ץ 5740/23;

- נ ג ד -

1. שר המשפטים, ח"כ יריב לוין

2. ממשלת ישראל

על-ידי ב"כ עוה"ד אוהד שלם ואו יעקב כרם ואו אייל דרורי
ואו יעלה שחר ואו ליאור דורות ואו בניה צאיג ואו אח'
ממשרד שלם-כרם, עורכי דין
רח' זיבוטינסקי 7, מגדל משה אביב (קומה 30), רמת גן
טל: 02-6365512; פקס: 02-5644399
דוא"ל: office@shalem-kerem.co.il

המשיבים בבג"ץ 5692/23;

בבג"ץ 5694/23

ובבג"ץ 5740/23

3. היועצת המשפטית לממשלה

4. הנהלת בתי המשפט

המשיבים 3-4 על ידי פרקליטות המדינה – מחלקת הבג"צים

מרתי' צלאח א-דין 29 ירושלים

טלפון: 073-3925246; פקס: 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 5692/23;

הודעה מטעם שר המשפטים

שר המשפטים סבור שבעת מלחמה אין מקום לעסוק בנושאים שבמחלוקת, לרבות בנושא הליכי מינוי שופטים. בהתאם, כדי למנוע מחלוקת, השר יכנס את הוועדה לבחירת שופטים בתוך 15 יום, וכמתחייב בעת הזו, יביא בפני הוועדה החלטות שיש לגביהן הסכמה רחבה.

עו"ד יעלה שחר

עו"ד אייל דרורי

עו"ד יעקב כרם

עו"ד אוהד שלם

עו"ד בניה צאיג

עו"ד ליאור זורוג

שלם-כרם, משרד עורכי דין
ב"כ שר המשפטים וממשלת ישראל

05 נובמבר 2023 כ"א חשוון תשפ"ד

נספח מש/3

פרוטוקול דיון הוועדה לבחירת

שופטים מיום 16.11.23

עמ' 38

מפרוטוקול זה הוסרו פרטים האסורים בפרסום, בהתאם לכלל 15 לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), תשמ"ד-1984-

פרוטוקול

מישיבת הוועדה לבחירת שופטים

שהתקיימה ביום ג' בכסלו התשפ"ד (16 בנובמבר 2023)

נוכחים:

השר יריב לוין, סגן ראש הממשלה ושר המשפטים, יושב ראש הוועדה
כבוד השופט עוזי פוגלמן, מ"מ נשיא בית המשפט העליון
חברת הכנסת אורית סטרוק, שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות
כבוד השופט יצחק עמית, בית המשפט העליון
כבוד השופטת דפנה ברק ארז, בית המשפט העליון
חברת הכנסת קארין אלהרר, כנסת ישראל
חבר הכנסת יצחק קרויזר, כנסת ישראל
עורכת הדין אילנה סקר, לשכת עורכי הדין
עורך הדין מוחמד נעאמנה, לשכת עורכי הדין
כב' השופט מיכאל שפיצר, מנהל בתי המשפט
כב' השופט צחי עוזיאל, נשיא בתי משפט השלום מחוז תל אביב (מנהל בתי המשפט הנכנס)
גב' שרון בר-דור, סמנכ"לית חטיבת השופטים והרשמים
גב' מירב לרדו, מנהלת תחום מיון ובחירת שופטים

על סדר יום

1. בחירת הרכבי ועדות המשנה של הוועדה לבחירת שופטים.
2. תכיפות התכנסות ועדות המשנה.
3. קביעת כללים לסדרי עבודת הוועדה.

השר לוין: ברוכים הבאים וברכות לחברי הוועדה הוותיקים ולחברים החדשים, שעבורנו זו הישיבה הראשונה וכמובן ברכות גדולות לכבוד השופט עוזיאל, שנמצא איתנו פה בתהליך החפיפה.

ידועה עמדתני בקשר לאיך הוועדה צריכה לפעול. מרגע שאנו נמצאים במצב בו אנו נמצאים, וברור שזו לא העת לעשות שינויים שהם לא בהסכמה רחבה ואפשריים, המטרה שלי היא לעשות כל מאמץ כדי שהוועדה תפעל ותצליח למלא את החוסרים שישנם ולעשות תהליכי מינוי רבים ככל הניתן.

אומר גם שצריך להביא בחשבון, דיברנו על זה, שאנחנו בעת קיצוצים. אני כבר רואה את זה מתגלגל לפתחנו במשרד המשפטים ותקנים ריקים זה דבר שקל מאוד לקצץ ויש לכולנו רצון שדבר זה לא יקרה או שיקרה במינימום האפשרי ולעשות מאמץ כדי לקדם את הדברים ולהביא תוצאות, כמובן לא על חשבון איכות המינויים.

אני גם חושב שבאמת, כלל הציבור מצפה מאיתנו לפעול פה ברוח טובה ולנסות להגיע להסכמות רחבות בדרך של אחדות. אני מוכרח לומר שהייתי היום בבוקר בבסיס בדרום, בנקודת יציאה של חיילים לכניסה לעזה, ואני חושב שברור שאני רוצה שלא יהיו ויכוחים סביב מה שאנו אחראים לו. גם אתמול בערב הייתי בניחום אבלים אצל משפחה שכולה, והאבא, בלי שידע שיש לנו היום ישיבה, המסר שלו היה הרצון לראות אחדות ורוח טובה והסכמות. זה חשוב. וגם אוסיף שנצליח לתת ביטוי לציבורים רחבים ולאוכלוסיות רחבות שיתכנסו לתוך מסגרת הזו.

לכן, אני רוצה לא להגיע פה להצבעות ולכל מיני דברים שיפתחו במחלוקות קשות, וגם במסגרת הנושאים שנמצאים היום על סדר היום יש דברים שאני רוצה להעלות, ואין לי כוונה לייצר עימות, אני לא אתעקש וזה לא נכון לכפות כאן הצבעות כדי לייצר תמונה. בקונטקסט הזה אני באמת רוצה, ככל האפשר, שהדברים גם ייראו ונתייחס אליהם ברמה הכי טובה שאפשר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אני רוצה לברך, לא פחות מאשר ברכת "שהחיינו". אני חושב שמדינת ישראל מחכה לשופטים וזכאית לשופטים. מהרשימה שהכינו שרון אנו רואים שיש הרבה חוסרים. אני בטוח שאנו בשעת רצון, בשעת אחדות, בשעת משבר לאומי שצריך להוליך אותנו לעבודה ברוח טובה והסכמות על בסיס מקצועי. אני בטוח שכולנו נרתם. דפוסי העבודה שלנו מוכרים ומקצועיים ואני בטוח שנמשיך בדפוסים אלה. כולנו גם נשנס מותניים, והדברים יצריכו הירתמות של כולנו ובפרט של חברי ועדות המשנה שיצטרפו לשבת על המדוכה ולהכין את התשתית. אני מאחל לכולנו ולכל עם ישראל בהצלחה רבה באירוע המתמשך שאנו נמצאים בפתחו.

השר לוי: הנושא הראשון, בחירת הרכבי ועדות המשנה.

שרון בר דור: אציג את ההרכב המוצע.

בהתכנסות הוועדה הראשונה נבחרים חברי ועדות המשנה שפועלות בשם הוועדה. ההרכבים המוצעים הם: השופטת ברק ארז עם ח"כ קרויזר ועו"ד סקר והשופט עמית עם ח"כ אלהרר ועו"ד נעמאנה.

השרה סטרוק: אני מסכימה לברכת "שהחיינו", עם כל התהליך שהמדינה עוברת עכשיו ואני מברכת את כולנו שנצליח בע"ה.

ישבתי היום להדרכה אצל מנהל בתי המשפט ושמעתי בעיקר את שרון בסקירה חשובה ומסודרת והבנתי שהעבודה של ועדת המשנה היא הבסיס הכי חשוב לכל. גם הבנתי שאנו בחסר גדול, לא רק של תקנים של שופטים שלא מונו אליהם אלא גם של המאגר, מה שהובן שבעצם ישנם הרבה מאוד מועמדים שתקועים בפקק שלפני המאגר ואם לא נמלא את המאגר אז לא תהיה לנו אפשרות לבחור את השופטים הנאמנים והראויים למען כל החברה הישראלית.

אני רוצה לבקש את שתי ועדות המשנה לידע אותי על ההתכנסות, כי חשוב לי להיות נוכחת וללמוד. זה שלב מאוד משמעותי בהיכרות שלי עם השופטים, כי בסופו של דבר אצטרך גם לבחור.

עו"ד סקר : יש שתי קבוצות מועמדים לוועדות המשנה. ישנם כאלה שכבר עברו את מרכז ההערכה ולכן אני סבורה שצריך לכנס ולהביא את עניינם כבר בשבוע הבא, ואנו צריכים למלא את המאגר.

ישנם מועמדים מ-2019 שטרם ראו ועדת משנה, זה לגבי קביעת ועדות המשנה. דבר נוסף שאני מבקשת הוא, שכבר ההרכב הזה יושב, ושמעתי מכבוד השר דברים כנים והתרשמתי מרצון וכוונה אמיתית בשעה קשה זו. אני מבקשת מכל הרכב ועדת הבחירה שיושב פה לקבוע מועד, שנצא עם מועד ברור לוועדת הבחירה. דבר נוסף, אני סבורה שבעת הזאת מינוי נשיא קבוע לבית המשפט העליון הוא דבר חשוב מאין כמותו, להסדרת היציבות של המערכת.

גב' בר דור : אפשר להצביע על הרכבי הוועדות?

הצבעה:

9 - בעד

החלטה:

הרכבי ועדות המשנה אושרו פה אחד.

גב' בר דור : הרכבי הוועדות הם קבועים והחברים אינם מתחלפים בהם. לעיתים, ברגע האחרון, יש חבר שנבצר ממנו להגיע, ולכן אני מבקשת להכניס החלטה של "חבר מחליף חבר". במידה שנבצר מחבר ועדת משנה להשתתף, מסיבה מסוימת, נוכל לפנות לחבר המקביל בוועדת המשנה, בבקשה למלא את מקומו באותה ישיבה.

החלטה:

כאשר נבצר מחבר ועדת משנה להשתתף בישיבה מסוימת, תוכל מזכירות הוועדה לפנות אל חבר הוועדה החבר בהרכב ועדת המשנה המקביל, בבקשה למלא את מקומו באותה ישיבה (שופט בשופט, ח"כ בח"כ, נציג לשכה בנציג לשכה).

השר לוי: התכנסות וועדות המשנה, כמו שאילנה אמרה, יש בעיה שהמאגר לא מספיק מעובה, חלק מהשמות נמצאים הרבה זמן במאגר ובצד השני של העניין יש המון אנשים שהגישו מועמדות, חלקם לפני שנים ובעצם טרם ניתנת להם הזדמנות, ולכן צריך לעשות מאמץ לכנס את הוועדות בדחיפות מאוד גדולה, זה קריטי. בסוף אנחנו לא רוצים למלא את הכל על בסיס מאגר שיש בו פחות או יותר מספר אנשים זהה למספר התקנים ולכן ככל שהמאגר יהיה גדול יותר נוכל להתקדם בקצב המינימלי בצורה יותר גדולה ולא נמצא במצב שבו ימונו רק אנשים שנמצאים בעת במאגר.

יכול להיות שגם צריך לעשות ניתוח בהיבט של חוסרים. אם אנחנו רוצים מינוי כלשהו לבית משפט ונדרש אדם בעל רקע בתחום מסוים כזה או אחר, יכול להיות שנצטרך לייצר תיעוד, שאגב, בגדול עדיף להימנע ממנו כמובן והיתרון הוא של מי שהגיש קודם נבדק קודם, אבל בגלל צרכי המערכת אולי יהיה יותר נכון לעשות את זה.

גב' בר דור: כבר התחלנו לעשות זאת ונדייק את זה עכשיו.

ובקשר לדברים של אילנה, אנו מנסים להתאים את התמהיל הדין בוועדות המשנה לתקנים ולמלא את המאגר בהתאם לחוסרים.

השר לוי: ועדות המשנה יידרשו למאמץ גדול, בעיקר עורכי הדין. חברי הכנסת מצבם טיפה יותר טוב בנסיבות האלה לצערנו, אבל זה יצריך מאמץ גדול ואני מקווה שתצליחו להרים פרויקט גדול זה.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: כבר היינו במקום הזה. המודל שהציעה חטיבת השופטים, הוא ועדה כל שבוע, מבחינת הרכבי ועדות המשנה, כל שבועיים ועדה. היינו בסיטואציה שבה ישבנו כל שבועיים בוועדת משנה. זה תובעני מאוד, זה לא רק הישיבה אלא גם ההכנה, אבל עשינו את זה. כולנו מקבלים על עצמנו את המתווה הזה. אחד הדברים שהשר רצה לדבר עליהם זה מספר מועמדים, אבקש להציג את הישיבות המתוכננות וכמה מועמדים אפשר להציג בישיבה.

גב' בר דור: התבקשנו להציע מועמדים להתכנסות ועדות בחירה. השר אמר שהוא לא רוצה ועדות שידונו ב-80 מינויים אלא ביקש לפצל אותם. האפשרות היא לפצל ועדה ולשמוע אותה בכמה ישיבות עוקבות. כדי לעמוד בכל האתגרים שבכינוס מספר ישיבות של הוועדה, אנו מציעים כי הוועדה הראשונה תהיה ב-21.2.24, והפרסום ברשומות שלה יהיה ב-7.1.24.

זו תהיה ועדה לערכאות של מחוזי, שלום ועבודה. חשבנו שנכון להתחיל באזורי הפריפריות. שהוועדה תדון בתקני צפון, חיפה ודרום. הוועדה הבאה תהיה לתל אביב ומרכז. ישנם הרבה מאוד תקנים ולכן אנחנו מחלקים את הדיונים.

השרה סטרוק : אבקש הערכה, שכן אמרת שנכון לעכשיו יש בסך הכל 53 תקנים, שהמאגר הוא די ריק, ויש 199 מועמדים שתקועים בין מרכז ההערכה לוועדת המשנה. אמרתם שעל פי רוב בערך שליש מהם עוברים למאגר, לקבל עוד 30 מועדים, זה עדיין מאגר קטן.

גב' בר דור : ישנם 99 מועמדים שהשתתפו מרכז הערכה וממתינים לוועדת משנה. המשמעות היא להכניס כ- 30 מועמדים למאגר, זאת בנוסף על 50 המועמדים החדשים שכבר יש במאגר וכמובן יש עוד מועמדים טובים שנמצאים בו.

השופטת ברק ארז : אם יוכנסו עוד 50 תהיה תחרות אמיתית.

השרה סטרוק : האם הציבור צריך שופט שנבחר מתוך הרשימה הזאת?

ח"כ אלהרר : אלה אנשים שכבר עברו ריאיון.

השופטת ברק ארז : במקביל להכנה לישיבה הזאת ועדות המשנה תמשכנה לפעול וילכו עוד מועמדים למרכזי ההערכה. נמשיך להכניס עוד אנשים.

גב' בר דור : גם לקראת התכנסות הראשונה יכנסו עוד מועמדים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : מי שנמצא במאגר כבר עבר הערכות.

השרה סטרוק : לא נעים לי להגיד, אבל יש שופטים שעברו את הכל ואני לא הייתי ממנה אותם. בסוף צריך שתהיה רשימה.

עו"ד סקר : מעט שבמעט של השופטים. יש הרבה מאוד שופטים טובים. אנחנו האנשים בוועדת הבחירה ולא יכולים לראות כל דבר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אומר שכשאני התמניתי לבית משפט זה, בשנת 2000 ואני מסתכל על השופטים שממונים היום למחוזי אני רואה שעשינו כברת דרך. כמי ששותף להליכי הסינון שמתקיימים עכשיו, מי שעבר ועדת משנה ומרכז הערכה ואחר כך חזר לוועדת משנה, שהחליטה לכלול אותו במאגר ואז הוועדה בחרה אותו – זה בסיס נתונים מאוד רחב. יש מעט מודלים שיכולים להתחרות במודל שלנו. תוכלי לחזות בזה במו עיניך.

אם מישהו לא ייראה לך מתאים נוכל לדבר על זה. כשתראי בעיניים אני בטוח שתשתכנעי גם.

השרה סטרוק : מה המספר או היחס בין הכמות שאתה רוצה שתהיה ברשימה לבין מספר המועמדים שצריך?

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני לא חושב שזה אי פעם עמד על הפרק. אנחנו לא מחפשים פרופורציה בין מספר מועמדים למספר תקנים.

עו"ד סקר : כשלא היו מועמדים ראויים לא בחרנו.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אחרי הוועדה האחרונה נשארנו תקנים ריקים לא מאוישים בהם של משפחה, ויש מחסור גדול בתחום המשפחה. זה תחום שהוא בנפשנו. שופטי משפחה מתמודדים עם שיימינג בלתי אפשרי, וזה גם מאוד מקשה, ולמרות הקושי והעומס המאוד גדול יש היום תקנים לא מאוישים, כי אנחנו רוצים את המועמדים הטובים ביותר.

השר לוי : אני רוצה להציע, ואני מדבר בזהירות כי לא ישבתי קודם ואני לא יודע איך זה מתנהל. אני ראיתי שנעשתה עבודה קשה מאוד כדי לנסות ולמפות את התקנים ולהציע איזו שהיא הצעה, ואני מוכרח לעבור על זה ואני בטוח שיש בזה הרבה חשיבה והיגיון. אבל, גם מבחינת תקינות ההליך ולא פחות מבחינת נראות ההליך, כמי שצפה מהצד, אירוע של בחירת כ-60 שופטים לא היה צריך להיעשות, גם אם הבחירה העצמה היתה מקצועית.

עו"ד סקר : זה לא נכון. עברנו חודש וחצי עבודה קשה, כולל עם הפוליטיקאים.

השר לוי : אמרתי שגם אם הדבר נעשה בצורה מאוד מקצועית, איך שזה נראה – אני לא חושב שזה טוב, ולכן אני גם חושב שדבר זה רלוונטי. כאשר אתה עושה פרסום ברשימה ארוכה ובסוף זה לא יקרה בישיבה אחת, לא נעשה את זה. אני חושב שצריך לעשות חשיבה, ייקח לנו עוד יומיים-שלושה, נפרוט את הדבר הזה ונייצר מספר הרבה יותר גדול של ישיבות.

חה"כ אלהרר : יש היצע וביקוש. אני מבינה שלא צריך להיות מבחר, אבל אם אנחנו יודעים שכל מועמד נבחן במסרקות ברזל למה למנוע את זה?

השר לוי : אני לא יודע להגיד כמה אנשים אפשר למנות בישיבה, אבל אם צריך למנות 45 אנשים אני מעדיף לקבוע שלוש ישיבות בהפרש של ימים ספורים ביניהם, שכל התהליך יהיה מסודר.

עו"ד סקר : אני בן אדם שלא מתראיין, אבל בשביל הזיכרון הארגוני, והשרה סטרוק נראית לי אדם של אמת – אנחנו עסקנו באותה הוועדה במשך חודשים רבים. כל חברי הוועדה, וגם החדשים עכשיו, אנחנו יושבים עם חברי הכנסת, עם השרים, בוודאי שעם שר המשפטים, עם הצוות של בית המשפט העליון, אנחנו מקדישים בערך חודש וחצי רק לשבת על מועמדים וללמוד אותם יחד ולנהל שיח ואם השרה לא מסכימה למועמד זה או אחר, אנחנו בוררים כי אנו רוצים שתהיה הסכמה. אתה לא בא לוועדה ואומר שם של מועמד ומנהלים שיח על אותו שם. ההכנה היא גם קבלת עמדות הנשיאים. יש הרבה מאוד עבודה בעניין. השפיץ של העניין זה להצביע, אבל אנחנו עושים המון עבודה. אני, כולל גם עם השרה רגב, שעות, וכולל כמובן השר, זה הרי ברור.

השופטת ברק-ארז : האם זה אבסורדי לקיים בישיבה אחת הצבעה על כמה עשרות מועמדים? אם אנחנו במשימה לאומית של למלא את התקנים, אפשר לקבוע בבוקר, לעשות הפסקה באמצע, ואם הישיבה מתמשכת על פני שעות ומקדישים זמן לכל מועמד – אז אין בעיה.

השר לוי : בסוף, אם אנחנו נשב אפילו עשר שעות כדי לדון ב-70 תקנים אז יצא מצב שמילאנו 7 תקנים בשעה, זאת אומרת ישבנו 8 דקות על תקן שיש לו 3-4 מועמדים וזה לא נכון. במינוי ה-69 אני לא אוכל להתרכז. אני לא יודע לעשות את זה. זה לא הגיוני ולכן אני אומר שנכון לעשות זה, למפות בדיוק את התקנים אל מול המאגר, יכולים לעשות ברמה המיידית ואז נקבע ישיבות. אם נראה שזה הולך יותר טוב תמיד נוכל לחבר שתי ישיבות ולעשות בסוף אחת.

גב' בר דור : מספר התקנים ידוע לנו, ומהניסיון שלנו שנים אחורה, הוועדה בוחרת בין 35 ל-45 תקנים וזה בסדר לוועדה נורמלית בת שלוש שעות. כשנעצנו את התאריך הזה בדקנו גם אפשרות לקבוע ישיבות נוספות יומיים אחרי .

השר לוי : אני מבין את הרצון לקבוע עכשיו ישיבה. אין ויכוח לקבוע את הישיבה הראשונה בתאריך הזה. אנחנו עדיין לא יודעים כמה ישיבות צריך.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אנחנו לא יכולים לצאת מפה היום בלי שיש לנו מפת דרכים.

השר לוי : אני מסכים לקבוע ישיבה ב-21. אם רוצים לקבוע קביעה עקרונית שתהיה ישיבה אני מסכים.

גב' בר דור : אפשר להזיז את התאריך הראשון ל-20.2.24. התאריך השני הוא ה-25.2.24.

השר לוינ : אני רוצה לדעת למה זה מכניס אותי מבחינת סד הזמנים.

גב' בר דור : 25.2.23 הוא מועד דיון לבחירת שופטי עליון. כאמור מחוזי ושלוש ב- 20.2.24

השר לוינ : בחירת נשיא לעליון זה אירוע נפרד.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : ישיבת שופטי עליון, אם אנחנו בוחרים שופטים לעליון....

השר לוינ : אני לא יודע אם אנחנו בוחרים שופטים לעליון. אני לא יודע. אני לא רוצה להתחייב לשום דבר. אני לא מתנגד לזה ואני לא בהכרח חושב שאחד קשור לשני.

עו"ד נעאמנה : אני מציע לקבוע ישיבה של הוועדה הזאת לתקופה מאוד קצרה.

חה"כ אלהרר : אנחנו בעיכוב של עשרה חודשים. הוועדה היתה אמורה להתכנס ולא התכנסה.

השר לוינ : זה לא נכון.

חה"כ אלהרר : הוועדה התכנסה באיחור, יש תקנים לא מאוישים, אין ויכוח. קיבלת גם תקנים מהאוצר ואם לא נאייש אותם, זה עלול לקרות שייקחו וכדי שזה לא יקרה אני סבורה, גם אל מול האוצר, שצריך להראות רצינות כדי לאייש את התקנים הללו, ולכן אני כן מציעה לקבוע לפחות שתי ישיבות קדימה.

השר לוינ : אני מסכים. אני מוכן גם שלוש. בינינו, היכולת לקבוע מהיום לאפרייל במציאות החיים בה אנו נמצאים, אני לא יודע מה עלול לקרות בדרך. אנחנו צריכים להבין מול מה אנחנו עומדים. אני רוצה להגיע למצב שבסוף אפרייל נמלא את הכל, זה ברור. אני רק אומר שנעשה את זה בשכל, כי בסוף אנחנו תלויים בוועדות המשנה ובהרבה מאוד גורמים.

חה"כ אלהרר : כולם ישנסו מותניים כי כולם מבינים את גודל העניין, המצוקה פה גדולה.

עו"ד נעאמנה : אני מציע לקבוע את המועדים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אמרתי מהן הוועדות שאני מבקש. כל מה שאנחנו מעלים היום וכל ההכנה ששרון עשתה היה בהמשך לשיחות המקדימות ביננו.

השר לוי : הסוגיה של מינוי שופטים לבית המשפט העליון עמדה בליבת המחלוקות ערב המלחמה. אני חושב שכאשר אנחנו אומרים שאנחנו מצליחים להגיע להבנות בשיחות לא פורמליות, זה יהיה טוב ואז נקבע מועד. אם נכריז עכשיו על מועד למינוי, אני חושב שזה יקשה עלינו מאוד, כי אז התהליך הזה הוא בחוץ והופך לעניין של ויכוח פומבי ענקי ובסוף נגיע לישיבה הזאת ושם צריך שבעה קולות אז לא נצליח להגיע לשבעה קולות והתמונה שתתקבל היא שגם בעת הזאת לא מגיעים לשום דבר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : איך אפשר למנות שופטים לעליון בלי נשיא?

השר לוי : אפשר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : בשביל להבין אני רוצה להציג את המודל : האם אפשר להבין שאם נגיע להסכמה בעניין שופטי עליון זה גם תהיה הצבעה על נשיא העליון?

השר לוי : יש שני מצבים : שמסכימים או לא מסכימים. בהחלט בסוף זו תמונה כוללת. אני מניח שאתה תבוא ותאמר, אולי אני טועה – אנחנו יכולים להסכים על זה רק בהנחה שתאמר שאנחנו ממנים גם נשיא לבית המשפט העליון בהסכמה, ויכול להיות שתנאי להסכמה של חלק מהיושבים כאן לקשור בין שני הדברים, אבל אני לא רואה טעם לומר זאת. יכול להיות שנסכים למשהו. אני לא רוצה לכבול את עצמנו מראש.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : מבחינתנו אי אפשר לבחור שופטים לעליון בלי לבחור נשיא.

עו"ד סקר : הכל דורש גם פרסום. אני מתחברת לדברים של השופט פוגלמן, שצריך לקבוע שני מועדים, שבראשון צריך לפרסם 45 יום ואת המועד השני לקבוע לבחירת נשיא ושופטי עליון. אם לא נגיע להצבעה של שבעה שופטים לא נגיע.

השר לוי : אני לא קובע מועד לבחירת נשיא. מינוי שופט עליון מחייב שבעה, הסכמה רחבה.

עו"ד סקר : זה סוג של לשים את העניין הזה בצד. חלק מהצורך וצורך השעה, במיוחד בעת הזאת ובמצב בו אנו נמצאים זה כן לבחור נשיא לבית המשפט העליון. יביא כל אחד מתברי הוועדה מועמד שהוא סבור, וכמובן שיש פרסום. אם נגיע להסכמה – מעולה. אני סבורה שצריך בהחלט להגדיר את נושא הישיבה. בחשתי ובחשתי בחוק וכחברת ועדה אני יכולה להציע שבסדר היום של הוועדה שנקבעה ל-25.2 הנושא יהיה בחירת נשיא לבית המשפט העליון ובהמשך הצבעה לשאר התקנים.

השר לוי: אל תכפי עלינו. אנחנו התכנסנו היום לישיבה ראשונה, אנחנו רוצים להתקדם ולחפש זמן בלי למקד את כל הרעש התקשורתי. אנשים יתווכחו מי יהיה נשיא העליון, זה לא נכון לעשות זאת. אני לא אוכל להיות חלק מדבר כזה. זה לא נדרש בעת הזאת ויעיד הנשיא שאני באתי אליו מיוזמתי ולא הפוך, אבל אני לא במקום שלא רוצה למנות ולא רוצה לפתור את הבעיה כולה, על כל המכלול, אבל אני גם אומר שיש פערים שאי אפשר להסתיר והם פערים גדולים מאוד כרגע. אנחנו לא בפערים קטנים. יש פער מאוד גדול. אז לומר עכשיו שנכפה עכשיו את הדבר הזה, נגיע בדיוק למקום ההפוך.

השרה סטרוק: אני רוצה להגיד משהו מעומק ליבי – אנחנו בשעה מאוד מאוד מיוחדת במדינה שלנו. לי אישית יש עכשיו, ברגע זה שמונה ילדים בחזית ואני לא לבד בעניין הזה. לכולנו יש בני משפחה שמסכנים את החיים שלהם במודע למען המדינה. הם עושים את זה כתף אל כתף, דתיים ואנטי דתיים, ימין ושמאל ונלחמים באחדות מאוד גדולה. כל עתיד המדינה תלוי באחדות הזאת שלהם וברוח הזו שלהם. כי אם נלך רק לפי הנתונים האובייקטיביים וכולנו יודעים היטב שאנחנו יושבים עכשיו בחדר ממוזג וזה תלוי בהם והם עושים את זה באחדות מאוד גדולה. ואין אחדות – הימנים נשארים ימניים, הדתיים נשארים דתיים וכו', ובכל זאת חיים ביחד כי הם מחפשים את המשותף. אני עכשיו לא עומדת בראש חוצות ואומרת את כל דעותיי, כי אני חושבת על החיילים שחושבים בדיוק הפוך ממני, שכל מה שאני מאמינה בו זה מבחינתם הדבר הכי הפוך והם ממש מוסרים עכשיו את נפשם למעני כרגע. כל בוקר אנחנו פותחים את הרדיו ושומעים עוד שניים-שלושה שמות.

אני קוראת את עצמי לסדר מראשית המלחמה ודורשת מעצמי הרבה מאוד איפוק. אנחנו יושבים סביב השולחן הזה ונקראים לזה ביתר שאת. יושבים פה אנשים שהם רחוקים מאוד בדעותיהם והסוגיה שרצה עכשיו על השולחן, אם יהיה מינוי לנשיא העליון, היא אחת מהמחלוקות שקורעת אותנו כמה חודשים. אנחנו צריכים לנשום עמוק ולא להגיע להתנגשות ובטח לא כזו שתצא לתקשורת ותגיע לאוזניים של החיילים האלה שכעת מסכנים את חייהם. אני בטוחה שברגע הנתון הזה המחלוקת הזאת עדיין לא התחלנו לגשר עליה, כפי שאני בטוחה שגם שר המשפטים רוצה וגם הנשיא וכולנו רוצים להגיע לשלב שנוכל לגשר על זה. אנחנו לא שם עכשיו. הדבר האחרון שנוותר לנו לעשות זה שתצא מכאן החוצה מחלוקת. זה אסור לנו לעשות. זה פשוט טעות איומה שפוגעת לא פחות מאשר בביטחון המדינה.

חה"כ אלהרר: שמחתי מאוד שהשר קבע את הישיבה. בית המשפט העליון זקוק לנשיא וזה בסדר שתביא מועמדים אחרים. אני באופן אישי מאמינה בשיטת הסניוריטי, אבל נשיא צריך להיבחר. אפשר להעמיד עוד מועמדים וזה בסדר גמור. הנשיא צריך להיבחר.

השר לוי: זה בליבת מחלוקת ענקית.

חה"כ אלהרר : אני אומרת שלדעתי לא זה הלב. אם אתה רוצה להביא מועמדים שונים זה בסדר גמור להביא ולדון בהם, אבל למנות את הנשיא. אדוני השר אתה אמרת שכרגע לא תביא שום רפורמה.

השר לוי : נכון. אני לא חושב שצריך לעסוק בזה. אולי נצטרך להגיע להסכמה שתאפשר לפרוץ את העניין הזה ואולי אצליח לשכנע אותך. אנחנו צריכים לשבת ולדבר ולא לשבור לאף אחד את הידיים, כי לקבוע מועד למנות נשיא בלי הסכמות על כלום זה דבר שאני לא מסכים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני כמובן ער לכל האילוצים של השר ואני רוצה להתחבר לכל מה שכולם אמרנו פה, צריך לחבר בין כולם. אני ער לאילוצים של השר, ולכן מלכתחילה גם כשביקשנו משרון להרכיב מתווה להציג לפני הוועדה לא דיברנו על ישיבה בודדת לבחירת נשיא לעליון.

השר לוי : אני אומר שהמהלך הזה צריך להיעשות בהסכמה, ואני חושב שצריך להיות אינטרס עליון שכולם סביב השולחן הזה, שמי שלא ייבחר לנשיא העליון יהיה אדם שכולם סמכו עליו את ידם ולא אדם שייבחר בדרך שנויה במחלוקת ברגע שהחיילים שלנו נמצאים בחזית. זה לא נכון והרסני. לו הייתי בעמדה קטגורית הייתי מבין אם היו אומרים, אבל אנחנו לא שם, ואמרתי את זה הרבה לפני המלחמה, ולכן צריך לשבת ולהסכים, לא לבוא ולכפות ולא לכפות תאריך ולא לייצר תוצאה שאני לא אדע לחיות איתה.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : בכל זאת אני רוצה לדבר גם על פרקטיקות קיימות. השר מציע שמראש נחליט, עוד לפני ישיבת הוועדה ובלי שיש פרסומים ובלי שום דבר על זהות שופטי העליון ואז אולי אפשר יהיה גם להסכים על נשיא. אני רוצה לשתף איך תהליכים כאלה עובדים. הנושא של מינוי שופטים לבית המשפט העליון תמיד היה שנוי במחלוקת, מינוי שופטים לשלום ולמחוזי נתפס יותר מקצועי וגרעיני ומינוי שופטי עליון נתפס תמיד בהיבטים רחבים וציבוריים ותמיד היה במחלוקות. משנת 2007, שאז נדרשים שבעה מתוך תשעה, דינמיקה זו חזרה. בשנת 2009 אני נבחרתי בוועדה בראשות השר נאמן אחרי שיג ושיח וסיפרתי אז, שהסיכוי מראש לבחירה היה בעיניי אפס, וההערכה היתה לפני הישיבה שלא יקרה שום דבר ובסוף זה הגיע להצבעה.

הישיבה הזאת יכולה להתכנס רק אחרי שיש פרסום ברשומות, יש מועמדים, השופטים, השר וחברי הכנסת מציעים מועמדים ואז יש פלטפורמה לדיון ואפשר להגיע להסכמות על בסיס משהו שפורסם. אני לא מכיר דבר שאומר שקודם נבחר ואז נעשה את הפרסומים. אני מדבר על העבר ומבקש להקיש ממנו על העתיד.

באשר לצורך להסכמה רחבה למינוי לבית המשפט העליון – מקובל עלי. אמרתי שנשקול בכובד ראש כל דבר שהשר יביא לפנינו, אבל אנחנו לא יכולים להתעלם מהתהליך ואם לא נייצר תהליך לא נגיע לדיון מסוג כזה ולא נגיע להסכמה. אני לא רוצה להגיע למצב שבו נכפה על השר משהו. אני רוצה להגיע למצב שמייצר פלטפורמה, ואני מכיר את זה משנת 2009, ולכך הדברים מכוונים, לא חלילה לכפיה.

כולנו רוצים לנסות להגיע להסכמה רחבה. אנחנו רוצים להוציא את העגלה מהבוץ ולספק שירות למדינת ישראל. אנחנו נכנסים עכשיו לתקופה מורכבת וסיפרתי לשר שבבית המשפט העליון מציעים לשמוע את כל התיקים ועורכי הדין במילואים או שמזמינים לדיון שאינו נכלל בצו ויש צורך בהסכמת הצדדים ואז עורך דין אומר שהוא לא יכול לבוא לדיון כיוון שיש לו בן משפחה חטוף... אלו כמובן סיבות לגיטימיות, אבל דחיית שמיעת תיקים יוצרת עומס נוסף על כל העומס הקיים של בתי המשפט.

יש לי אמונה שלמה שנצא במלחמה הזאת עם ידינו על העליונה.

השרה סטרוק: זה תלוי באנשים שיושבים בחדר הזה. איזה רוח הם מעבירים ללוחמים.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: התהליך הזה ייקח זמן וככל שהזמן יתמשך הלחץ על המערכת יגבר ולכן אני מסכים שבעדיפות ראשונה יהיו מינויים לשלום ולמחוזי. בתי משפט אלה הם הקטגוריה הראשונה. אני רוצה להגיד לשרה שהדבר הראשון שעשיתי עם כניסתי לתפקיד היה לנסוע לבתי המשפט בדרום, אתה עובר באשקלון שהיתה אז עיר רפאים והתיקים שהובאו לפני שופטי המשפחה היו אפטרופסות על ילדים שההורים שלהם נהרגו באירוע או שאיבת זרע. דברים כאלה, לא עלינו.

אז לכן אני אומר שאנחנו רואים אותם בראש ובראשונה ולכן אני מצטרף לשר, אנחנו קובעים ישיבה ראשונה אבל רוצים לייצר סדר יום להמשך.

השופטת ברק-ארז: אני רוצה לחזור להצעה של שרון, מתוך המקצועיות של המערכת – לסמן שלושה מועדים שמהווים סימני דרך חשובים: שתי ועדות של שלום מחוזי, כולל משפחה ועבודה, וועדה לעליון כציון דרך. כמו שאמר מ"מ הנשיא, כדי להתחיל לייצר תהליך, כי כשיש תהליך זה מייצר הסכמות. אז אפשר להסכים לתאריכים האלה, אפשר להסכים לחלוקה של ועדה לערכאות דיוניות וועדה לעליון, ואז אנחנו יכולים להתחיל בשיח ולהכין ועדות אלה.

אני גם רוצה לומר, איך שאני רואה את הדברים. צריך להבין שהעיקרון הזה לא מוביל לתוצאה מסוימת אחת, כי הושמעה כאן הטענה שאם אנחנו נדבר, זאת אומר כדוגמה, אם יקבעו מועד לדיון בבחירת נשיא לבית המשפט העליון אז זה מוצג כיצירת מחלוקת. אבל אפשר לראות זאת, שגם אלה שסבורים שאי קביעה תאריך לדבר הזה וחוסר האפשרות לתת למערכת כולה את התנאים כדי לשרת את האוכלוסייה בישראל, ההימנעות מלעשות זאת אף היא שנויה במחלוקת. כל החלטה יש בה יסוד של מחלוקת. זה לא שבכיוון אחד נהיה

בדרך האחדות ובדרך אחת לא. המציאות היא יותר מורכבת. העיקרון הוא מוסכם והמסקנות פחות ברורות. אנחנו רוצים כרגע לצאת עם תאריכים, משום שמאוד חשוב לנו להתחיל בעבודה.

חה"כ קרויזר : כמובן שכולם שותפים לדברי השרה ולתחושות. הגעתי מהחזית ובסוף הדיון אני חוזר לחזית. אי אפשר להתעלם מכל החלטה שתתקבל או שלא תתקבל, אבל השיח, העיסוק בוועדה לבחירת שופטים הוא לא נעלם מהשיח אצל החיילים בחזית וגם לא בעורף. בסוף אנחנו מדברים על הכרזה. מה יהיה רשום בפרסום לציבור. האם בישיבה שמדברים על נושא העליון, לציין אם כן ידון על נשיא או לא.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : זה טעון פרסום ברשומות. הפרסום הוא פר בית משפט ופר ערכאה ופר מחוז. אין פרסום כללי על שופטים. למשל אומרים שיש שבעה תקנים לבית המשפט המחוזי נצרת – נוף הגליל.

השר לוי : בית המשפט באופן פיזי יושב בנוף הגליל ושאלו למה בית המשפט לא נקרא נוף הגליל. לא עלה בדעתי להוריד את השם נצרת.

השופט ברק ארז : באמת הרזולוציה הופכת יותר קונקרטיה ככל שמתקרב המועד. אין מניעה שהיום למשל נגיד שקבענו תאריך לבית המשפט העליון בלי להיכנס לרזולוציות, וככל שיגיעו המועדים הסטטוטוריים לפרסום לא תהיה ברירה אלא לומר על מה אנו מדברים. יש אפשרות לעשות את זה בדירוג מסוים.

השר לוי : אני שם את הדברים על השולחן : צריך לקבוע תאריכים, חלק מזה דרוש טכנית וחלק להגיע להסכמות, ואם רוצים להגיד שרוצים לקבוע נשיא לעליון זה מייצר מחלוקת ענקית. כי כשמפרסמים את הדבר הזה מיד אנשים מתחילים לדון בו. אני יכול להגיד שפה אנחנו חייבים הסכמה כדי שיהיה תאריך טכני וננסה להתגלגל על העניין, אבל זה לא המצב עם הנשיא. אנחנו יכולים להגיד שלא נלך לבחור בלי שנגיע להסכמה יותר רחבה. אני סומך עליכם שאם תגידו שכך אנחנו מסכמים סביב השולחן, אני לא אומר שלא יהיה נשיא.

אני אומר חד משמעית, והרי יכולתי להמשיך להתנהל, להגיש תצהיר, לנהל הליך בבית המשפט ולקבוע מועד הכי רחוק ואני לא חושב שזה נכון ולכן באתי מיוזמתי והיה היגיון רב במה שח"כ אלהרר אמרה לי, נתחיל לעבוד.

אמרתי שאני מתחייב לכנס ישיבה. שנית, נקבתי גם במועד מאוד קרוב, תוך שבועיים, אני לא רוצה לשחק. אני בא בכוונות נקיות. גם קבעתי את הישיבה תוך פחות מ-15 יום. אני גם עכשיו אומר – אני רוצה שוועדות המשנה תעבודנה כמה שיותר מהר ואני מוכן לקבוע תאריך הכי קרוב שאפשר כדי שנוכל באמת להתקדם עם המינויים. יכול להיות שבמקום שתיים

יהיו ארבע ישיבות בגלל הנראות וכו'. יכול להיות שכולנו נסכים שפרסנו את זה קצת. במקום שיש חילוקי דעות אמיתיים, ואני לא חושב שאי אפשר להגיע לגישור, אבל אני לא מוכן להיות, וגם לא הוגן, לנסות לשים אותי במקום שבו ייאמר לי שייקבעו תאריך איתי או בלעדיי ואם אסכים ואם לא. זה לא יכול להיות לא בעת רגילה ובטח לא בעת הזאת. אם באמת נקבע ונסכם שאנחנו קובעים תאריך לבית המשפט העליון – ללא סוגיית הנשיא – אני מוכן, אבל אני חושב שזו טעות בראיה הציבורית וזה יכניס אותנו לסחרור ויקשה עלינו. אני מוכן לזה, ואז אם נראה שאנו בסופו של פתרון נשים גם את הדבר הזה, לא נמנע אותו, אבל אני לא יכול להיות במקום שבו אני יוצא עכשיו לציבור ואומר שיש תאריך עכשיו לנשיא לעליון, אני לא אהיה ולא יכול להיות שם ואני חושב שזה גם לא נכון.

עו"ד סקר : אתה רוצה לשים את הדברים על השולחן, ואני חוזרת לדברי השרה סטרוק שריגשו אותי, שאם השר רוצה כן להראות אחדות אז אפשר לומר שאנחנו קובעים מועד ולעשות הכל בהסכמה. אני תשע שנים בוועדה והדברים נעשים כל הזמן בהסכמה.

השר לוי : את רוצה לשים את הדבר הכי מסובך עכשיו ולנעול אותו. זה לא הולך עכשיו. אני אומר שנשיא בית המשפט העליון בעיני צריך להיבחר בהסכמה רחבה, ובעת הזאת חייב להיבחר בהסכמה רחבה.

עו"ד סקר : נשיא העליון נבחר על ידי הוועדה לבחירת שופטים, והאם יש אחדות יותר יפה מלהצביע על זה שלמרות ריבוי המחלוקות הוועדה תנסה להגיע להסכמות. אני פה לא בגלל הדעות הפוליטיות שלי. אני פה בגלל שאני חושבת שהדבר הנכון הוא לבחור נשיא ושני שופטי עליון, ואני חושבת שצריך לעשות את זה בהסכמה. אני חולקת כבוד רב לחברי בוועדה, אבל לומר לא להעביר את הדבר הנפיץ הזה?

השר לוי : עכשיו? בתוך המלחמה?

עו"ד נעמאנה : הצעד שבו אנו יושבים מסביב לשולחן זה מה שמשקף את הקולקטיביות. חשוב לי לומר שכל אחד ואחד מהנמצאים פה הוא גם שליח ציבור וגם נאמן לציבור. אני מבין את דברי השר, אבל מבחינתי אלה שיקולים שלא קשורים אליי כחבר ועדה. אני הולך לפי החוק. הציפייה של הציבור היא שנקיים את החובה שלנו. אם יש אילוצים, שלפחות נדע איך נקיים את הדיון בנושא חשוב זה. אני חושב שצריך לשמוע איזה שהיא הצעה, ואני מצטרף להצעה שלפחות נקבע באופן עקרוני מועדים. אני מבין את דברי השר, אבל אנחנו פה בעניינים של ועדה שפועלת לפי חוק. אם זה יהיה בהסכמה זה יהיה הכי טוב לכולם, אבל אני רוצה לשמוע איך אנחנו מתקדמים בנושא הזה.

השר לוי: אם הכוונה היא לבחירת שופטים לבית המשפט העליון כדי לנסות להתכנס לתאריך בו ננסה להגיע להבנה, אני לא חושב שזה נכון אבל אני מוכן להסכים. בעיניי זו טעות. לזה אני יכול להסכים, אבל אני מבהיר שהמשמעות של העניין הזה היא שאין המשמעות שבמועד זה ייבחר נשיא לבית המשפט העליון. הפרסום יהיה מינוי שני שופטים לבית המשפט העליון.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: האם אפשר לנסח את הדברים בצורה יותר כללית, כפי שהציעה חברתי השופטת ברק-ארז?

השר לוי: אני הכי גלוי. באופן עקרוני אני חושב שזה ייצור שאלות. אז נקבל עתירה לבג"צ למה זה כך ולא אחרת ואני אהיה במקום שבו לא אוכל להיות. זה קשור לעתירה לבג"צ כי אם יש הסכמה שקביעת מועד לבית המשפט העליון אין פירושו קביעה לבחירת נשיא, ואם מישהו יאמר שקביעת בחירה לשופטים בית משפט העליון זה גם קביעת נשיא, אני לא רוצה להיות שם.

אני אומר שככל שהדבר הזה יהיה יותר בחוץ הדבר הזה יהיה פחות טוב. אם אתם חושבים אחרת ואומרים שנשים תאריך כי זה יקל עלינו לנסות להגיע, אני מוכן לקבל את דעתכם, אבל אני רוצה שיהיה ברור שאין משמעות הדבר חיוב לקיים הצבעה על נושא בחירת נשיא לבית המשפט העליון. אני גם אומר בכנות, אני גם לא פוסל אף אחד. זו סוגיה שהיא בליבת המחלוקת.

אומר יותר מזה, אני ראיתי מה פרסם היום פרופ' רוזנאי שכתב שלא צריך לבחור בקדנציה הזאת שופטים לבית המשפט העליון.

עו"ד סקר: אני מצטרפת לדברי השר, שבישיבה השניה נבחר שני שופטים לבית המשפט העליון ושיהיה כתוב נשיא.

השר לוי: אני רוצה שיהיה ברור – אם אנחנו בדרך רואים שאנחנו יודעים לסגור את העניין אחרי בחירת שני שופטים לעליון או שלושה, אז לא תהיה בעיה להוסיף את זה.

השרה סטרוק: תמיד אפשר להוסיף נושא לסדר היום. השר לא רוצה סיטואציה שבה ינחיתו את זה עליו.

אני רוצה לחזור על דבריי, שאנחנו צריכים להשתדל שכל השיח הזה לא יהיה בחוץ. אמרה קודם אילנה שיש לא מעט חיילים שנלחמים כעת בקרב ורוצים מאוד שיהיה נשיא, ואני מכירה המון חיילים שלא רוצים לשמוע שממנים עכשיו נשיא.

השר לוי: אם נסכים פה עכשיו ונגיד לאנשים שהסכמנו וויתרנו והגענו להבנות, לזה יש עוצמה גדולה. אם נצא מכאן כשאלה כפו עלינו, אני לא רוצה להיות שם. זה חוסר אחריות.

השופטת ברק ארז: יכול להיות שהדרך הנכונה, ואני רוצה לנסות ולהציג את היתרון המסוים בגישה שאני הצעתי, כי אם אנחנו מגיעים לסדר היום ב-25.2 – מינוי שופטים לעליון, זה יכול להצטייר כוויתור על בחירת הנשיא, זה בעיה אולי מבחינת חברים מסוימים. אם נגיד על סדר היום נשיא ושופטים זה יתפרש כוויתור מבחינת אנשים מסוימים, אם נשתמש בתיבה הכללית, שקבענו פונקציית מטרה ואנחנו עוד לא יודעים אם זה כולל נשיא או לא, אנחנו מדברים על כך שב-25.2 מה שיידון זה מינויים לשופטי עליון, האם זה שניים או שלושה או כולל נשיא? נוכל להחליט על כך בחודש הקרוב. למה לומר כך או כך עכשיו? אני מציעה את התיבה הכללית שלא משמיעה החלטה.

השר לוי: זה מילה במילה בסוגיית הגיוס. אם היינו חיים במציאות שבה אין כפיות אז זה טוב, אבל אם אני יודע שבסוף משהו מגיש עתירה ועוד, אני לא יכול להיות שם. לפעמים צריך לתת לחיים לעשות את שלהם. החיים בסוף יותר חזקים. עובדה שהתכנסנו, גם עם איזה שהיא הבנה שאנחנו צריכים לחתור להבנות שבמצבים אחרים יהיה לנו קשה יותר להגיע אליהם. אם אנחנו מסכימים שאנחנו ממנים שופטים לעליון ותוך כדי להגיע להבנה בסוגיית הנשיא אז נוסף ואין לנו בעיה. אם אני עכשיו תלוי במשהו פתוח ואני לא יודע איך נסיים אותו, אז אני לא שם. בסוגיה זו אני לא יכול להיות חלק.

השופטת ברק ארז: בסופו של דבר, ככל שהוועדה כרגע מקיימת דין ודברים פנימיים מה צריך להגיע לדיון שיתקיים ב-25.2, אז לא נראה לי שזה דבר שיכול להוליך להליך משפטי, ולעומת זאת, ככל שיש חשש מהליכים משפטיים עצם אי הצגת נושא זה גם דבר.

השר לוי: יש הבדל בין נטילת הסמכות שלי, לבין הבנת דברים, יש הבדל. נכון שאני חשוף לסכנה שאני אהיה פה בכלל רק פקיד הודעות, יכול להיות, ואני גם לא לגמרי אתפלא אם זה בסוף יקרה. אבל אני אומר שזו שאלה אחרת, משפטית הרבה יותר קשה וכבדה. לכן אני מציע שנהיה מראש ברורים ולא נשאיר דברים באוויר ולא נהיה במקום שבו יגיד לי משהו שאני הסכמתי לדבר הזה. אני לא מסכים שנצביע ברוב ובמיעוט בסיטואציה הזאת.

חה"כ קרויזר: כרגע לא נתייחס לנושא הזה.

חה"כ אלהרר: אני חושבת שטוב שהוועדה מתכנסת, וברור שהדבר הראשון שצריך להתחיל בו, ואני שואלת – אנחנו לא יודעים כמה זמן תארך המלחמה ולאן אירוע זה יוביל את כולנו, אני שואלת מתי – בישיבה הראשונה, השלישית? נצטרך מתישהו לתת לנושא זה מענה.

השרה סטרוק: שרון אמרה קודם שבישיבה הראשונה הוצע לבחור למחוזי בפריפריה, ואני שואלת כמה תקנים לא מאויישים במרכז?

השר לוי: בעניין הזה הוסכם שנשב ונבחר.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אני מעלה מחשבה בקול רם – יכול להיות שאת הישיבה לדיון בעליון נגדיר בלי פרסומים. זה ישים על השולחן את העובדה שאנו צריכים לבחור ולהגיע להבנה הן בהתייחס לנשיא הן בהתייחס לשופטים. שתהיה ישיבה על זה בלי פרסומים. כולנו רוצים למנות שופטים לערכאות, לעשות את זה מהר ולבנות אמון.

עו"ד נעמאנה: אני מציע שלושה מועדים מבלי לתת לזה כותרת.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: הישיבה לעליון, כיוון שהיא ללא הצבעות, אפשר לעשות אותה קרוב.

השרה סטרוק: אני חושבת שהחובה שלנו מס' 1, הדחופה, זה לספק לשופטים בערכאות הנמוכות והבינוניות לספק לו את התקנים הנדרשים. אתם אלה שצריכים למלא את המאגר הזה.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: השרה צודקת לגמרי. אנחנו ביקשנו משרון לעשות את הישיבות האלה הכי מהר שאפשר, ועובדה שוועדות המשנה יתכנסו פעם בשבועיים, ואני מעריך את זה. יש שתי ועדות משנה, כך שזה יוצא פעם בשבועיים, ואז נתקדם ונבנה אמון. אני חושב שהדינמיקה של שיח הדדי היא דבר שמוליד פירות, לא תמיד מאה אחוז ולא במאה אחוז של המקרים. אני מאמין גדול בדיבור.

השופט עמית: יש דינמיקה של עשייה.

השר לוי: יש לנו שני תאריכים קבועים ויש תאריך שאפשר להקדים אותו. יש שני תאריכים לערכאות הנמוכות ויש עוד מועד, עליו נתייעץ, שיהיה ללא הצבעות.

עו"ד סקר: למה אנחנו לא קובעים את המועד השלישי?

השר לוי: אני אומר שוב, אני לא רוצה להשאיר שום דבר בסימן שאלה. אם את רוצה ששלושת התאריכים האלה יהיו לבחירה לערכאות ללא לעליון, אני מסכים. אני רוצה להעלות עוד סוגיות: הראשונה היא יותר שאלה מאשר הצעה. לי לא ברור מה חל בעניין הוועדה בנושא של ניגוד העניינים, איפה עובר הקו של מי שמותר לי לדון בו ומי שאסור לי לדון בו. יש בתוך המאגר אנשים שאני מכיר את אבא שלהם, שאני אולי מכיר אותם מלפני 20 שנה, איפה עובר הקו במובן הזה, האם אדם שאני בקשר עם אבא שלו?

השופט עמית : ניתן לציין בפני חברי הוועדה שיש היכרות מוקדמת עם מועמד מסוים, ככל שיש כזו.

עו"ד נעמאנה : יש נוהל.

מנהל בתי המשפט : יש נוהל מיוחד (מקריא את הנוהל).

השר לוי : מה מוגדר כיחסי ידידות הדוקים?

מנהל בתי המשפט : אם אתם נוסעים כל קיץ יחד ועוד. צריך לשים את זה על השולחן.

עו"ד נעמאנה : לפעמים, למען ניקיון הדעת, יוצאים החוצה.

עו"ד סקר : אני סבורה שחבר הוועדה צריך לשתף את הוועדה.

השר לוי : הנקודה השניה היא סוגיה שנוגעת לענייני השקיפות של הדיונים. אני מרגיש צורך להעלות את זה.

אני חושב שנעשה צעד חשוב עם הנושא של השימוע, ההחלטה שהתקבלה בוועדה בנושא בית המשפט העליון. עוד רוצה לומר, אני חושב שנעשה טוב אם לא יהיה לנו מספר גדול של מועמדים לעליון, אחרת נשב כמה ישיבות וכמה ימים, וגם זה צריך לעמוד מול העיניים והתהליך לא נכון. אני חושב שאנחנו צריכים לעשות מחשבה טובה איך אנחנו לא נפתחים למספר גדול מדי של אנשים. אני מציע שנפרסם מי הצביע ואיך בכל הצבעה על בחירה של שופט שנבחר. מה שמתרחש פה הוא חשוב, והעובדה שמי שהצביעו בעדו ברוב כזה או אחר, דבר זה נותן דין וחשבון לציבור על אנשים שנבחרו והוא מעודד מאוד הסכמות. אם במצב שבו יודעים שזה או אחר נבחר בדעת רוב או מיעוט, אחר יעשה מאמץ להתגמש כי הוא ירצה שהאדם ייבחר בהסכמה רחבה ולא ברוב דחוק.

עו"ד סקר : אני לא חושבת שזה נכון ואני חושבת זאת מפאת כבודם של הנבחרים. אדם לא צריך לדעת שהשר או הנשיא לא תמך בבחירה שלו. זה להתחיל צולע. בניגוד להצעה הקודמת של העליון, ואני הייתי בוועדה הקודמת, זה לא לגמרי סגור ולא בדקנו הרבה דברים ויש מקום שנדבר על כך, אבל פה אני לא חושבת שצריך להגיד מי תמך ומי לא.

השופט עמית : אני חד משמעית מציע שפשוט נתחיל לעבוד ועדה-שתיים, ואז כל אחד יבין למה הצעה זו היא לא כל כך נכונה. כתבתי ספר שלם בנושא חסיונות וערכים מוגנים ויש שם פרק שלם על האפקט המצנן. אין דבר רגיש יותר מתחום המינויים ושל שופטים על כמה

וכמה ואפילו המחוקק יודע את זה. למשל יש את (מצטט את הסעיף) לחוק חופש המידע, ולמשל המחוקק אומר בחוק בתי דין מנהליים ואותו דבר בחוק ההנמקות כתוב פטור מהנמקה בבחירה, בגלל שהמחוקק מבין את הרגישות שיש למינויים. גם כתבתי פסק דין בעניין אוניברסיטת בר אילן. גם באקדמיה נושא המינויים הוא מאוד רגיש ואמרו לא לחשוף את הפרוטוקולים כדי שלא ידעו מי הצביע בעד מי. אני מציע שנעבור שתיים-שלוש וועדות וכל אחד יבין.

עו"ד נעמאנה : הוועדה עצמה היא מאוד חשובה ונעשית עבודה הקשורה למערכת המשפטית, אז מי שכפוף צריך להיות עם המאפיינים של אותה ועדה. אם יוצא חבר וועדה מדיון שהוא יודע שחבר מרכז באיזה מפלגה שמצפה שיצביעו בעד הבת שלו והיו דברים מעולם, זה ניגוד עניינים שיכול לקרות. ניגוד עניינים כאלה יכולים להיות ממשיים עם יש חשיפה של מה כל אחד הצביע. יש גם את אמון הציבור ואני לא יכול להגיד שדיברנו על שופט שעליו נאמר כך וכך ואחר כך ממנים אותו, זה גם פוגע באמון הציבור, ולכן אני אומר שעדיף שזה יהיה חסוי ולא ייחשף. ניגוד העניינים יהיה כמעט מנוטרל בעניינים האלה. שנית, הייתי רוצה לדבר על נושא אחר, השר דיבר קודם על העומס שאנשים ממתנינים בתור לוועדות משנה, החוק מדבר על המנהל שצריך להביא לפני וועדה ואת התהליך עושים בחטיבת השופטים. מי שמגיע הוא כבר בהמתנה. אם אנחנו יודעים שיש עילוי וחיוני שיגיע למאגר אבל אם ימתין בתור זה ייקח לו עוד שנתיים שלוש, אני חושב שצריך לעודד אנשים כאלה להגיע למאגר ואז גם נוכל לקדם אותם. לפעמים מגיע ד"ר למשפטים עם וותק של 20 שנה בפירמה גדולה ולפניו 30 אנשים בינוניים, כך שעד שיגיע התור שלו הוא לא ירצה. אתה אומר שהוא נכס למערכת אז איך אתה יכול להכניס אותו אם אין דרך? לכן אני מציע, כמובן לא להצביע על זה עכשיו, אבל אפשר לעשות מכסה מסוימת.

עו"ד סקר : אפשר לחזור לכך שאם יש שלוש חתימות, שאחת מהן היא של יו"ר ועדת המשנה, אפשר לשקול מה חריג ביותר.

השר לוי : בסוף כנראה שניסיון החיים הוא יותר טוב מהתיאוריה, ואני מתחבר להצעת השופט עמית.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני רואה בזה מורכבות מאוד גדולה.

חה"כ אלהרר : זה לא פשוט לאלה שממתנינים בתור.

השרה סטרוק : ישבתי אצלכם היום ושמעתי את הסקירה, והבנתי שהמערכת בנויה בעיקר כתחרותית בין אנשים טובים, ואני חושבת שצריך לשנות לגמרי. המערכת צריכה להיות פתוחה. אם אנשים עומדים בתור איך אפשר לעשות להם את זה. אני יכולה להבין את זה,

אבל אני אומרת שגם בגלל המחסור הגדול באיוש תקנים וגם בגלל המחסור באמון הציבור במערכת המשפט, חובה עלינו לחפש את האנשים המצוינים ולמצוא את הדרך ולעשות את זה גם תוך דילוג על התור כי צריך להביא אנשים מאוד טובים. אנשים צריכים לדעת שיש דין צדק.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן: אני מציע לקיים על זה דיון.

השופטת ברק ארז: חלק מהבעיה היא שאנו דנים מתוך הפקק הגדול הקיים. כרגע צריך להתחיל את ועדות המשנה כבעיה לאומית. אם אנחנו נתגייס הבעיה תצטמצם וכולנו מתגייסים לזה.

השופט עמית: אני 16 שנים בתחום של איתור-מיון-סינון ועכשיו בחירה, של מועמדים. כל הזמן אנחנו בודקים את עצמנו ומשתנים תוך כדי תנועה. הדרך מלפני 16 שנים של הערכה היא שונה מהיום. אנחנו כל הזמן בודקים את עצמנו ומשתנים תוך כדי תנועה. אנחנו מערכת משפט, אנחנו מערכת נותנת שירות, כמו שיש מערכת בריאות. התפקיד שלנו לתת את השירות הטוב ביותר והיעיל ביותר. אני רואה את הוועדה לבחירת שופטים כבוחרת את האנשים הכי טובים. זה התפקיד שלנו.

השרה סטרוק: אני מבקשת להעלות נושא, ופה אני מדברת בתור הבת של אבא שלי, שהוא עורך דין, ואני זוכרת ממנו את היום שבו חוקקו, תיקנו את סעיף 2 וקבעו שאם יש לקונה שאין עליה תשובה-----

השופט עמית: (מצטט את הסעיף).

השרה סטרוק: אני חזרתי בתשובה בגיל 16 וחצי ואבא שלי בדעות הפוליטיות שלו היה הכי הפוך ממני. הוא היה איש שמאל מובהק. בכל מקרה, אבא שלי היה מאוד שמח על הדבר הזה, והחובה שלי היא לשאול – כאשר השופט נבחן על כלל כישוריו האם נבחרת גם ידיעתו במשפט העברי ככלי שבלעדיו אי אפשר להיות שופט? אם זה לא נבחן אני מציעה שנכניס את זה.

מנהל בתי המשפט: לקונה בדרך כלל מגיעה לעליון. יש יועצת מיוחדת למשפט העברי.

השופט עמית: לקונה זה דבר יחסית די נדיר.

השופטת ברק ארז: כל מי שנבחן למשפטים נבחן גם על המשפט העברי.

עו"ד סקר : אני מבקשת לברך את מנהל בתי המשפט החדש – אני מאוד אוהבת אותך ואני ממש מברכת אתכם על ההחלטה החכמה. ראשית, הוא שופט ברמה והוא אחד המנהלים הטובים ביותר והראויים ביותר בבית משפט השלום במחוז תל אביב. אני שמחה מאוד לראות אותו כאן.

מנהל בתי המשפט : המינוי שלו התקבל במערכת כקונצנזוס.

מ"מ הנשיא השופט פוגלמן : אני רוצה לברך את השר על הבחירה המצוינת בצחי.

השר לוי : תודה לכולם.

יריב לוי
סגן ראש הממשלה ושר המשפטים
יו"ר הוועדה

נספח מש/4

הודעת עדכון 22.11.23

עמ' 60

התנועה למען איכות השלטון בישראל

על-ידי ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא, ו/או
תומר נאור ו/או הידי נגב ו/או אח'
מרחוב יפו 208, ירושלים 9131301
טל : 02-5000073 פקס : 02-5000076

העותרת בבג"ץ 5692/23 ;

1. ח"כ יאיר לפיד

2. סיעת יש עתיד בכנסת ה- 25

ע"י ב"כ עוה"ד עודד גזית
מרחוב החשמונאים 107, תל אביב
טלפון : 03-6733331 ; פקס : 03-6733338

העותרים בבג"ץ 5694/23 ;

טל אורון ו- 46 אח'

כולם ע"י ב"כ עוה"ד חגי קלעי ו/או אוהד רוזן ו/או עידן סגר
מרחי מזא"ה 22א, תל אביב
טלפון : 03-9070770 ; פקס : 03-9070771

העותרים בבג"ץ 5740/23 ;

- נ ג ד -

1. שר המשפטים, ח"כ יריב לוין

2. ממשלת ישראל

על-ידי ב"כ עוה"ד אוהד שלם ו/או יעקב כרם ו/או אייל דרורי
ו/או יעלה שחר ו/או ליאור דורות ו/או בניה צאיג ו/או אח'
ממשרד שלם-כרם, עורכי דין
רח' ז'בוטינסקי 7, מגדל משה אביב (קומה 30), רמת גן
טל' : 02-6365512 ; פקס : 02-5644399 ;
דוא"ל : office@shalem-kerem.co.il

המשיבים בבג"ץ 5692/23 ;

בבג"ץ 5694/23

ובבג"ץ 5740/23

3. היועצת המשפטית לממשלה

4. הנהלת בתי המשפט

המשיבים 3-4 על ידי פרקליטות המדינה – מחלקת הבג"צים

מרח' צלאח א-דין 29 ירושלים

טלפון : 073-3925246 ; פקס : 02-6467011

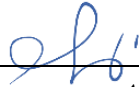
המשיבים בבג"ץ 5692/23;

מועד אחרון להגשת הודעת העדכון : 23.11.2023

הודעת עדכון מטעם שר המשפטים וממשלת ישראל

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 7.11.2023, שר המשפטים וממשלת ישראל מתכבדים להודיע בזאת כי הוועדה לבחירת שופטים כונסה ביום 16.11.2023, בהתאם להודעת שר המשפטים מיום 5.11.2023.

עוד יצוין כי בהתאם לקביעת ממשלת ישראל, חה"כ אורית מלכה סטרוק, שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות-חברה, מכהנת כחברת הוועדה לבחירת שופטים.

יעלה שחר, עו"ד

שלם-כרם, משרד עורכי דין

ב"כ שר המשפטים וממשלת ישראל

22 נובמבר 2023 ט' כסלו תשפ"ד

נספח מש/5

פסק דין בעתירות הקודמות

עמ' 63

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5692/23

בג"ץ 5694/23

בג"ץ 5740/23

לפני:

כבוד השופטת יי וילנר
כבוד השופט עי גרוסקופף
כבוד השופט א' שטיין

העותרת ב-בג"ץ 5692/23 : התנועה למען איכות השלטון בישראל
העותרים ב-בג"ץ 5694/23 : ח"כ יאיר לפיד ואח'
העותרים ב-בג"ץ 5740/23 : טל אורון ו-45 אח'

נ ג ד

המשיבים ב-בג"ץ 5692/23 :
1. שר המשפטים
2. ממשלת ישראל ה-37
3. היועצת המשפטית לממשלה
4. הנהלת בתי המשפט

המשיבים ב-בג"ץ 5694/23 :
1. שר המשפטים
2. ממשלת ישראל
3. היועצת המשפטית לממשלה

עתירות למתן צווים על תנאי

בשם העותרת ב- בג"ץ 5692/23 : עו"ד ד"ר אליעד שרגא ; עו"ד תומר נאור ;
עו"ד הידי נגב
בשם העותרים ב-בג"ץ 5694/21 : עו"ד עודד גזית ; עו"ד אלירם בקל
בשם העותרים ב-בג"ץ 5740/23 : עו"ד חגי קלעי ; עו"ד אוהד רוזן ; עו"ד עידן סגר

פסק-דין

עניינן של העתירות דנן הוא בבקשת העותרים כי נורה לממשלת ישראל למנות נציג מטעמה כחבר בוועדה לבחירת שופטים (להלן: הוועדה); וכן כי נורה לשר המשפטים להפעיל את סמכותו על-פי סעיף 7(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ולכנס את הוועדה.

ביום 22.11.2023, הגיש שר המשפטים הודעה מעדכנת בה ציין כי הממשלה מינתה את השרה אורית סטרוק לכהן כנציגה מטעמה בוועדה, וכך כי הוועדה התכנסה ביום 16.11.2023. הנה כי כן, בהינתן הסעדים המבוקשים בעתירות, ובשים לב להודעת העדכון – אשר הביאה לשינוי מהותי בתשתית העובדתית והנורמטיבית שנפרסה בעתירות – העתירות מיצו עצמן.

אשר על כן, העתירות נמחקות בזאת.

בנסיבות העניין, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ג בכסלו התשפ"ד (6.12.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

נספח מש/6

ההודעות שפורסמו ברשומות

עמ' 66

רשומות

ילקוט הפרסומים

4 בינואר 2024

11972

כ"ג בטבת התשפ"ד

עמוד

2514 ..... הודעה לפי כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים)

2517 ..... הודעה בדבר רכישת קרקעות לצורכי ציבור

הודעה

לפי כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984

לפי סעיף 111 לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984, מתפרסמים בזה שמות המועמדים שענינם יידון לפני הוועדה לבחירת שופטים באחד או יותר ממועדי הישיבות האלה: יום שלישי י"א באדר א' התשפ"ד (20 בפברואר 2024), ביום חמישי כ' באדר א' התשפ"ד (29 בפברואר 2024), ביום שלישי כ"ה באדר א' התשפ"ד (5 במרץ 2024) וביום שלישי ב' באדר ב' התשפ"ד (12 במרץ 2024).

בחירת מנהל בתי המשפט לכהונת שופט מחוזי

השופט צחי עזיאל

לבית המשפט המחוזי נצרת – נוף הגליל

השופט נעמן אדריס	השופטת אילנית אימבר	השופט שלמה בנג'ז
השופט הצבאי נתנאל בנישו	השופט אריאל ברגנר	השופטת ג'מילה ג'בארין
השופטת טל ויסמן בן-שחר	השופט אסף זגורי	השופט סאמר ח'טיב
השופט מורן מרגלית	השופט זאיד פלאח	השופטת אפרת רבהון
השופטת ורד ריקנטי-רוסטר		

לבתי משפט השלום במחוז הצפון

עורכת הדין עינת בלוקא	עורך הדין אלישי בן יצחק	עורך הדין ענאן גאנם
הרשמת הבכירה עביר גבריס	עורכת הדין מייסון זחאלקה אבו פנה	הרשמת הבכירה מיכל זינגר
הרשם הבכיר מוהנד חלאילה	עורך הדין הדר מסור	רשמת הוצאה לפועל אביגיל סלע
עורך הדין עופר שובל		

בחירת מנהל בתי המשפט לכהונת שופט מחוזי

השופט צחי עזיאל

לבתי משפט השלום (ענייני משפחה) במחוז הצפון

עורכת הדין גלית מרגלית ביטון לנקרי	עורך הדין סמי ישראל	הרשם הבכיר איתי כרמי
עורך הדין תומר שלם		

לבתי המשפט לתעבורה במחוז הצפון

עורך הדין יוסף יעקבי	עורך הדין יואב נוריאלי	עורך הדין רומן קלוגרמן
----------------------	------------------------	------------------------

רשם בכיר לבתי משפט השלום במחוז הצפון

רשם הוצאה לפועל סאלם ג'דעון	עורכת הדין רולא חמאתי	רשמת הוצאה לפועל איה מחאג'נה קרמאן
עורך הדין יוסף פיניאן	עורך הדין מילאד תלחמי	

לבית המשפט המחוזי חיפה

עורך הדין מאור אבן חן	השופט נעמן אדריס	השופטת אילנית אימבר
השופטת הדסה אסיף	השופט זיו אריאלי	השופט שלמה בנג'ז

¹ ק"ת התשמ"ד, עמ' 2370; התשע"ה, עמ' 1384.

השופט הצבאי נתנאל בנישו	השופט אריאל ברגנר	השופטת מיכל ברלינר לוי
השופטת ג'מילה ג'בארין	השופט אייל דורון	השופט רמזי חדיד
השופט סאמר חטיב	השופט יוסף טורס	השופט אחסאן כנעאן
השופט אמיר סלאמה	השופטת נסרין עדוי-ח'דר	השופט זאיד פלאח
השופט יואב פרידמן	השופט אילן צור	השופט אפרים צ'יזיק
השופטת ענבל קצב-קרן	השופט גיל קרובום	השופטת אפרת רבהון
השופטת עידית רז וינברגר	השופטת לובנה שלאעטה-חלאילה	השופטת נגה שמואלי-מאייר
השופטת טל תדמור-זמיר		

לבתי משפט השלום במחוז חיפה

עורך הדין שמעון אשואל	עורכת הדין עינת בלוקא	עורכת הדין ריקי בן ברק
עורך הדין ערן בר	עורך הדין ענאן גאנם	הרשמת הבכירה עביר גבריס
הרשמת הבכירה אילנה הדר	עורכת הדין עינבל הוכמן-אמויאל	עורכת הדין קרן וינברג- אייל
עורך הדין ערן זלר	עורכת הדין מירית חביה דגן	הרשם הבכיר חילמי חג'וג
עורכת הדין ראניה חדאד סרוגי	עורך הדין יעקב טורס	הרשם הבכיר אורן כרמלי
עורך הדין הדר מסורי	עורכת הדין גנווה נחאס עראף	עורך הדין איתי נעמן
רשמת הוצאה לפועל אביגיל סלע	עורך הדין יהויכים (יוכי) ספיר	הרשמת הבכירה מיכל פרבר
עורכת הדין מיטל צפרוני	עורך הדין אייל רגב	עורך הדין עופר שובל
עורך הדין בוריס שרמן		

לבתי משפט השלום (ענייני משפחה) במחוז חיפה

עורכת הדין רונית ויצמן	עורך הדין שמעון אשואל	עורך הדין ירון אלטרזון
עורך הדין תומר שלם	רשמת הוצאה לפועל אלה פטל	עורך הדין סמי ישראל

לבתי המשפט לתעבורה במחוז חיפה

עורך הדין יואב נוריאל	עורכת הדין ראניה חדאד סרוגי	עורכת הדין איזבלה אילסייב
עורך הדין רומן קלוגרמן	עורכת הדין גנווה נחאס עראף	

רשם בכיר לבתי משפט השלום במחוז חיפה

רשם הוצאה לפועל גיא סמולרצ'יק	רשמת הוצאה לפועל איה מחאג'נה	רשם הוצאה לפועל סאלם ג'דעון
עורך הדין גיל שפטל	עורך הדין ערן שחר	עורכת הדין איריס ענבי
עורך הדין מילאד תלחמי	עורך הדין רולא חמאתי	

לבית המשפט המחוזי ירושלים

השופט מרדכי בורשטין	השופט עמיצור איתם	השופטת קרן אזולאי
השופטת אורית בן-דוד ליבל	השופט שלמה בנג'ז	השופט אריה ביטון
השופט יוסף ברכיה	השופט אריאל ברגנר	השופט הצבאי נתנאל בנישו
עורך הדין דוד-מיכאל זיילר	השופטת מיכל הירשפלד	השופטת רבקה גלט

השופט שמעון לייבו	השופטת חווי טוקר	השופט מוחמד חאג' יחיא
השופטת ג'ייה סקפה-שפירא	השופטת פנינה נויבירט	השופט ירון מינטקביץ
השופטת מוריה צ'רקה	השופט אילן צור	השופט אלעד פרסקי
השופט ערן שילה		

לבתי משפט השלום במחוז ירושלים

עורך הדין אריאל ארליך	הרשם הבכיר טדי ארז	עורכת הדין צפורה אוחנה קפש
עורך הדין רועי גרוסברגר	עורך הדין אלישי בן יצחק	עורך הדין שמעון אשואל
עורך הדין מאיר יונתן טרופר	עורך הדין אופיר טישלר	עורכת הדין יהודית דורי דסטון
עורך הדין דן ליברמן	הרשמת הבכירה טלי להב	עורך הדין עופר יובל יבלונסקי
הרשמת הבכירה סמאה סאבר מסארווה	הרשמת ליאור משאלי שלומאי	הרשם הבכיר צוריאל לרנר
עורך הדין יובל קדר	עורכת הדין חגית פלאוט-באב"ד	עורך הדין גיא פורר
עורך הדין שלומי שניידר	עורכת הדין צפורה שילוני	

לבתי משפט השלום (ענייני משפחה) במחוז ירושלים

עורך הדין משה בראון	עורך הדין שמעון אשואל	הרשם הבכיר ערן אביטל
עורך הדין דוד קופל	הרשמת הבכירה ריבי לב אוחיון	

רשם בכיר לבתי משפט השלום במחוז ירושלים

עורך הדין רועי בראון	עורך הדין דוד ארמון	עורכת הדין עדי אלון שוב
רשם הוצאה לפועל גיא סמולרצ'יק	עורכת הדין לימור לב	עורכת הדין רותי טל
עורך הדין אדם קדש	עורכת הדין איריס ענבי	

לבית המשפט המחוזי באר שבע

השופט אלון גביון	השופט הצבאי נתנאל בנישו	השופט אחמד אבו-פריחה
השופטת פאני גילת כהן	השופטת נועה חקלאי	השופט אמיר דורון
השופט יואב עטר	השופט רון סולקין	השופטת אורית קלרה ליפשיץ
השופטת עירית קויפמן	השופט אילן צור	

לבתי משפט השלום במחוז הדרום

עורך הדין אלישי בן יצחק	עורכת הדין שרית אלישע-אל עמי	הרשם הבכיר ערן אביטל
עורך הדין איחסאן ווהבי	עורך הדין אסיף גיל	עורך הדין חן בן-שלום
הרשמת הבכירה עידית כלפה	עורך הדין מאיר יונתן טרופר	עורך הדין עמיחי חביביאן
עורך הדין עופר קורלנדר	עורך הדין יובל קדר	עורך הדין ערן צברי
עורכת הדין צפורה שילוני		

לבית משפט השלום אילת

עורך הדין ניר שניידרמן	עורך הדין נחמיה גורל	עורך הדין חן בן-שלום
------------------------	----------------------	----------------------

לבתי משפט השלום (ענייני משפחה) במחוז דרום

רשמת הוצאה לפועל דיאנדה פסו-ואגו עורך הדין שמעון אשואל עורכת הדין הילה אוהיון גליקסמן

לבית משפט השלום (ענייני משפחה) אילת

עורך הדין סמי ישראל

לבתי המשפט לתעבורה במחוז הדרום

עורך הדין רועי בראון עורכת הדין אלמוג אזולאי עורכת הדין שחרה אבו מדיעם עורכת הדין ליאור קליין-מרק עורכת הדין חופית עדן נבו- אבקסיס עורכת הדין תומר לביא

רשם בכיר לבתי משפט השלום במחוז הדרום

עורכת הדין נועה רבינסקי רייכל עורכת הדין הילה שורץ רשם הוצאה לפועל גיא סמולרצ'ק עורכת הדין רות כהן חסון

לבתי המשפט לנוער

עורכת הדין נטע לב עורכת הדין דפנה פינקלשטיין עורכת הדין ויוי אביבה רכניץ השופטת הצבאית מרב יצחקי עורכת הדין איחסאן ווהבי עורכת הדין דניאל לויין-בוטוביה עורכת הדין טל לויטס

בחירת שופטי תעבורה לכהונת שופטי שלום

השופטת מגי כהן השופטת מיכל שביט השופטת שירי שפר השופט עמית בר השופטת גידא עספור שאהין השופטת אושרת חנה בר השופט ניר נחשון השופטת שני שטרן

כ"ג בטבת התשפ"ד (4 בינואר 2024)
(חמ 1803-3-2ה)

יריב לויין

שר המשפטים

יושב ראש הוועדה לבחירת שופטים

הודעה בדבר רכישת קרקעות לצורכי ציבור

הודעה על כוונה לרכוש זכויות בקרקע ולקנות חזקה בקרקע שסעיף 5א לפקודה לא חל לגביה

לפי סעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943, ולפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965

- בתוקף סמכותה לפי סעיפים 189 ו-190 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, ובהתאם לתוכנית מס' ג/11385, שהודעה בדבר אישורה פורסמה בילקוט הפרסומים 6471, התשע"ב, עמ' 6368, מוסרת בזה הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה טבריה (להלן – הוועדה) בהתאם לסעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943 (להלן – הפקודה), כי הקרקע המתוארת בסעיף 4 להלן (להלן – הקרקע) דרושה לצורך ציבורי כמשמעותו בסעיף 188 לחוק התכנון והבנייה.
- בכוונת הוועדה לקנות חזקה בקרקע האמורה, ועל כל אדם שיש לו חזקה בקרקע האמורה למסור את חזקתו בתוך 60 ימים מיום פרסום הודעה זו.
- הוועדה מוכנה לשאת ולתת בדבר רכישת הזכות הנדרשת בקרקע. לפי הפקודה והחוק לתיקון דיני הרכישה לצורכי ציבור, התשכ"ד-1964³, בעל זכות בקרקע רשאי לדרוש פיצוי בשל רכישת הזכות וזאת כנגד מסירת החזקה בה. התובע פיצויים בגין

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

² ע"ר 1943, תוס' 1, עמ' 32.

³ ס"ח התשכ"ד, עמ' 122.

זכות או טובת הנאה כלשהן בקרקע, ישלח בתוך 60 ימים מיום פרסום הודעה זו אל הוועדה את טענותיו, בצירוף מסמכים להוכחת זכותו בקרקע.

4. תיאור הקרקע –

חטיבת קרקע בטבריה, ששטחה כמפורט בטבלה שלהלן:

גוש	ח"ח	שטח החלקה (הרשום) (דונם)	שטח הפקעה לדרך מוצעת לפי תוכנית 11385/ג (דונם)	שטח הפקעה לדרך מאושרת לפי תוכנית 11385/ג (דונם)	סך הכול שטח ההפקעה חלקי חלקה לדרך (דונם)
15029	5	6.527	0.520	0.198	0.718
	4	5.770	0.963	0.196	1.159
	21	51.154	4.769		4.769
	10	4.000	1.183	0.251	1.434
	11	13.493	0.498		0.498
	12	10.667	2.482	0.871	3.353
	19	2.434	1.075	0.227	1.302
15030	31	7.208	1.719	1.246	2.965
	50	23.977	2.897		2.897
	33	4.402	1.220		1.220
	58	1.269	0.236		0.236
	46	5.139	1.801		1.801
15065	16	4.162	0.419		0.419
	14	10.334	0.398		0.398
	11	4.713	1.856		1.856
	13	23.325	0.141		0.141
	15	4.373	0.256		0.256
	10	42.569	5.539		5.539
	9	111.680	0.308		0.308
15031	25	3.077	0.286		0.286
	14	10.006	1.507		1.507
15031	24	1.524	0.220		0.220
	12	1.149	0.007		0.007
	13	3.142	0.392		0.392
	11	4.070	2.269		2.269
	9	5.134	0.310		0.310
	27	4.716	0.539		0.539

סך הכול שטח ההפקעה חלקי חלקה לדרך (דונם)	שטח הפקעה לדרך מאושרת לפי תוכנית 11385/ג (דונם)	שטח הפקעה לדרך מוצעת לפי תוכנית 11385/ג (דונם)	שטח החלקה (הרשום) (דונם)	ח"ח	גוש
1.502		1.502	2.467	16	15064
0.531		0.531	0.951	15	
0.022		0.022	20.850	17	
0.461	0.448	0.013	2.619	27	
0.357		0.357	0.872	13	
0.036		0.036	0.576	24	
0.100		0.100	1.320	12	
0.001		0.001	10.603	9	
0.376		0.376	2.962	2	
0.580		0.580	1.482	1	
0.271		0.271	1.088	25	
0.750		0.750	4.160	3	
0.092		0.092	1.499	28	
1.670		1.670	4.505	31	
1.918		1.918	5.069	33	
0.640		0.640	1.484	34	
0.885		0.885	2.159	35	
1.340		1.340	3.049	36	
1.141		1.141	2.253	44	
0.714		0.714	1.912	45	
0.034		0.034	1.360	46	
1.692	0.593	1.099	3.046	70	15034
1.162	0.620	0.542	3.188	69	
1.331	1.003	0.328	5.952	68	
0.053		0.053	2.851	22	
0.944	0.499	0.445	1.662	25	
0.221	0.137	0.084	3.085	78	
0.206	0.052	0.154	1.705	24	

סך הכול שטח ההפקעה חלקי חלקה לדרך (דונם)	שטח הפקעה לדרך מאושרת לפי תוכנית 11385/ג (דונם)	שטח הפקעה לדרך מוצעת לפי תוכנית 11385/ג (דונם)	שטח החלקה הרשום (דונם)	ח"ח	גוש
0.051	0.026	0.025	0.054	79	15034
0.863	0.592	0.271	0.967	28	
0.022	0.022		2.565	29	
0.058		0.058	0.705	27	
0.158	0.002	0.156	1.765	26	
1.060	0.869	0.191	2.268	30	
1.813	1.064	0.749	3.913	32	
0.036		0.036	0.326	74	
0.308	0.168	0.140	3.155	73	
0.868	0.654	0.214	2.156	11	
0.203	0.203		5.295	12	
1.587	1.587		5.639	10	

ט"ז בטבת התשפ"ד (28 בדצמבר 2023)

(חמ 2-3)

בועז יוסף
יושב ראש ועדת המשנה
לתכנון ולבנייה טבריה

רשומות

ילקוט הפרסומים

28 בפברואר 2024

12137

י"ט באדר א' התשפ"ד

עמוד

4218 ..... הודעה לפי כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים).

4220 ..... הודעה על כינוס אסיפה סופית בדבר סיום הליך פירוק מרצון לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.

הודעה

לפי כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984

לפי סעיף 11 לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984, מתפרסמים בזה שמות המועמדים שעניינם יידון לפני הוועדה לבחירת שופטים באחד או יותר ממועדי הישיבות האלה: יום שלישי ח' בניסן התשפ"ד (16 באפריל 2024), ביום חמישי כ"ד בניסן התשפ"ד (2 במאי 2024), ביום חמישי א' באייר התשפ"ד (9 במאי 2024) וביום חמישי ח' באייר התשפ"ד (16 במאי 2024).

לבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו

השופט עמיצור איתם	השופטת איריס אילוטוביץ' סגל	עורך הדין מאור אבן חן
השופטת דורית בונדה	השופטת הדסה אסיף	השופט יחזקאל אליהו
השופט שמואל בר יוסף	השופט שמאי בקר	השופט אריה ביטון
השופט אלי ברנד	השופט יוסף ברכיה	השופט אריאל ברגנר
השופטת סיגל דומניץ-סומך	השופט ירון גת	השופט אביים ברקאי
השופט גיא הימן	השופט אילן דפדי	השופט יאיר דלוגין
השופט טל חבקין	השופט העמית קובי ורדי	השופט אמיר ויצנבליט
השופט שמעון לייבו	השופט אמיר לוקשינסקי-גל	השופטת מירב כפיר
השופט שי (משה) מזרחי	השופטת אורלי מור-אל	עורכת הדין אילנה ליפסקר מודעי
השופטת תמר סנונית-פורר	השופט רון סולקין	השופט עלאד מסארווה
השופט נחשון פישר	השופטת רונית פוזנסקי-כץ	השופטת רחל-בת ערקובי
השופט ישי קורן	השופט אילן צור	השופט אלעד פרסקי
השופט אילן רוני	השופטת עידית קצבוי	השופט איתן קורנהאוזר
השופט יעקב שקד	השופט יהורם שקד	השופט אבי שלי
		השופטת נעה תבור
		לבית המשפט המחוזי מרכז
השופטת טל אוסטפלד-נאוי	עורך הדין מאור אבן חן	השופט הישאם אבו שחאדה
השופטת איריס אילוטוביץ' סגל	השופטת קרן אזולאי	השופטת אילה אורן
השופט רפי ארניה	השופטת הדסה אסיף	השופט עמיצור איתם
השופטת כרמית בן אליעזר	השופט אריה ביטון	השופטת דורית בונדה
השופט אלי ברנד	השופט יוסף ברכיה	השופט אריאל ברגנר
השופטת אליאנא דניאלי	השופטת צבייה (טובה) גרדשטיין פפקין	השופטת רבקה גלט
עורך הדין דוד-מיכאל זיילר	השופט אמיר ויצנבליט	השופטת רנה הירש
השופט גלעד לובינסקי זיו	השופטת מירב כפיר	השופטת ענת חולתא
השופט שי (משה) מזרחי	השופט שמעון לייבו	השופט אמיר לוקשינסקי-גל
השופט רון סולקין	השופט ארז נוריאלי	השופט עמית מיכלס
השופטת רחל-בת ערקובי	השופט אברהם סתיו	השופטת תמר סנונית-פורר
השופט מרדכי מוטי פירר	השופטת אפרת פינק	השופטת רונית פוזנסקי-כץ
השופט אילן צור	השופט אלעד פרסקי	השופט נחשון פישר
השופט אביב שרון	השופט יהורם שקד	השופט מנחם (מריו) קליין

¹ ק"ת התשמ"ד, עמ' 2370; התשע"ה, עמ' 1384.

לבתי משפט השלום במחוזות מרכז ותל-אביב-יפו

עורכת הדין קרן אביסור	עורכת הדין עדי אברונין	עורכת הדין מורן אדרי טרבלסי
עורכת הדין צפורה אוחנה קפש	הרשמת הבכירה דליה אסטרייכר	עורך הדין שמעון אשואל
עורך הדין דן באומן	עורכת הדין נגה בליקשטיין שחורי	עורכת הדין מיטל בן בסט
עורכת הדין ריקי בן ברק	עורך הדין אלישי בן יצחק	עורך הדין בעז בן-אמתי
עורך הדין חן בן-שלום	הרשמת הבכירה מיכל בר	עורך הדין רענן ברוך
הרשמת הבכירה חני ברוך אלון	עורך הדין וסים גבארה	עורך הדין אסיף גיל
עורך הדין ערן גלברד	עורך הדין ניר גנצרסקי	עורכת הדין יהודית דורי דסטון
עורכת הדין מירב דניאל בונן	עורך הדין אסף הראל	עורך הדין יהודה וישניצקי
עורכת הדין מייסון זחאלקה אבו פנה	עורך הדין ערן זלר	עורך הדין עמיחי חביביאן
עורכת הדין מירית חביה דגן	הרשם הבכיר חילמי חג'וג'	הרשמת הבכירה זהבית חמו
עורך הדין יעקב טורס	עורך הדין אופיר טישלר	עורך הדין מאיר יונתן טרופר
עורך הדין עופר יובל יבלונסקי	הרשם הבכיר אבנר יפרח	עורכת הדין רונית כהן
הרשמת הבכירה טל כהן אלימלך	הרשם הבכיר אורן כרמלי	עורך הדין נעם ליובין
הרשם הבכיר אדוארדו לכנר	הרשם הבכיר צוריאל לרנר	עורכת הדין מיכל מועלם שיפרמן
עורכת הדין נורית מורחי טביב	עורך הדין גיא מימון	עורכת הדין רינת מישאל
רשמת הוצאה לפועל סמאח מנאסרה סבאח	עורך הדין הדר מסורי	הרשמת הבכירה יעל מרמור דומב
הרשמת ליאור משאלי שלומאי	עורך הדין עירן נהון	עורך הדין איתי נעמן
עורך הדין איתמר סיון	עורך הדין משה אשר סרוגוביץ	עורכת הדין יעל ענתות
עורך הדין גיא פורר	עורכת הדין שירלי פורר טיומקין	רשמת הוצאה לפועל קרן פרג'ון זיטמן
עורך הדין ערן צברי	עורכת הדין מיטל צפרוני	עורך הדין יובל קדר
עורכת הדין מירב קנוי-נאמן	הרשם הבכיר שרון קרן	עורך הדין יפתח רפאלי
עורך הדין עופר שובל	עורך הדין רועי שחר	עורכת הדין צפורה שילוני
עורך הדין שלומי שניידר		

לבתי משפט השלום (ענייני משפחה) במחוזות מרכז ותל-אביב-יפו

עורכת הדין הילה אוהיון גליקסמן	עורך הדין שמעון אשואל	עורכת הדין ענבל וקנין-הרנשטיין
רשמת הוצאה לפועל סמאח מנאסרה סבאח	עורכת הדין שוש חן נחום	רשמת הוצאה לפועל דיאנה פסו-ואגו
עורכת הדין אורית צימבר יניב	הרשמת גלי רון	עורך הדין תומר שלם
עורך הדין דניאל שרז		

לבתי משפט לתעבורה במחוזות מרכז ותל-אביב-יפו

עורכת הדין איזבלה איליסייב	עורך הדין רועי בראון	עורך הדין צבי ואתורי
הרשם הבכיר צוריאל לרנר	עורכת הדין חופית עדן נבו-אבקסיס	עורך הדין יואב נוריאלי
עורך הדין רומן קלוגרמן	עורכת הדין ליאור קליין-מרק	עורך הדין עידן שניר
רשם בכיר לבתי משפט השלום במחוזות מרכז ותל-אביב-יפו		
רשם הוצאה לפועל גיא אבגי	עורך הדין ניקולאי אמסיונוק	עורכת הדין הלנה בורוכוביץ ליטוין
רשמת הוצאה לפועל קרן בקשי	רשמת הוצאה לפועל יעל טימנס	עורכת הדין לימור לב
עורכת הדין יעפת נחליאלי-אורן	רשם הוצאה לפועל גיא סמולרצ'יק	עורכת הדין איריס ענבי
עורך הדין רונן פוליאק	רשמת הוצאה לפועל הדס קפלן	רשמת הוצאה לפועל מור קרמר
עורכת הדין הילה שורץ	עורך הדין גיל שפטל	עורך הדין איתי שרון

שופט שלום שהוא רשם של בית משפט עליון

עורכת הדין מורן ירב	עורכת הדין נגה בליקשטיין שחורי
עורך הדין ויסאם פארס	עורך הדין עירן בר אור
עורך הדין גלאל עוידה	עורך הדין תומר שלמה בן חמו
עורך הדין יוסף רוז	עורכת הדין ג'ומאנה דאמוני חזרי

לבתי משפט השלום במחוז צפון
לבתי המשפט לתעבורה במחוז חיפה
לבתי המשפט לנוער
בחירת שופטי תעבורה לכהונת שופטי שלום
השופטת אתי הגר אדרי

י"ט באדר א' התשפ"ד (28 בפברואר 2024)
 (חמ 1803-3-1ה)

יריב לוין

שר המשפטים ויושב ראש הוועדה לבחירת שופטים

הודעה על כינוס אסיפה סופית בדבר סיום הליך פירוק מרצון לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999

שם הנאמן	מקום כינוס האסיפה הכללית (כתובת, אצל)	שעת האסיפה הכללית	מועד האסיפה הכללית בדבר סיום הפירוק	ח.פ.	שם החברה
אורי ברימור	תל אביב - יפו דרך בגין 132	11:00	21/04/2024	512551656	א. ברימור ושות' נאמנות בע"מ
רוית יצחק	רמת גן שוהם 5	09:00	15/04/2024	514404961	ביוג'ם ישראל בע"מ

רשומות

ילקוט הפרסומים

21 במרץ 2024

12228

י"א באדר ב' התשפ"ד

עמוד

הודעה לפי כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים)..... 6246

הודעה

לפי כללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984

לפי סעיף 11ב לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984, מתפרסמים בזה שמות המועמדים שעניינם יידון לפני הוועדה לבחירת שופטים באחד או יותר ממועדי הישיבות האלה: ביום א' באייר התשפ"ד (9 במאי 2024), וביום ח' באייר התשפ"ד (16 במאי 2024):

לבית הדין הארצי לעבודה

השופט כאמל אבו קאעוד
השופט דורי ספיבק

לבית הדין האזורי לעבודה נצרת-נוף הגליל

הרשמת מירב ניר שלו

לבית הדין האזורי לעבודה תל-אביב-יפו

הרשם אביעד אברגיל

עורכת הדין שמחה וייס

הרשמת עינת לסרי

עורכת הדין רונית סגל

עורכת הדין תמר שריאל

לבית הדין האזורי לעבודה ירושלים

הרשמת הילה ברכיה שור

עורכת הדין חני טל-פרימור

עורכת הדין תמר שריאל

לבית הדין האזורי לעבודה באר שבע

הרשמת רעות אייד בזיני

הרשמת עינת לסרי

עורכת הדין רינת סיני אלדש

י"א באדר ב' התשפ"ד (21 במרץ 2024)

(חמ 1803-3-1ה)

יריב לויין

שר המשפטים ויושב ראש הוועדה לבחירת שופטים

¹ ק"ת התשמ"ד, עמ' 2370; התשע"ה, עמ' 1384.

נספח מש/7

טבלה השוואתית בנושא מספר
התיקים הנדונים בבית המשפט
העליון

עמ' 81

נספח מש/7

הנתונים מסודרים בסדר יורד לפי כמות התיקים שנפתחים פר שופט (על בסיס נתוני שנת 2020)
 לקוח מתוך טבלאות סטטיסטיות שמצויות באתר של CEPEJ תחת הכותרת "cepej-stat"
 3 טבלאות:
 1. נושא 10 שופטים - כמות שופטים
 2. נושא 6.3 בית המשפט העליון - תיקים אזרחיים ומסחריים (שאלה 99)
 3. נושא 6.3 בית המשפט העליון - תיקים פליליים (שאלה 100)
 * חשוב להדגיש שאנו הכללנו תחת תיקי בית המשפט העליון את כל התיקים הנדונים בעליון, גם כערכאות ערעור ולכן צריך להיזהר בעיני בהסקת המסקנות (ראו מטה - קפריסין ופולין לא הציגו נתונים מאחר שלא יכלו להפריד בין הנתונים)

מדינה	סך שופטים בבית המשפט העליון	סך תיקים אזרחיים ומנהליים שנפתחו	סך תיקים אזרחיים ומנהליים שנפתחו	סך תיקים פליליים שנפתחו	סך תיקים פליליים שנפתחו	סך תיקים פליליים שנפתחו	סך תיקים פליליים שנפתחו	סך תיקים פליליים שנפתחו	סך תיקים פליליים שנפתחו
אלבניה	4	2,432	998	אין להם יכולת להפריד בין פלילי לאזרחי					
ישראל	16	5,716	5,478	3511	3463	9,227	8,941	577	559
רומניה	110	49,338	51,922	353	364	49,691	52,286	452	475
שוודיה	32	12,185	11,832	2236	2156	14,421	13,988	451	437
אוקראינה	183	69,256	84,129	9722	9454	78,978	93,583	432	511
ספרד	73	22,013	17,777	7506	5577	29,519	23,354	404	320
מולדובה	19	4,477	4,541	2530	2528	7,007	7,069	369	372
קזחסטן	61	15,507	15,497	5736	5561	21,243	21,058	348	345
טורקיה	1613	208,744	253,520	276442	272269	485,186	525,789	301	326
אזרבייגן	38	8,617	8,205	1168	1068	9,785	9,273	258	244
קרואטיה	36	6,162	7,389	2100	2120	8,262	9,509	230	264
שוויץ	38	5,810	5,819	2214	2044	8,024	7,863	211	207
גאורגיה	20	3,021	2,731	1014	1176	4,035	3,907	202	195
איטליה	497	43,829	42,329	38508	37618	82,337	79,947	166	161
פינלנד	45	6,188	6,383	833	778	7,021	7,161	156	159
מונטנגרו	18	2,379	2,427	84	85	2,463	2,512	137	140
הולנד	35	1,316	1,259	3414	3246	4,730	4,505	135	129
בולגריה	178	20,862	22,473	1035	1062	21,897	23,535	123	132
צפון מקדוניה	22	1,342	1,637	912	929	2,254	2,566	102	117
בלגיה	30	1,475	1,343	1353	1372	2,828	2,715	94	91
סלובניה	29	2,062	2,233	663	688	2,725	2,921	94	101
צ'כיה	105	8,402	8,497	1410	1443	9,812	9,940	93	95
צרפת	354	23,451	23,742	7199	7503	30,650	31,245	87	88
סלובקיה	77	5,583	5,179	1016	1006	6,599	6,185	86	80
הונגריה	86	5,553	6,553	1414	1474	6,967	8,027	81	93
לטביה	35	1,953	2,295	686	650	2,639	2,945	75	84
בוסניה והרצגובינה	119	4,595	4,813	4172	4013	8,767	8,826	74	74
פורטוגל	80	3,698	3,623	959	942	4,657	4,565	58	57
גרמניה	461	14,472	14,413	2984	3110	17,456	17,523	38	38
לוקסמבורג	5	108	180	42	50	150	230	30	46
ליטה	30	546	466	261	265	807	731	27	24
אירלנד	9	109	124	33	34	142	158	16	18
אסטוניה	19	196	170	101	88	297	258	16	14
דנמרק	32	197	207	60	62	257	269	8	8
איסלנד	7	33	34	8	4	41	38	6	5
מונקו	18	49	57	43	19	92	76	5	4
נורווגיה	21	66	64	38	43	104	107	5	5

מדינות שחסרות לגביהם נתונים										
מאחר שלא יכולים להפריד בין תיקי ערכאה שניה (ערעור) ותיקי ערכאה עליונה, הנתונים לא מוצגים	18	16	3,570	3,226	3570	3226			199	פולין
אין הסבר	11	11	1,428	1,393	1428	1393			131	אוסטריה
אין הסבר	95	96	1,622	1,630	1622	1630			17	ארמניה
אין הסבר			-	-					251	יוון
אין הסבר			-	-					204	מורוקו
לא מוצג משום מה			-	-					42	סרביה
מאחר שלא יכולים להפריד בין תיקי ערכאה שניה (ערעור) ותיקי ערכאה עליונה, הנתונים לא מוצגים			-	-					13	קפריסין
בית המשפט העליון באנגליה דנים בתיקים מצפון אירלנד והם לא מתעדים את הנתונים			-	-					10	צפון אירלנד
הם לא ביקשו את הנתונים ישירות מבית המשפט העליון שהם היחידים שמחזיקים בנתונים			-	-						אנגליה
אין הסבר			-	-						אנדורה
אין הסבר			-	-						מלטה
בית המשפט העליון באנגליה דנים בתיקים מסקוטלנד והם לא מתעדים את הנתונים			-	-						סקוטלנד